

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY

ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY

TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK POJMŮ Z OBLASTI KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ OBRANY STÁTU

PRAHA 2015

OBEČNÁ ČÁST

Agrese

plánování obrany státu

Použití ozbrojené síly státu proti svrchovanosti, územní nedotknutelnosti nebo politické nezávislosti druhého státu nebo k jakémukoli jinému účelu neslučitelnému s Chartou OSN.

(rezoluce Valného shromáždění OSN o definici agrese ze dne 14. prosince 1974, dok. OSN A/RES/3314/XXIX)

AJ – aggression

FJ – aggression (*f*)

Aktivní zóna záplavového území

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Území v zastavěných územích obcí a v územích určených k zástavbě podle územních plánů, jež při povodni odvádí rozhodující část celkového průtoku, a tak bezprostředně ohrožuje život, zdraví a majetek lidí.

(Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracování návrhu a stanovování záplavových území)

AJ – active floodplain zone

FJ – zone (*f*) active de la zone d'inondation

Aliance států

obecné pojmy

Spojení na základě uzavření oficiálních smluv mezi dvěma nebo více státy k dosažení společných dlouhodobých cílů. Je sdružením suverénních států na základě přijatého mezinárodního smluvního aktu k naplnění politických, ekonomických nebo obranných cílů. Vyznačuje se předáním části suverenity do rukou společných orgánů aliance a koordinací úsilí v určité oblasti. Účastnické státy mohou své závazky v případě ohrožení svých zájmů zrušit.

AJ – alliance

FJ – alliance (*f*)

Analýza a hodnocení rizik závažné havárie

krizové řízení

Analýza a hodnocení rizik závažné havárie se provádí a dokumentuje v rozsahu odpovídajícím riziku závažné havárie, to je pravděpodobnosti jejího vzniku a závažnosti možných dopadů, s využitím kvalitativních a kvantitativních analytických metod.

V rámci analýzy a hodnocení rizik se provádí

- identifikace zdrojů rizik, jejich ocenění a výběr pro podrobnou analýzu rizik za účelem zjištění, jakou měrou jednotlivé zdroje rizika přispívají k celkovému riziku analyzovaného objektu nebo zařízení,
- určení možných scénářů událostí a jejich příčin, které mohou vyústit v závažnou havárii, a výběr reprezentativních scénářů těchto událostí, ve kterých musí být zahrnuty zdroje rizik s nejzávažnějšími dopady na zdraví a životy osob, hospodářská zvířata, životní prostředí a majetek,
- odhad dopadů reprezentativních scénářů závažných havárií na životy a zdraví lidí, hospodářská zvířata, životní prostředí a majetek,
- odhad pravděpodobnosti reprezentativních scénářů závažných havárií,
- stanovení míry rizika reprezentativních scénářů závažných havárií, která vychází z výsledků provedených stanovení následků scénářů, odhadu jejich dopadů a pravděpodobností těchto scénářů,
- hodnocení přijatelnosti rizika závažných havárií.

(Vyhláška č. 256/2006 sb., § 2, odst. 1 a 3)

AJ - analysis and evaluation of risk of a major accident

FR – l'analyse (*f*) et l'évaluation (*f*) du risque d'un accident majeur

Analýza rizik

krizové řízení

Analýzou rizik se rozumí zvážení relevantních scénářů hrozeb s cílem posoudit zranitelnost a možný dopad narušení nebo zničení kritické infrastruktury.

(Směrnice Rady 2008/114/ES, čl. 2, písm. c)

AJ – risk analysis

FR - l'analyse (*f*) des risques

Anexe

plánování obrany státu

Násilné připojení (dobytí, ovládnutí) území patřícího jednomu státu jiným státem, násilné držení části obyvatelstva v rámci hranic cizího státu, protiprávní rozšíření suverenity jednoho státu na území, které patří mezinárodnímu společenství (vesmír, otevřené moře, Antarktida).

(Francouzskočeskoanglický sborník vojenských pojmů a definic, Strategickopolitická část)

AJ – annexation

FJ – annexion (*f*)

Armáda

obecné pojmy

a) Svaz či vojenský celek větší než armádní sbor, ale menší než skupina armád. Obvykle se skládá ze dvou nebo více sborů.

b) V některých státech je to pozemní složka ozbrojených sil.

c) V některých státech zahrnuje celé ozbrojené síly.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP6: 2008)

AJ – army, armed forces

FJ – armée (*f*)

Asanace

veterinární bezpečnost

Soubor opatření zahrnující shromažďování (sběr), přepravu (svoz), neškodné odstraňování a další zpracování vedlejších živočišných produktů. Dále ničení nebo odstraňování původců nákaz a jejich přenašečů (dezinfekce, dezinfekce, deratizace, popřípadě i dezodorizace).

AJ – clearance

FJ – assainissement (*f*)

Asanační podnik (kafilérie)

veterinární bezpečnost

Zařízení, na určitém území (tzv. svozová oblast), jehož předmětem činnosti je shromažďování, přeprava, neškodné odstraňování a další zpracovávání vedlejších živočišných produktů.

AJ – rendering plant

FJ – établissement (*m*) d' équarrissage

Asistence

krizové řízení

Pomocná (odborná) účast při nějakém výkonu. V krizovém řízení je to účast určitých subjektů (zejména výkonných složek – Armády ČR, Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR apod.) na řešení krizové situace nebo zajištění a realizace krizových opatření.

AJ – assistance, help, support

FJ – assistance (*f*)

Azyl

Azylová a migrační politika

Forma mezinárodněprávní ochrany osoby nacházející se mimo území země své státní příslušnosti, popř. mimo území země svého posledního trvalého bydliště, jeli osobou bez státní příslušnosti, která je ve své vlasti pronásledována za uplatňování politických práv a svobod nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

(Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – asylum

FJ – asile (*m*)

Bakteriologické a toxinové zbraně

biologická bezpečnost

- zbraně, jejichž ničivý účinek je založen na vlastnostech biologických agens a toxinů, které poškozují zdraví lidí nebo zvířat nebo způsobují jejich smrt nebo poškozují rostliny anebo způsobují hospodářské škody,
- materiály, které obsahují biologická agens nebo toxiny jakéhokoliv původu nebo postupu výroby, a jejich typy a množství, které neodpovídají potřebě jejich použití pro profylaktické, ochranné nebo jiné mírové účely,
- jakákoliv zařízení, vybavení, přístroje nebo způsoby šíření navržené k použití a plnění takovými biologickými agens nebo toxiny, nebo zbraně, které mají speciální konstrukční podobu vhodnou k plnění a použití takových biologických agens nebo toxinů k nepřátelským účelům nebo v ozbrojeném konfliktu; totéž platí pro přenašeče biologických agens záměrně nakažené k nepřátelským účelům nebo k použití v ozbrojeném konfliktu

(Zákon č. 281/2002 Sb., §2, písm. a)

AJ - Bacteriological and Toxin Weapons

FR – les armes (*f, p*) biologiques et à toxines (*f, p*)

Bezpečnost

obecné pojmy

Stav, kdy je systém schopen odolávat známým a předvídatelným vnějším a vnitřním hrozbám, které mohou negativně působit proti jednotlivým prvkům (případně celému systému) tak, aby byla zachována struktura systému, jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s cílovostí. Je to tedy míra stability systému a jeho primární a sekundární adaptace. Pro vymezení systému na podmínky státu je obsah bezpečnosti uveden v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. V tomto případě používáme pojem bezpečnost státu, viz *vnější bezpečnost státu, vnitřní bezpečnost státu*

AJ – security (ve smyslu zabezpečení), safety (ve smyslu bezpečnost). Pozn.: oba pojmy se s rozlišením smyslu užívají v technických oborech a pojišťovnictví.

FJ – sécurité (*f*), sûreté (*f*) (ve smyslu bezpečnost)

— ekonomická bezpečnost

ekonomická bezpečnost

Stav, ve kterém ekonomika objektu, jehož bezpečnost má být zajištěna (státu, seskupení států, mezinárodní organizace apod.), není ohrožena hrozbami, které výrazně snižují nebo by mohly snížit její výkonnost potřebnou k zajištění obranných i dalších bezpečnostních kapacit, sociálního smíru a konkurenceschopnosti objektu i jeho jednotlivých složek, tj. především jednotlivých podnikatelských subjektů na vnitřních i vnějších trzích.

AJ – economic security

FJ – sécurité (*f*) économique

— environmentální bezpečnost

environmentální bezpečnost

Stav, kdy lidská společnost a ekologický systém na sebe vzájemně působí trvale udržitelným způsobem, jednotlivci mají dostatečný přístup ke všem přírodním zdrojům a existují mechanismy na zvládnání krizí a konfliktů přímo či nepřímo spojených s životním prostředím. V tomto stavu jsou minimalizovány hrozby spojené s životním prostředím a způsobené přírodními nebo společností vyvolanými procesy (popř. jejich kombinací) ať už záměrně, nezáměrně nebo následkem nehody. Tyto hrozby mohou zapříčinit nebo zhoršovat již existující sociální napětí nebo ozbrojený konflikt. Absolutní většina z nich navíc nerespektuje státní hranice a často může působit globálně.

AJ – environmental security

FJ – sécurité (*f*) environnementale

— vnější bezpečnost státu

obecné pojmy

Stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zvnějšku a kdy je tento stát k eliminaci existujících i potenciálních vnějších hrozeb efektivně vybaven a ochoten. Hrozby mohou být vojenské nebo ekonomické povahy, mohou mít charakter migrační vlny apod. Je to také souhrn mezinárodněpolitických, ekonomických a vojenských vztahů státu s okolními státy a koalicemi, jejichž prostřednictvím prosazuje své státní zájmy.

AJ – external security of the state

FJ – sécurité (f) extérieure de l'État

— **vnitřní bezpečnost státu**

obecné pojmy

Stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zevnitř a kdy je tento stát k eliminaci stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k ní ochoten. Je to rovněž souhrn vnitřních bezpečnostních podmínek a legislativních norem a opatření, kterými stát zajišťuje demokracii, ekonomickou prosperitu a bezpečnost občanů, a jimiž stanoví a prosazuje normy morálky a společenského vědomí.

AJ – internal security of the state

FJ – sécurité (f) intérieure de l'État

Bezpečnostní politika státu

obecné pojmy

Společenská činnost, jejíž základ tvoří souhrn základních státních zájmů a cílů, jakož i hlavních nástrojů k jejich dosažení, směřující k zabezpečení státní svrchovanosti a územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, činnosti demokratických institucí, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků.

Bezpečnostní politiku státu tvoří pět základních komponentů:

- a) zahraniční politika v oblasti bezpečnosti státu,
- b) obranná politika,
- c) politika v oblasti vnitřní bezpečnosti,
- d) hospodářská politika v oblasti bezpečnosti státu,
- e) politika veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu.

AJ – security policy

FJ – politique (f) nationale de sécurité/politique sécuritaire

Bezpečnostní program prevence závažné havárie

krizové řízení

Zpracovává ho provozovatel objektu nebo zařízení, kde je umístěna vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemický přípravek a objekt nebo zařízení je zařazeno do skupiny A (podle množství látek).

Provozovatel zpracuje návrh bezpečnostního programu na základě výsledků analýzy a hodnocení rizik závažné havárie a uvede v něm:

- zásady prevence závažné havárie,
- strukturu a systém řízení bezpečnosti zajišťující ochranu zdraví a životů lidí, hospodářských zvířat, životního prostředí a majetku.

Provozovatel je povinen na základě rozhodnutí krajského úřadu do návrhu bezpečnostního programu zahrnout preventivní bezpečnostní opatření vztahující se k možnému vzniku domino efektu.

Provozovatel je dále povinen předložit návrh bezpečnostního programu nebo jeho aktualizaci ke schválení krajskému úřadu

(Zákon č. 59/2006 Sb., § 8, odst. 1 a 2)

AJ – safety program for prevention of major accidents

FR – le programme (m) de sécurité pour la prévention (f) des accidents (m, p) majeurs

Bezpečnostní rada kraje

krizové řízení

Bezpečnostní rada kraje je koordinačním orgánem pro přípravu na krizové situace. Předsedou bezpečnostní rady kraje je hejtman kraje, v Praze primátor hlavního města Prahy, který jmenuje členy bezpečnostní rady kraje.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

Bezpečnostní rada obce

krizové řízení

Bezpečnostní rada obce určené podle § 15 odst. 4 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, je koordinačním orgánem pro přípravu na krizové situace. Taktó určené obci je hasičským záchranným sborem kraje uložena povinnost rozpracovat vybrané úkoly krizového plánu kraje. Předsedou bezpečnostní rady obce určené je starosta příslušné obce, který jmenuje členy bezpečnostní rady obce.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

Bezpečnostní rada státu (BRS)

krizové řízení

Stálý pracovní orgán Vlády ČR v oblasti bezpečnostní problematiky. BRS byla zřízena na základě ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR. Základním úkolem BRS je podílet se na tvorbě spolehlivého bezpečnostního systému státu, zabezpečovat koordinaci a kontrolu opatření k zajištění bezpečnosti ČR a mezinárodních závazků. Stálými pracovními orgány BRS jsou: Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky, Výbor pro obranné plánování, Výbor pro civilní nouzové plánování a Výbor pro zpravodajskou činnost. Pracovním orgánem BRS pro řešení krizových situací je Ústřední krizový štáb. BRS tvoří předseda vlády ČR a další vybraní členové vlády ČR podle rozhodnutí vlády ČR.

(Usnesení vlády ČR č. 391 ze dne 10. června 1998, ve znění pozdějších usnesení)

AJ – National Security Council

FJ – Conseil (*m*) de sécurité de l'État

— Výbor pro civilní nouzové plánování (VCNP)

krizové řízení

Stálý pracovní orgán BRS pro koordinaci a plánování opatření k zajištění ochrany vnitřní bezpečnosti státu, obyvatelstva a ekonomiky, kritické infrastruktury, zabezpečování preventivních opatření proti použití zbraní hromadného ničení včetně řešení odstraňování následků jejich použití a koordinaci požadavků na civilní zdroje, nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR.

(Usnesení vlády ČR ze dne 2. června 2008 č. 671)

AJ – Civil Emergency Planning Committee

FJ – Comité (*m*) de planification de l'urgence civile. Pozn.: Oficiální název výboru NATO pro tuto problematiku zní : Comité pour l'étude des plans d'urgence dans le domaine civil

— Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky (VKZBP)

krizové řízení

Stálý pracovní orgán BRS pro vnitrostátní koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky ČR s důrazem na mezinárodní postavení ČR a na vztahy s mezinárodními bezpečnostními organizacemi.

(Usnesení vlády ČR ze dne 11. ledna 1999 č. 32, ve znění pozdějších usnesení)

AJ – The Committee for Foreign Security Policy Coordination

FJ – Comité (*m*) de coordination pour la politique extérieure de sécurité

— Výbor pro obranné plánování (VOP)

krizové řízení

Stálý pracovní orgán BRS pro koordinaci plánování opatření k zajištění obrany ČR a k zabezpečení vazeb na orgány obranného plánování NATO. Srovnej: *Výbor pro obranné plánování (Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování)*

(Usnesení vlády ČR ze dne 2. června 2008 č. 671)

AJ – Defence Planning Committee

FJ – Comité (*m*) de planification de la défense

— **Výbor pro vnitřní bezpečnost (VVB)**

krizové řízení

Stálý pracovní orgán Bezpečnostní rady státu pro koordinaci a plánování opatření k zajištění vnitřní bezpečnosti České republiky a ochrany veřejného pořádku.

(Usnesení vlády ze dne 9. července 2014 č. 544, ve znění pozdějších usnesení)

AJ – Committee for Internal Security

FJ – Comité (*m*) de la sécurité intérieure

— **Výbor pro zpravodajskou činnost (VZČ)**

krizové řízení

Stálý pracovní orgán Bezpečnostní rady státu pro koordinaci činnosti zpravodajských služeb ČR a plánování opatření k zajištění zpravodajské činnosti a spolupráci státních orgánů, které získávají, shromažďují a vyhodnocují informace nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR.

(Usnesení vlády ze dne 3. května 2000 č. 423, ve znění pozdějších usnesení)

AJ – Committee for Intelligence Activities

FJ – Comité (*m*) des activités de renseignement

Bezpečnostní sbor

integrovaný záchranný systém

Bezpečnostním sborem se rozumí Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace.

(Zákon č. 361/2003 Sb., § 1, odst. 1)

AJ - security forces

FR - les forces (*f, p*) de sécurité

Bezpečnostní situace

obecné pojmy

Výslednice procesů a vztahů ve sféře nevojenské a vojenské bezpečnosti, je souhrnem vztahů politického, kulturněsociálního, ekonomického, vojenského a ekologického prostředí jako celku. Bezpečnostní situace je spoluurčena vnitrostátními a mezinárodními bezpečnostními poměry: je ovlivňována parametry vnitřní a vnější bezpečnosti státu a celým souborem aktivit zahraniční politiky, ekonomického rozvoje státu, sociální stability, rozvoje demokracie a respektování lidských práv a souborem bezpečnostních důsledků, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků státu.

AJ – security situation

FJ – situation (*f*) de sécurité

Bezpečnostní strategie ČR

krizové řízení

Základní koncepční dokument vlády ČR, který specifikuje na základě bezpečnostních hrozeb a z nich plynoucích rizik bezpečnostní zájmy ČR a stanovuje místo a úlohu správních úřadů, orgánů územní samosprávy, ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních, záchranných aj. služeb ČR při naplňování její bezpečnostní politiky. Bezpečnostní strategie ČR stanovuje rovněž vojenskopolitické ambice ČR.

AJ – The Security Strategy of the Czech Republic

FJ – Stratégie (*f*) de sécurité nationale de la République tchèque

Bezpečnostní systém státu

obecné pojmy

Institucionální nástroj pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky. Je tvořen příslušnými prvky zákonodárné, výkonné a soudní moci, územní samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, které mají odpovědnost za zajištění bezpečnosti státu.

AJ – national security system

FJ – système (m) national de sécurité

Bezpečnostní výzkum

obecné pojmy

Vědecké zkoumání a experimentování, jehož cílem je dosažení takové poznatkové, technické a technologické úrovně, která umožní získat, osvojit si, udržovat a rozvíjet specifické schopnosti potřebné pro zajištění obrany a bezpečnosti státu a jeho obyvatel. Má výrazně interdisciplinární charakter technických, exaktních, přírodních, lékařských a společenských věd se vztahem k dlouhotrvajícím potřebám bezpečnosti a ochrany státu.

(Usnesení vlády ze dne 9. července 2008 č. 852, o meziresortní koncepci mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji ČR do roku 2015)

AJ – security research

FJ – recherche dans le domaine de la sécurité

Bezpečnostní zpráva – prevence závažné havárie

krizové řízení

Bezpečnostní zprávu je povinen zpracovat provozovatel objektu nebo zařízení, kde je umístěna vybraná nebezpečná látka nebo chemický přípravek a objekt nebo zařízení je zařazeno do skupiny B (podle množství látek).

V bezpečnostní zprávě se uvede:

- informace o systému řízení u provozovatele s ohledem na prevenci závažné havárie,
- informace o složkách životního prostředí v lokalitě objektu nebo zařízení,
- technický popis objektu nebo zařízení,
- postup a výsledky identifikace zdrojů rizika (nebezpečí), analýz a hodnocení rizik a metody prevence,
- opatření pro ochranu a zásah k omezení dopadů závažné havárie,
- aktualizovaný seznam,
- jmenovitě uvedené právnické osoby a fyzické osoby, podílející se na vypracování bezpečnostní zprávy

V bezpečnostní zprávě je provozovatel objektu nebo zařízení zařazeného do skupiny B dále povinen:

- stanovit politiku prevence závažné havárie a zavést systém řízení bezpečnosti pro její provádění,
- vyhodnotit nebezpečí závažné havárie a navrhnout a zavést nezbytná opatření k zabránění vzniku těchto havárií a omezení jejich důsledků na zdraví a životy lidí, hospodářská zvířata, životní prostředí a majetek,
- stanovit zásady bezpečnosti a spolehlivosti přiměřené zjištěnému nebezpečí při stavbě, provozu a údržbě jakéhokoli zařízení, vybavení a infrastruktury spojené s jejím provozem, které představují nebezpečí závažné havárie,
- vypracovat zásady vnitřního havarijního plánu a poskytnout informace umožňující vypracování vnějšího havarijního plánu, aby bylo možno provést nezbytná opatření v případě vzniku závažné havárie,
- zajistit odpovídající informování příslušných orgánů veřejné správy a obcí pro přijetí rozhodnutí z hlediska rozvoje nových činností nebo rozvoje v okolí stávajících objektů nebo zařízení

(Zákon č. 59/2006 Sb., § 10, odst. 1 a 2)

AJ - safety report

FR – le rapport (m) de sécurité

Běžný stav

krizové řízení

Situace, kdy není potřeba řešit škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy nebo jinými hrozbami použitím mimořádných nebo krizových opatření podle specifické právní úpravy.

AJ – normal state

FJ – état (*m*) normal

Biologická agens

biologická bezpečnost

Biologickým agens jakýkoliv organismus přírodní i modifikovaný, jehož záměrné použití může způsobit smrt, onemocnění anebo zneschopnění lidí a zvířat, nebo který může způsobit úhyn nebo poškození rostlin.

Vysoce rizikovými biologickými agens a toxiny taková biologická agens a toxiny, která mají takové vlastnosti nebo schopnosti, že mohou být aplikována jako zbraň, a jejichž seznam je stanoven vyhláškou.

Rizikovými biologickými agens a toxiny biologická agens a toxiny, se kterými je za určitých podmínek možné nakládat a jejichž seznam je stanoven vyhláškou.

(Zákon č. 281/2002 Sb., § 2, písm. b), d), a e)

AJ - biological agents

FR - les agents (*f*) biologiques

Bioterrorismus

terorismus

Úmyslné, politickými pohnutkami motivované zneužití nebo pohrůžka zneužití biologického prostředku s cílem usmrtit nebo vyvolat onemocnění lidí nebo zvířat, případně způsobit jiné hospodářské ztráty. Může mít souvislost vojenskou, politickou, náboženskou, nebo mít povahu prostého trestného činu.

AJ – bioterrorism

FJ – bioterrorisme (*m*)

Bojová pohotovost

plánování obrany státu

Schopnost vojsk přejít k plnění bojových úkolů. Dosahuje se splněním souhrnu velitelských, organizačních, personálních a logistických opatření, která zabezpečují organizovaný a rychlý přechod z mírového na válečný stav výběrově (doplnění výběrovým způsobem) nebo hromadně (částičnou nebo všeobecnou mobilizací).

(Směrnice pro uvádění resortu Ministerstva obrany do vyšších stupňů bojové pohotovosti)

AJ – combat readiness

FJ – disponibilité au combat

Branná povinnost

plánování obrany státu

Povinnost státního občana ČR plnit úkoly ozbrojených sil ČR. Zahrnuje povinnost podrobit se odvodnímu řízení, vykonávat vojenskou činnou službu a plnit další povinnosti stanovené zákonem.

(Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)).

AJ – national service

FJ – service (*m*) militaire

Celostátní radiační monitorovací síť

jaderná bezpečnost

Soustava měřicích míst a systém prostředků odborně, technicky a personálně vybavených a organizačně propojených pro potřeby monitorování radiační situace na území ČR.

(Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 319/2002 Sb., o funkci a organizaci celostátní radiační monitorovací sítě)

AJ – National Radiation Monitoring Network

FJ – réseau (*m*) national de la surveillance de la radiation

Cestovní doklad

azylová a migrační politika

Za cestovní doklad se pro účely cizineckého zákona považuje :

a) veřejná listina, která je jako cestovní doklad uznána Českou republikou,

- b) veřejná listina vydaná cizím státem za účelem cestování do zahraničí, pokud z hlediska jejího provedení a jazyka, v němž jsou uvedeny údaje, odpovídá mezinárodním zvyklostem, její územní platnost zahrnuje území a lze z ní zjistit údaje o státním občanství cizince, údaje o jeho totožnosti, fotografii držitele, údaj o době platnosti,
- c) průkaz totožnosti občana Evropské unie,
- d) cizinecký pas s územní platností do všech států světa,
- e) cestovní průkaz totožnosti, nebo
- f) cestovní doklad vydaný Českou republikou na základě mezinárodní smlouvy

(Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, úplné znění zákon č. 290/2004 Sb.)

AJ – travel document

FJ – document de voyage

Civilní obrana

ochrana obyvatelstva

Civilní obrana je plnění některých nebo všech níže uvedených humanitárních úkolů, jejichž cílem je chránit civilní obyvatelstvo před nebezpečím, pomoci mu odstranit bezprostřední účinky nepřátelských akcí nebo pohrom a také vytvořit nezbytné podmínky pro jeho přežití.

Těmito úkoly jsou:

- a) hlášené služby;
- b) evakuace;
- c) organizování a poskytování úkrytů;
- d) zatemňování;
- e) záchranné práce;
- f) zdravotnické služby včetně první pomoci a také náboženská pomoc;
- g) boj s požáry;
- h) zjišťování a označování nebezpečných oblastí;
- i) dekontaminace a podobná ochranná opatření;
- j) poskytování nouzového ubytování a zásobování;
- k) okamžitá pomoc při obnově a udržování pořádku v postižených oblastech;
- l) okamžitá oprava nezbytných veřejných zařízení;
- m) bezodkladné pohřební služby;
- n) pomoc při ochraně předmětů nezbytných k přežití;
- o) doplňující činnost nezbytná k splnění výše uvedených úkolů, včetně plánování a organizování, ale neomezuje se pouze na tuto činnost.

(Sdělení č. 168/1991 Sb., Protokol I, čl. 61, odst. 1)

AJ - civil defense

FR - la sécurité (f) civile

Cestovní průkaz totožnosti

azylová a migrační politika

Cestovní dokument, který vydá policie na žádost cizince za účelem jeho vycestování v případě, že nemá platný cestovní doklad a nemůže si z důvodů nezávislých na jeho vůli opatřit cestovní doklad jiným způsobem, a v dalších případech.

(Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, úplné znění zákon č. 290/2004 Sb.)

AJ – travel identity card

FJ – carte d'identité de voyage

Civilní nouzové plánování

obecné pojmy

Plánování opatření k zajištění ochrany obyvatelstva a ekonomiky, ochrany kritické infrastruktury včetně zabezpečení opatření pro případ radiální havárie, preventivních opatření proti použití ZHN včetně řešení

odstraňování následků jejich použití a sladění požadavků na civilní zdroje, které jsou nezbytné pro zajištění bezpečnosti České republiky.

V rámci NATO je civilní nouzové plánování chápáno jako část systému obranného plánování NATO zaměřená na zajišťování civilních zdrojů a ochranu obyvatelstva. Na národní úrovni je doplněno podle specifických místních podmínek.

Proces plánování, který vychází ze systému plánování NATO a je zaměřen zejména na zajišťování civilních zdrojů pro řešení všech krizových situací a ochranu obyvatelstva (civilní ochranu). Na národní úrovni je podle specifických podmínek (neexistence systému krizového řízení apod.) využíván i pro plánování dalších oblastí – ochranu ekonomiky, zajištění funkčnosti veřejné správy, vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek apod.

AJ – civil emergency planning

FJ – planification (f) civile d'urgence

Civilní ochrana

ochrana obyvatelstva

Civilní ochrana je souhrn činností a postupů věcně příslušných orgánů a dalších zainteresovaných orgánů, organizací, složek a obyvatelstva, prováděných s cílem minimalizace negativních dopadů možných mimořádných událostí a krizových situací na zdraví a životy lidí a jejich životní podmínky.

Civilní ochrana se stává za válečného stavu součástí systému obrany státu a zabezpečuje výkon humanitárních úkolů uvedených v čl. 61 Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů ze dne 12. srpna 1949, přijatého v Ženevě dne 8. června 1977.

(Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 168/1991 Sb., Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – civil protection

FJ – protection (f) civile ; ve francouzštině je také rozlišováno mezi pojmem civilní bezpečnost » (sécurité civile)

Civilní zdroje

hospodářská opatření pro krizové stavy

Část věcných zdrojů pro zajištění bezpečnosti ČR, zahrnující materiální zásoby v majetku státu, materiální zdroje právnických a podnikajících fyzických osob (PPFO) a výroby, práce a služby poskytované PPFO, které slouží k zajištění nezbytných dodávek potřebných k řešení krizových situací a jejichž použití se plánuje a realizuje v rámci systému hospodářských opatření pro krizové stavy.

AJ – civilian resources

FJ – ressources (f) civiles

Cyklus plánování civilních zdrojů – dvouletý

hospodářská opatření pro krizové stavy

Periodicky se opakující součást procesu plánování bezpečnosti ČR navazujícího na alianční plánovací procesy. Slouží k zajišťování civilních zdrojů pro plnění nezbytných dodávek potřebných k řešení krizových situací. Začíná vždy v lichém roce a zahrnuje období formulace potřeb nezbytných dodávek podle krizových plánů, zajištění nezbytných dodávek, předložení požadavků na civilní zdroje k zabezpečení takových nezbytných dodávek, které nelze zajistit existujícími civilními zdroji, zhodnocení požadavků podle priorit a vyčleněných finančních limitů, sestavení plánu vytváření civilních zdrojů k zajištění bezpečnosti ČR a jeho projednání a realizaci.

AJ – twoyear cycle of the civilian resources planning

FJ – période biennale (f) de la planification des ressources (f, pl) civiles

Částečná mobilizace → mobilizace

Činnosti vedoucí k ozáření

radiační ochrana

a) radiační činnost, kterou je činnost s umělými zdroji ionizujícího záření, při nichž se může zvýšit ozáření fyzických osob, kromě činnosti v případě radiační mimořádné situace, nebo činnost, při které jsou přírodní radionuklidy využívány pro své radioaktivní, štěpné nebo množivé charakteristiky,

b) činnost v souvislosti s výkonem práce, která je spojena se zvýšenou přítomností přírodních radionuklidů nebo se zvýšeným vlivem kosmického záření a vede nebo by mohla vést k významnému zvýšení ozáření fyzických osob.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Radiation Practices

FJ – activités (*f, pl*) menant à la radiation

Číselník nezbytných dodávek (CND)

hospodářská opatření pro krizové stavy

Přehled jednotného číselného označení zavedených položek nezbytných dodávek, navazující na číselník standardní klasifikace produkce (SKP). Slouží orgánům krizového řízení a právníkům a podnikajícím fyzickým osobám k jednotné identifikaci nezbytných dodávek v rámci plánování a přípravy hospodářských opatření pro krizové stavy s využitím informačního systému pro plánování civilních zdrojů (IS ARGIS).

AJ – numerical catalogue of necessary (indispensable) deliveries

FJ – catalogue (*m*) numérique des livraisons (*f, pl*) indispensables

Čísla tísňového volání

integrovaný záchranný sbor

Čísla tísňového volání slouží k oznámení událostí v případech, kdy je ohrožen život, zdraví, majetek nebo veřejný pořádek.

Jednotné evropské číslo tísňového volání je 112.

Národní čísla tísňového volání:

150 Hasičský záchranný sbor

155 Zdravotní záchranná služba

158 Policie ČR

156 Obecní policie

(Zákon č. 127/2005 Sb., § 33 odst. 1 a vyhláška č. 117/2007, příloha 1)

AJ - emergency numbers

FR - les numéros (*m*) d'appel d'urgence

Dobrovolná pomoc

krizové řízení

Činnost fyzických osob, které se na základě výzvy oprávněného orgánu krizového řízení nebo z vlastní iniciativy podílejí na řešení krizových situací.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

AJ – voluntary assistance

FJ – assistance (*f*) volontaire

Dodavatel nezbytné dodávky

hospodářská opatření pro krizové stavy

Fyzická osoba s trvalým pobytem nebo právnická osoba se sídlem na území ČR a organizační složka právnické osoby se sídlem v zahraničí podnikající na území ČR, která má jako předmět své činnosti nebo podnikání zapsanou činnost umožňující dodat předmět nezbytné dodávky nebo která je schopna dodat předmět nezbytné dodávky.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – necessary (indispensable) delivery supplier

FJ – fournisseur (*m*) de la livraison (*f*) indispensable

Dodavatelský řetězec

hospodářská opatření pro krizové stavy

Finální dodavatel a všichni jeho poddodavatelé, kteří se podílí na kompletaci a plnění mobilizační dodávky podle smlouvy mezi finálním dodavatelem a objednatelem mobilizační dodávky. Dodavatelský řetězec může obsahovat více kooperačních stupňů a vztahuje se vždy k plnění jedné mobilizační dodávky. Vzájemné vztahy mezi jednotlivými kooperačními stupni jsou založeny na smluvním základě.

AJ – suppliers chain

FJ – chaîne (*f*) des fournisseurs

Dohoda o poskytnutí věcné nebo osobní pomoci při záchranných a likvidačních pracích

integrováný záchranný systém

Zvláštní druh písemné příkazní smlouvy, v níž se příkazník zavazuje poskytnout pomoc při záchranných a likvidačních pracích, aniž by se příkazce zavazoval k pravidelným platbám, jestliže nenastala potřeba pomoci. (Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému)

AJ – Agreement on material and physical aid in salvage and liquidation works

FJ – Accord (*m*) sur l'assistance matérielle ou personnelle lors des travaux de sauvetage et de liquidation

Dokumentace IZS

integrováný záchranný sbor

Dokumentací integrovaného záchranného systému je:

a) havarijní plán kraje a vnější havarijní plán,

b) dohoda o poskytnutí pomoci,

c) dokumentace o společných záchranných a likvidačních pracích a statistické přehledy

d) dokumentace o společných školeních, instruktážích a cvičení složek,

e) typové činnosti složek při společném zásahu, a

f) územně příslušný poplachový plán, kterým je ústřední poplachový plán integrovaného záchranného systému nebo poplachový plán integrovaného záchranného systému kraje.

Generální ředitelství zpracovává a vede dokumentaci integrovaného záchranného systému uvedenou v odstavci 1 písm. b) až e) a ústřední poplachový plán.

Hasičský záchranný sbor kraje zpracovává a vede dokumentaci integrovaného záchranného systému uvedenou v odstavci 1 písm. a) až d) a poplachový plán kraje.

(Vyhláška č. 328/2001 Sb., § 14, odst. 1)

AJ - documentation of integrated rescue systém

FR – la documentation (*f*) du système de sauvetage intégré

Domino efekt

environmentální bezpečnost

Možnost zvýšení pravděpodobnosti vzniku nebo velikosti dopadů závažné havárie v důsledku vzájemné blízkosti objektů nebo zařízení nebo skupiny objektů nebo zařízení a umístění nebezpečných látek.

(Zákon 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií))

AJ – cumulative and synergistic effects

FJ – effets (*m*) cumulatifs et synergiques

Druhý stupeň poplachu IZS

integrováný záchranný sbor

Druhý stupeň poplachu je vyhlášen v případě, že

a) mimořádná událost ohrožuje nejvýše 100 osob, více jak jeden objekt se složitými podmínkami pro zásah, jednotlivé prostředky hromadné dopravy osob, cenný chov zvířat nebo plochy území do 10 000 m²,

b) záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky z kraje, kde mimořádná událost probíhá, nebo

c) je nutné nepřetržitě koordinovat složky velitelem zásahu při společném zásahu.

(Vyhláška č. 328/2001 Sb., § 22)

AJ - The second stage of alarm of Integrated Rescue System

FR – La deuxième phase (*f*) d'alarme du Système intégré de secours

Druhý stupeň povodňové aktivity

vodní hospodářství

Druhý stupeň (stav pohotovosti) se vyhláší, když nebezpečí přirozené povodně přerůstá v povodeň, ale nedochází k větším rozlivům a škodám mimo koryto.

Vyhlašuje se také při překročení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností na vodním díle z hlediska jeho bezpečnosti.

Aktivizují se povodňové orgány a další účastníci ochrany před povodněmi, uvádějí se do pohotovosti prostředky na zabezpečovací práce, provádějí se opatření ke zmírnění průběhu povodně podle povodňového plánu.

Druhý a třetí stupeň povodňové aktivity vyhláší a odvolávají ve svém územním obvodu povodňové orgány. Podkladem je dosažení nebo předpověď dosažení směrodatného limitu hladin nebo průtoků stanovených v povodňových plánech, zpráva předpovědní nebo hlásné povodňové služby, doporučení správce vodního toku, oznámení vlastníka vodního díla, případně další skutečnosti charakterizující míru povodňového nebezpečí. O vyhlášení a odvolání povodňové aktivity je povodňový orgán povinen informovat subjekty uvedené v povodňovém plánu a vyšší povodňový orgán.

(Zákon 254/2001 Sb., § 70, odst. 2, písm. b) a § 70, odst. 3)

AJ - second level of flood activity

FR - second degré (*m*) d'activité d'inondation

Duchovní personál v ozbrojeném konfliktu

obecné pojmy

Duchovní personál jsou vojenské nebo civilní osoby, jako jsou kněží, které se výhradně zabývají duchovní činností a jsou přiděleny:

- k ozbrojeným silám strany v konfliktu;
- nebo ke zdravotnickým jednotkám nebo zdravotnickým přepravním prostředkům strany v konfliktu
- nebo ke zdravotnickým jednotkám nebo zdravotnickým přepravním prostředkům uvedeným v článku 9, odstavec 2
- nebo k organizacím civilní obrany strany v konfliktu.

Duchovní personál může být přidělen trvale nebo dočasně.

(Sdělení č. 168/1991 Sb., Protokol I, čl. 8, písm. d)

AJ - religious personnel in armed conflict

FJ - le personnel (*m*) religieux dans les conflits armés

DVI

krizové řízení

Jedná se o proces určování totožnosti obětí, které zahynuly při hromadných neštěstích. DVI týmy jsou mezioborové a zajišťují proces identifikace obětí u mimořádných událostí s velkým počtem zemřelých. Smyslem je sběr a porovnání předsmrtných a posmrtných dat o obětech. Post mortem skupina odpovídá za prohlídku těl, zdokumentování, zjištění identifikačních znaků zemřelého. Ante mortem skupina pracuje s pozůstalými a příslušnými institucemi při shromáždění předsmrtných údajů. Dále jsou AM a PM data porovnávány s cílem určení totožnosti těla. K určení identity je třeba zjistit 1 ze 3 hlavních znaků: DNA profil, otisky prstů, stomatologický záznam; případně více znaků podpůrných (porovnání ze zdravotnické dokumentace, poznání osoby či osobních věcí). V ČR vznikl DVI tým v r. 2013, je začleněn pod Kriminologický ústav Praha a řídí se metodikou Interpolu a je začleněn do Ústředního poplachového plánu IZS.

AJ-

FJ-

Ekologická stabilita

environmentální bezpečnost

Schopnost ekosystému vyrovnávat změny způsobené vnějšími činiteli a zachovávat své přirozené vlastnosti a funkce.

(Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – ecological stability

FJ – stabilité (*f*) écologique

Ekologická újma

environmentální bezpečnost

Nepříznivá měřitelná změna přírodního zdroje nebo měřitelné zhoršení jeho funkcí, která se může projevit přímo nebo nepřímo.

(Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů)

AJ – environmental damage

FJ – crise (f) écologique

Ekosystém

environmentální bezpečnost

Funkční soustava živých a neživých složek životního prostředí, jež jsou navzájem spojeny výměnou látek, tokem energie a předáváním informací a které se vzájemně ovlivňují a vyvíjejí v určitém prostoru a čase.

(Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – ecosystem

FJ – écosystème (m)

Ekonomická bezpečnost → bezpečnost

Emise

environmentální bezpečnost

Vnášení jedné nebo více znečišťujících látek do životního prostředí.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů,)

AJ – emission

FJ – émission (f)

Emisní limit

environmentální bezpečnost

Nejvýše přípustné množství znečišťující látky nebo stanovené skupiny znečišťujících látek nebo pachových látek vypouštěné do ovzduší ze zdroje znečišťování ovzduší vyjádřené jako hmotnostní koncentrace znečišťující látky v odpadních plynech nebo hmotnostní tok znečišťující látky za jednotku času nebo hmotnost znečišťující látky vztážená na jednotku produkce nebo lidské činnosti nebo jako počet pachových jednotek na jednotku objemu nebo jako počet částic znečišťující látky na jednotku objemu.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – emission limit

FJ – limite (f) d`émission

Environmentální bezpečnost → bezpečnost

Enzootie

veterinární bezpečnost

Hromadné onemocnění zvířat probíhající v určitém (omezeném) místě, které se dále nešíří.

AJ – enzootia, enzootic

FJ – enzootie (f)

Epidemie (epidemický výskyt)

biologická bezpečnost

Výskyt onemocnění, který výrazně převyšuje obvykle očekávané hodnoty výskytu tohoto onemocnění v daném místě a čase.

AJ – epidemy (epidemic occurrence) (an outbreaks – *lokální epidemie*, an epidemic – *epidemie obecně*, pandemic – *globální epidemie*)

FJ – épidémie (f)

Epifytie

roślinolékařská péče

Hromadné nákazy polních kultur.

AJ – epiphytie

FJ – épiphytie (f)

Epizootie

veterinární bezpečnost

Prudké nakažlivé onemocnění zvířat, které se rychle šíří i mimo oblast původního výskytu; *epizootický proces* je charakterizován středním stupněm intenzivnosti s tendencí k značnému rozšíření mezi zvířaty postiženého stáda, v regionu i celé země.

AJ – epizootia, epizootic

FJ – épizootie (*f*)

Epizootologické šetření

veterinární bezpečnost

Šetření zaměřené k vysledování možných zdrojů a cest zavlečení původce nákazy do určitého chovu zvířat a dalších chovů tak, že nastane *epizootie*, resp. *epizootický proces*.

AJ – epizootiological enquiry

FJ – enquête (*f*) épizootique

Eradikace rostlinolékařské péče

rostlinolékařská péče

Použití vhodných opatření a postupů k eliminaci pro rostliny škodlivého organismu v určitém území.

AJ – eradication phytopharmaceutics

FJ – éradication (*f*) phytopharmaceutique

Etnický konflikt

obecné pojmy

Střetnutí odlišných národnostněpolitických zájmů různých národností v mnohonárodnostních státech, které někdy mohou vyústit v ozbrojený konflikt. (Francouzskočeskoanglický sborník vojenských pojmů a definic, Strategickopolitická část)

AJ – ethnic conflict

FJ – conflit ethnique

Euroatlantické koordinační středisko pro řešení situace při katastrofách

mezinárodní spolupráce

Centrum zodpovědné za koordinaci prací členských zemí Rady Euroatlantického partnerství (EAPC) při odstraňování následků katastrof, které se vyskytnou v geografické oblasti EAPC.

AJ – EuroAtlantic Disaster Response Coordination Centre (EADRCC)

FJ – Centre euroatlantique de coordination des réactions en cas de catastrophe

Evakuace

ochrana obyvatelstva

Evakuace je souhrn organizačních a technických opatření zabezpečujících přemístění osob, zvířat a věcných prostředků v daném pořadí priority z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, ve kterých je zajištěno pro osoby náhradní ubytování a stravování (nouzové přežití), pro zvířata ustájení a pro věcné prostředky uskladnění.

(Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva)

AJ – evacuation

FJ – évacuation (*f*)

Evakuační středisko

obecné pojmy

Evakuačním střediskem se rozumí zařízení zřetelně označené nápisem, případně mezinárodně platným rozeznávacím znakem civilní ochrany. Umísťuje se zpravidla v místě mimo evakuační prostor, ve kterém jsou evakuované osoby shromažďovány a informovány o dalším postupu.

Evakuační středisko zajišťuje zejména:

- a)** řízení přepravy z míst shromažďování do evakuačního střediska s využitím dostupných dopravních prostředků,
- b)** vedení evidence o příjmu evakuovaných osob a poskytování pomoci při slučování evakuovaných rodin,
- c)** přerozdělování evakuovaných osob do předurčených příjmových oblastí a přijímacích středisek,
- d)** vytvoření a označení místa pro podávání základních informací v prostoru evakuačního střediska,
- e)** první zdravotnickou pomoc, popřípadě přednemocniční neodkladnou péči a převoz zraněných nebo nemocných do zdravotnických zařízení,
- f)** vytýčení tras k nástupním stanicím hromadné přepravy,
- g)** nocleh a stravování pro personál a evakuované obyvatelstvo, které se zdrží v evakuačním středisku déle než 12 hodin,
- h)** udržování veřejného pořádku v prostoru evakuačního střediska,
- i)** podávání informací o průběhu evakuace pracovní skupině krizového štábu.

(Vyhláška č. 380/2002 Sb., § 14, odst. 3)

AJ - evacuation center

FR – le centre (*m*) d'évacuation

Evakuační zavazadlo

ochrana obyvatelstva

Připravuje se pro případ krátkodobého opuštění místa pobytu v důsledku vzniku mimořádné situace nebo krizové situace. Obsahuje zejména základní trvanlivé potraviny, předměty denní potřeby, osobní doklady, pojistné smlouvy, peníze a cennosti, přenosné rádio s rezervními bateriemi, toaletní a hygienické potřeby, léky, svítilnu, náhradní oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku, kapesní nůž, šití a jiné drobnosti. Evakuační zavazadlo se označuje jménem a adresou.

AJ – evacuation baggage

FJ – valise (*f*) d'évacuation

Evropská kritická infrastruktura → *kritická infrastruktura*

Evropská unie

mezinárodní spolupráce

Mezinárodní ekonomickopolitické společenství nezávislých států, které má působnost jen v těch oblastech, které mu byly plně nebo částečně svěřeny v zakládajících smlouvách. Hlavní cíle Evropské unie je podpora míru

a bezpečnosti v Evropě, hospodářská a sociální solidarita a prosperita členských zemí. V současnosti má Evropská unie 27 členů, Česká republika vstoupila do Evropské unie k 1. 5. 2004.

AJ – European Union (EU)

FJ – L'Union (f) Européenne (UE)

Finální dodavatel mobilizační dodávky

hospodářská opatření pro krizové stavy

Dodavatel mobilizační dodávky, s nímž objednatel mobilizační dodávky uzavřel smlouvu o zajištění mobilizační dodávky.

AJ – mobilization delivery final supplier

FJ – fournisseur (m) final des fournitures (f, pl) de la mobilisation (f)

Financování terorismu

terorismus

Financováním terorismu se rozumí:

- a) shromažďování nebo poskytnutí peněžních prostředků nebo jiného majetku s vědomím, že bude, byť jen zčásti, použit ke spáchání trestného činu teroru, teroristického útoku nebo trestného činu, který má umožnit nebo napomoci spáchání takového trestného činu, nebo podpoře osoby nebo skupiny osob připravujících se ke spáchání takového trestného činu, nebo
- b) jednání vedoucí k poskytnutí odměny nebo odškodnění pachatele trestného činu teroru, teroristického útoku nebo trestného činu, který má umožnit nebo napomoci spáchání takového trestného činu, nebo osoby pachateli blízké ve smyslu trestního zákona, nebo sbírání prostředků na takovou odměnu nebo na odškodnění.

(Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu)

AJ – financing of terrorism

FJ – le financement du terrorisme

Formy zapojování do mezinárodních záchranných operací

mezinárodní spolupráce

Česká republika se zapojuje do mezinárodních záchranných operací při mimořádných událostech v zahraničí formou:

- a) vyslání záchranné jednotky pro provádění záchranných prací nebo k hašení požárů,
- b) vyslání odborníků,
- c) poskytování odborných informací, nebo
- d) poskytování humanitární pomoci.

(Předpis č. 463/2000 Sb., § 1)

AJ - forms of participation in international rescue operations

FR - les formes (f, p) de participation dans les opérations (f, p) internationales de secours

Fyzická ochrana

jaderná bezpečnost

Systém technických a organizačních opatření zabraňujících neoprávněným činnostem s jadernými zařízeními, jadernými materiály a vybranými položkami.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – physical protection

FJ – protection (f) physique

Geneticky modifikovaný mikroorganismus

biologická bezpečnost

Mikrobiologická jednotka schopná rozmnožování nebo přenosu dědičného materiálu, včetně virů, viroidů, živočišných a rostlinných buněk v kultuře, jejíž dědičný materiál byl změněn genetickou modifikací.

(Zákon č. 78/2004 Sb., § 2, písm. e))

AJ - genetically modified micro-organism

FR - micro-organismes génétiquement modifiés (MGM)

Geneticky modifikovaný organismus

biologická bezpečnost

Organismus, kromě člověka, jehož dědičný materiál byl změněn genetickou modifikací provedenou některým z technických postupů stanovených níže.

Geneticky modifikované organismy mohou vzniknout při použití:

- a) techniky rekombinantní nukleové kyseliny vytvářející nové kombinace dědičného materiálu vložením úseku nukleové kyseliny připravené jakýmkoli způsobem mimo organismus do jakéhokoliv viru, bakteriálního plasmidu nebo jiného vektorového systému a jeho následným začleněním do organismu příjemce, ve kterém se normálně nevyskytuje, ale ve kterém je schopen dalšího množení,
- b) techniky zavádějící dědičný materiál připravený jakýmkoli způsobem mimo organismus přímo do organismu příjemce, zahrnující mikroinjekce, makroinjekce, biolisticke metody, mikroenkapsulace a umělé chromosomy, nebo
- c) techniky buněčné fúze, včetně fúze protoplastů, nebo hybridizace buněk, při nichž jsou fúzí dvou nebo několika buněk vytvářeny životaschopné buňky s novou kombinací dědičného materiálu, a to metodami nebo prostředky, které se nevyskytují přirozeně.

(Zákon č. 78/2004 Sb., § 2, písm. d) a příloha č. 1, odst. 1)

AJ - genetically modified organism

FR - organisme génétiquement modifié (OGM)

Globální ozbrojený konflikt

plánování obrany státu

Vojenské střetnutí mezi státy nebo koalicemi států, prostorově a časově neomezené, probíhající na teritoriu několika kontinentů, oceánů a moří s možným využitím kosmického prostoru. Jeho cílem může být snaha vyřešit politické, ekonomické, národnostní nebo jiné problémy globálního významu. Mohou být při něm použity všechny dostupné prostředky. Srovnej: *regionální ozbrojený konflikt*.

AJ – global conflict

FJ – conflit (*m*) global

Havárie

obecné pojmy

Havárii se rozumí mimořádná událost, ke které dojde v souvislosti s provozem technických zařízení a budov, při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a při jejich přepravě nebo při nakládání s nebezpečnými odpady.

(Zákon č. 239/2000 Sb., § 24, odst. 1)

Havárií je mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod.

Za havárii se vždy považují případy závažného zhoršení nebo mimořádného ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami, zvláště nebezpečnými látkami, popřípadě radioaktivními zářiči a radioaktivními odpady, nebo dojde-li ke zhoršení nebo ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod v chráněných oblastech přirozené akumulace vod nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů.

Dále se za havárii považují případy technických poruch a závad zařízení k zachycování, skladování, dopravě a odkládání látek uvedených v odstavci 2, pokud takovému vniknutí předcházejí.

(Zákon 254/2001 Sb., § 40)

AJ – accident

FR - l'accident (*m*)

Havarijní připravenost

radiační ochrana

Schopnost rozpoznat vznik radiační mimořádné situace a při jejím vzniku plnit opatření stanovená havarijními plány.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – emergency preparedness

FJ – preparation à l'accident

Hlásná povodňová služba

vodní hospodářství

Hlásná povodňová služba zabezpečuje informace povodňovým orgánům pro varování obyvatelstva v místě očekávané povodně a v místech ležících níže na vodním toku, informuje povodňové orgány a účastníky ochrany před povodněmi o vývoji povodňové situace a předává zprávy a hlášení potřebná k jejímu vyhodnocování a k řízení opatření na ochranu před povodněmi.

Hlásnou povodňovou službu organizují povodňové orgány obcí a povodňové orgány pro správní obvody obcí s rozšířenou působností a podílejí se na ní ostatní účastníci ochrany před povodněmi.

K zabezpečení hlásné povodňové služby organizují povodňové orgány obcí v případě potřeby hlídkovou službu. (Zákon č. 254/2001 Sb., § 73, odst. 2)

AJ- flood warning service

FR – les systèmes d'alerte précoce pour les inondations soudaines

Hlavní hygienik ČR

krizové řízení

Hlavní hygienik České republiky ve věcech ochrany veřejného zdraví vystupuje jako orgán Ministerstva zdravotnictví. Hlavního hygienika České republiky jmenuje vláda.

(Zákon č. 258/2000 Sb., § 80, odst. 8)

AJ - chief hygiene officer of the Czech Republic

FR – le directeur (*m*) de l'hygiène de la République tchèque

Hmotné rezervy

hospodářská opatření pro krizové stavy

Vybrané základní suroviny, materiály, polotovary a výrobky určené pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, pro odstraňování následků krizových situací a pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu. (Zákon 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv)

AJ – material reserves

FJ – réserves (*f*) matérielles

Hospodářská mobilizace → *mobilizace*

Hospodářská opatření pro krizové stavy (HOPKS)

hospodářská opatření pro krizové stavy

Organizační, materiální nebo finanční opatření přijímaná správním úřadem v krizových stavech pro zabezpečení nezbytné dodávky výrobků prací a služeb, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů. Zahrnují systém nouzového hospodářství, systém hospodářské mobilizace, použití státních hmotných rezerv, výstavbu a údržbu infrastruktury a regulačních opatření.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – economic measures for emergencies

FJ – mesures (*f*) économiques pour les états de crise

Hranice

azylová a migrační politika

AJ – borders

FJ – frontières

— vnější hranice

azylová a migrační politika

Hranice mezi členskými státy EU, které neuplatňují článek 20 Schengenského hraničního kodexu ve vztahu ke svým společným pozemním hranicím.

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex)

AJ – external borders

FJ – frontières extérieures

— vnější dočasná hranice

azylová a migrační politika

Národní hranice mezi novými členskými státy a zbývajících kandidátskými zeměmi, národní hranice mezi novými členskými státy navzájem a mezi novými členskými státy a současnými Schengenskými státy.

(Schengenské acquis a rozšíření, Rada Evropské unie, Brusel, 25. září 2001, 12148/01, LIMITE, Enlarg 214)

AJ – temporary external borders

FJ – frontières extérieures temporaires

— vnitřní hranice

azylová a migrační politika

Vnitřní hranicí se rozumí

a) společné pozemní hranice členských států EU, včetně říčních a jezerních hranic,

b) letiště členských států EU pro vnitřní lety,

c) námořní, říční a jezerní přístavy členských států EU pro pravidelná trajektová spojení.

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex).

AJ – internal borders

FJ – frontières intérieures

— zelená hranice

azylová a migrační politika

Dříve se tento pojem používal pro vymezení úseku státních hranic mezi dvěma hraničními přechody. V současné době se tento pojem používá spíše pro celkové označení pozemní hranice obdobně je používán termín modrá hranice pro mořskou hranici.

AJ – green border /sector of external borders between crossing points

FJ – frontière verte /intervalles des frontières extérieures entre les points de passage frontaliers

Hrozba

obecné pojmy

Jakýkoli fenomén, který má potenciální schopnost poškodit zájmy a hodnoty chráněné státem. Míra hrozby je dána velikostí možné škody a časovou vzdáleností (vyjádřenou obvykle pravděpodobností čili rizikem) možného uplatnění této hrozby.

(Bezpečnostní strategie ČR, 2003)

AJ – threat

FJ – menace (*f*)

Humanitární operace

ochrana obyvatelstva

a) Operace speciálně zaměřená na zmírnění lidského utrpení tam, kde místní odpovědní civilní představitelé nejsou schopni nebo nechtějí odpovídajícím způsobem zabezpečit obyvatelstvo. Může předcházet, probíhat současně nebo doplňovat činnost specializovaných civilních humanitárních organizací.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP6: 2008)

b) Činnost určených sil s použitím prostředků státu a organizací ve prospěch obyvatelstva pro pokrytí jejich základních životních potřeb během mimořádné situace nebo krizové situace

AJ – humanitarian operation

FJ – opération (*f*) humanitaire

Humanitární pomoc

ochrana obyvatelstva

Činnost vládních i nevládních orgánů a organizací, dobročinných spolků a jednotlivců konaná ve prospěch obyvatelstva určitého regionu, postiženého krizovou situací. V mezinárodním měřítku, pak i pomoc obyvatelstvu regionů na území jiného státu, strádajícího v důsledku vnitřních či mezinárodních konfliktů.

AJ – humanitarian aid

FJ – aide (*f*) humanitaire

Chemická látka

environmentální bezpečnost

Chemický prvek a jeho sloučeniny v přírodním stavu nebo získané výrobním procesem, včetně všech přídatných látek nutných k uchování jeho stability a všech nečistot vznikajících v použitém procesu, avšak s vyloučením všech rozpouštědel, která lze oddělit bez ovlivnění stability chemické látky nebo změny jejího složení.

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES)

AJ – chemical substance

FJ – substance (*f*) chimique

Chemický přípravek

environmentální bezpečnost

Směs nebo roztok složený ze dvou nebo více chemických látek

(Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES)

AJ – chemical preparation

FJ – préparation (*f*) chimique

Chemoprofylaxe

ochrana obyvatelstva

Prevence nebo předcházení ohrožení tím, že jako prostředek ochrany je užitá chemická látka.

AJ – chemoprophylaxis

FJ – chemoprophylaxie

Chráněné objekty a prostory

krizové řízení

Objekty a prostory zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, o nichž tak rozhodne vláda. Chráněným objektem a prostorem se rovněž rozumí objekty a prostory, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodní smlouvy. Bezpečnost chráněného objektu zajišťuje Policie ČR. Za chráněný objekt nebo prostor se považuje rovněž objekt nebo prostor po dobu trvání jeho bezprostředního ohrožení. Policie zajišťuje ochranu takového objektu nebo prostoru po nezbytnou dobu.

(Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky)

Imise

environmentální bezpečnost

Znečištění ovzduší vyjádřené hmotnostní koncentrací znečišťující látky nebo stanovené skupiny znečišťujících látek.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů)

AJ – immission

FJ – imission

Imisní znečištění ovzduší

environmentální bezpečnost

Znečištění ovzduší vyjádřené hmotnostní koncentrací znečišťující látky nebo stanovené skupiny znečišťujících látek.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – immission air pollution (kontinentální Evropa), air pollutant

FJ – pollution (*f*) imissionelle de l'atmosphère "

Incident v letecké dopravě

obecné pojmy

Incidentem je událost jiná než letecká nehoda spojená s provozem letadla, která může ovlivnit bezpečnost leteckého provozu.

Vážný incident je incident, jehož okolnosti nasvědčují tomu, že došlo téměř k letecké nehodě.

(Zákon č. 49/1997 Sb., § 55, odst. 2 a 3)

AJ - Incident in air transport/Air accident

FR – l'incident (*m*) en Transport Aérien/Accident aérien

Individuální ochrana

ochrana obyvatelstva

Soubor organizačních a materiálních opatření, jejichž cílem je chránit jednotlivce před účinky nebezpečných chemických, radioaktivních nebo biologických látek. K individuální ochraně se využívají prostředky improvizované ochrany dýchacích cest, očí a povrchu těla a prostředky individuální ochrany.

AJ – individual protection

FJ – protection individuelle

Individuální zásobování pitnou vodou

vodní hospodářství

Zásobování pitnou vodou z jednoho zdroje, např. domovní studny, s denní produkcí menší než 10 m³ vody nebo zdroje zásobujícího maximálně 50 osob, pokud tato voda není užívána k takové komerční činnosti, kde je vyžadováno užití pitné vody nebo jako studna veřejná.

AJ – individual drinking water supply

FJ – fourniture (*f, pl*) individuelle de l'eau potable

Infekční onemocnění

biologická bezpečnost

Klinicky zjevná (aparentní) infekce podmíněná nejen přítomností a množением mikroorganismů, ale také narušením tkání hostitele do té míry, že se objevují klinické příznaky. Onemocnění může probíhat v rozpětí od mírného klinického obrazu až po těžká ireverzibilní poškození vedoucí k trvalým následkům či dokonce smrti.

Nemoc způsobená specifickými infekčními látkami nebo jejich toxickými produkty. Dané látky nebo jejich produkty se šíří z infikované osoby, živočicha nebo jiného zdroje na hostitele nebo přímou či nepřímou cestou přes rostlinného nebo živočišného hostitele nebo se volně šíří v prostředí. (Terminologický slovník pojmů a definic NATO z oblasti ochrany proti ZHN: AAP21)

AJ – infectious disease

FJ – maladie contagieuse

Informační systém krizového řízení

krizové řízení

Informační systémy, které orgány krizového řízení využívají při plánování krizových opatření a při řešení krizových situací.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

Informační systém pro plánování civilních zdrojů (ARGIS)

hospodářská opatření pro krizové stavy

Celostátně provozovaný informační systém veřejné správy pro informační podporu hospodářských opatření pro krizové stavy v oblasti evidence a plánování civilních zdrojů.

AJ – information system for planning the civilian resources

FJ – système (m) des informations pour la planification (f) des ressources (f, pl)

Informování právnických a fyzických osob o ohrožení a opatřeních

ochrana obyvatelstva

Informování právnických a fyzických osob (dále jen "informování") o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu jejich provedení zabezpečuje obecní úřad a zaměstnavatel. K tomu využívají informace poskytnuté zejména hasičským záchranným sborem kraje.

Informování se uskutečňuje zejména

- a) hromadnými informačními prostředky,
- b) letáky a informačními brožurami,
- c) ukázkami činnosti integrovaného záchranného systému, nebo
- d) besedami s obyvatelstvem.

V rámci informování se sdělují zejména údaje o

- a) zdrojích rizik vzniku mimořádných událostí a s tím souvisejících preventivních opatřeních,
- b) činnosti a přípravě integrovaného záchranného systému na řešení mimořádných událostí,
- c) opatřeních ochrany obyvatelstva, zejména o varování, evakuaci, ukrytí, individuální ochraně a nouzovém přežití,
- d) sebeochraně a poskytování vzájemné pomoci a
- e) organizaci humanitární pomoci.

(Vyhláška č. 380/2002 Sb., § 4, odst. 1 a 2 a § 5)

AJ - giving information to legal entities and individuals about the threat and measures

FR - Informer personnes morales et physiques de la menace et des mesures

Infrastruktura k přípravě a přijetí HOPKS

hospodářská opatření pro krizové stavy

- a) stavby určené pro účely hospodářských opatření pro krizové stavy ve vlastnictví České republiky, k nimž má právo hospodaření správní úřad
- b) stavby sloužící pro účely hospodářských opatření pro krizové stavy, k nimž má Česká republika zřízeno věcné břemeno a které jsou ve vlastnictví právnických nebo podnikajících fyzických osob
- c) technické zabezpečení staveb podle bodu a) vnitřními rozvody inženýrských a telekomunikačních sítí, počínaje přípojkou k veřejnému rozvodu těchto sítí
- d) technologické vybavení staveb podle bodu a)
- e) pozemní komunikace, dráhy, přístavy a letiště sloužící pro dopravní obsluhu staveb podle bodu a).

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – infrastructure for provision of economic measures in crises;

infrastructure supporting economic measures in emergency;
infrastructure for implementation of economic measures in emergency;
infrastructure for assurance of economic measures in emergency
FJ – infrastructure (*f*) pour la réalisation des mesures (*f, pl*) économiques en états de crise
infrastructure (*f*) pour secourir des mesures (*f, pl*) économiques en états de crise
infrastructure (*f*) pour implementation des mesures (*f, pl*) économiques en états de crise

Infrastruktura kritická → *kritická infrastruktura*

Infrastruktura vojenská → *vojenská infrastruktura*

Inkubační doba

biologická bezpečnost

Časový interval potřebný k tomu, aby se původce nákazy po vniknutí do organismu hostitele pomnožil či prodělal určitý vývoj a poté vyvolal první klinické příznaky onemocnění.

AJ – incubation period

FJ – période d'incubation

Integrovaný záchranný systém (IZS)

integrováný záchranný systém

Koordinovaný postup složek IZS při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Koordinací postupu složek IZS → *základní složky IZS, ostatní složky IZS*) při společném zásahu se rozumí koordinace záchranných a likvidačních prací včetně řízení jejich součinnosti.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – Integrated Rescue System

FJ – Système (*m*) de sauvetage intégré

Interoperabilita (vzájemná operační součinnost)

plánování obrany státu

Schopnost působit ve vzájemné podpoře při plnění stanovených úkolů.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP6: 2008)

AJ – interoperability

FJ – interopérabilité (*f*)

Ionizující záření

jaderná bezpečnost

Přenos energie v podobě částic nebo elektromagnetických vln vlnové délky nižší nebo rovnající se 100 nanometrů, anebo s frekvencí vyšší nebo rovnající se 3×10^{15} hertzů, který je schopen přímo nebo i nepřímo vytvářet ionty.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Ionising Radiation

FJ – radiation ionisante

Izolace infekčně nemocných

biologická bezpečnost

Oddělení zdroje infekce od ostatních osob, zvířat nebo rostlin s cílem zabránit dalšímu šíření infekce. Srovnej: *karanténa*

AJ – isolation

FJ – isolement

Jaderná bezpečnost

jaderná bezpečnost

Stav a schopnost jaderného zařízení a osob obsluhujících jaderné zařízení zabránit nekontrolovatelnému rozvoji štěpné reakce nebo nedovolenému úniku radioaktivních látek nebo ionizujícího záření do životního prostředí a omezovat následky nehod.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – nuclear safety

FJ – sûreté nucléaire

Jaderné zařízení

jaderná bezpečnost

- stavby a provozní celky, jejichž součástí je jaderný reaktor využívající štěpnou řetězovou reakci,
- zařízení pro výrobu, zpracování, skladování a ukládání jaderných materiálů, kromě úpraven uranové rudy a skladů uranového koncentráту,
- úložiště radioaktivních odpadů, s výjimkou úložišť obsahujících výlučně přírodní radionuklidy
- zařízení pro skladování radioaktivních odpadů, jejichž aktivita přesahuje hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – nuclear installation/facilities

FJ – installation nucléaire

Kadáver

veterinární bezpečnost

Tělo uhynulého, nedonošeného, mrtvě narozeného nebo utraceného zvířete.

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – carcass

FJ – cadavre (*m*)

Kafilerie → *asanační podnik*

Karanténa

biologická bezpečnost

- Omezení aktivit zdravé fyzické osoby, která byla během inkubační doby ve styku s infekčním onemocněním nebo pobývala v ohnisku nákazy (dále jen "fyzická osoba podezřelá z nákazy"), a lékařské vyšetřování takové fyzické osoby s cílem zabránit přenosu infekčního onemocnění v období, kdy by se toto onemocnění mohlo šířit.
- Dočasné, provozně a místně oddělené umístění zvířat podezřelých z nákazy zvířat nebo zvířat podezřelých z nakažení, v jehož průběhu se provádějí preventivní, diagnostické, popřípadě i léčebné úkony k ochraně před zavlečením nebo šířením nákaz zvířat.

(Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – quarantine

FJ – quarantaine (*f*)

Karanténní opatření

biologická bezpečnost

Soubor organizačních opatření omezujících styk osoby, zvířete nebo rostliny podezřelé z nákazy s okolím → *zvýšený zdravotnický dozor*.

AJ – quarantine measures

FJ – mesures (*f, pl*) quarantenaire

Kategorie požárního nebezpečí

integrovaný záchranný sbor

Podle míry požárního nebezpečí se provozované činnosti člení do kategorií

- a) bez zvýšeného požárního nebezpečí,
- b) se zvýšeným požárním nebezpečím,
- c) s vysokým požárním nebezpečím.

(Zákon č. 133/1985 Sb., § 4, odst. 1)

AJ - fire danger ratings

FR – l'évaluation (*f*) du risque incendie

Kolektivní ochrana

ochrana obyvatelstva

Soubor organizačních a materiálních opatření, jejichž cílem je chránit skupiny osob před následky mimořádných událostí a krizových situací. Zajišťuje se zejména evakuací z ohrožených nebo zasažených oblastí, případně ukrytím v improvizovaných nebo ve stálých úkrytech.

AJ – collective protection

FJ – collective protection (*f*)

plánování obrany státu

Činnost státu v rámci koalice vedená s cílem zabránění vojenskému i nevojenskému ohrožení a agresi proti kterémukoliv státu koalice, případně vedení obrany v prostoru kteréhokoli státu koalice.

AJ – collective defence

FJ – défense (*f*) collective

Koncové prvky varování a vyrozumění

ochrana obyvatelstva

Koncové prvky varování jsou technická zařízení schopná vydávat varovný signál, např. sirény.

Koncové prvky vyrozumění jsou technická zařízení schopná předat informaci orgánům krizového řízení, např. mobilní telefony.

Hasičský záchranný sbor kraje umísťuje koncové prvky varování na území obcí s počtem nad 500 obyvatel, v zónách havarijního plánování a v dalších místech možného vzniku mimořádné události.

Varovný signál je stanovený způsob akustické aktivace koncových prvků varování obyvatelstva před hrozcí nebo nastalou mimořádnou událostí. (Vyhláška č. 380/2002 Sb., § 9, odst. 1-4)

AJ - The final elements of warning and notification

FR - Les derniers éléments (*m, p*) de l'alerte et de la notification

Konflikt

obecné pojmy

Stav, ve kterém jednotlivé soupeřící strany sledují vzájemně protichůdné cíle. Může mít neozbrojený nebo ozbrojený charakter, podle rozsahu může být lokální, regionální nebo globální.

AJ – conflict

FJ – conflit

Kontaktní místo ochrany evropské kritické infrastruktury

mezinárodní spolupráce

Kontaktní místo pro záležitosti ochrany evropské kritické infrastruktury koordinuje záležitosti ochrany evropské kritické infrastruktury v rámci členského státu, s ostatními členskými státy a s Evropskou komisí.

Toto kontaktní místo stanoví každý členský stát.

(Směrnice Rady 2008/114/ES, čl. 10, odst. 1 a 2)

AJ - European critical infrastructure protection contact points

FR – Les points (*m, p*) de contact de protection des infrastructures critiques européennes

Kontaminace mikroorganismy

biologická bezpečnost

Přechodná přítomnost infekčního agens na povrchu těla bez invaze do tkání či jejich reakce, nebo na povrchu předmětů.

AJ – contamination by microorganism

FJ – contamination (*f*) par microorganisme

Kontrolované pásmo

radiační ochrana

Prostory s regulovaným přístupem, ve kterých jsou zavedena zvláštní pravidla pro zajištění radiační ochrany nebo k zabránění rozšíření radioaktivní kontaminace.

veterinární bezpečnost

Zpravidla okruh o poloměru minimálně 10 km kolem ohniska (podle druhu nákazy).

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – control zone

FJ – zone de contrôle

Koordinace složek IZS

integrováný záchranný sbor

Koordinací složek integrovaného záchranného systému (dále jen "složka") při společném zásahu se rozumí koordinace záchranných a likvidačních prací včetně řízení jejich součinnosti.

Koordinace složek spočívá v zajišťování následujících činností:

- a) vyhodnocení druhu a rozsahu mimořádné události a jí vyvolaných ohrožení za využití výsledků souběžně organizovaného průzkumu,
- b) uzavření místa zásahu a omezení vstupu osob na místo zásahu, jejichž přítomnost zde není potřebná,
- c) záchrana bezprostředně ohrožených osob, zvířat nebo majetku, popřípadě jejich evakuace,
- d) poskytnutí neodkladné zdravotní péče zraněným osobám,
- e) přijetí nezbytných opatření pro ochranu životů a zdraví osob ve složkách

Koordinace složek při společném zásahu je prováděna

- a) velitelem zásahu v místě nasazení složek a v prostoru předpokládaných účinků mimořádné události na taktické úrovni,
- b) operačním a informačním střediskem integrovaného záchranného systému na operační úrovni, nebo
- c) starostou obce s rozšířenou působností, hejtmanem kraje a v Praze primátorem hlavního města Prahy nebo Ministerstvem vnitra a ostatními správními úřady v případech stanovených zákonem na strategické úrovni.

(Vyhláška č. 328/2001 Sb., § 1, odst. 1 a § 2)

AJ - Coordination of the Integrated Rescue System

FR - la coordination (f) du Système intégré de secours

Koridor

obecné pojmy

Koridorem se rozumí plocha vymezená pro umístění vedení dopravní a technické infrastruktury nebo opatření nestavební plochy

(Zákon č. 183/2006 Sb., § 2, odst. 1, písm. i)

AJ – corridor

FR - le corridor (m)

Kritická infrastruktura

krizové řízení

Kritickou infrastrukturou se rozumí výrobní a nevýrobní systémy a služby, jejichž nefunkčnost by měla závažný dopad na bezpečnost státu, ekonomiku, veřejnou správu a zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva.

AJ – critical infrastructure

FJ – infrastructure (f) critique

— evropská kritická infrastruktura

krizové řízení

Kritická infrastruktura nacházející se v členských státech, jejíž narušení nebo zničení by mělo závažný dopad pro nejméně dva členské státy. Závažnost dopadu se posuzuje podle průřezových kritérií. To se vztahuje i na účinky způsobené meziodvětvovými závislostmi na jiných typech infrastruktury.

(Směrnice Rady o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu)

AJ – european critical infrastructure

FJ – infrastructure critique européenne

— fyzická ochrana kritické infrastruktury

krizové řízení

Soubor bezpečnostních opatření plánovaných a realizovaných k ochraně objektů kritické infrastruktury před nebezpečnými útoky fyzických osob.

AJ – physical protection of critical infrastructure

FJ – protection physique des infrastructures critiques

— objekt kritické infrastruktury

krizové řízení

Stavba nebo zařízení zajišťující fungování kritické infrastruktury.

AJ – object of critical infrastructure

— ochrana kritické infrastruktury

krizové řízení

Souhrn opatření, která při zohlednění možných rizik směřují k zabránění jejího narušení.

AJ – critical infrastructure protection

FJ – protection des infrastructures critiques

— subjekt kritické infrastruktury

krizové řízení

Vlastník nebo provozovatel objektů kritické infrastruktury.

AJ – subject of critical infrastructure

— subjekty kritické infrastruktury finančního trhu

ekonomická bezpečnost

Česká národní banka, resp. určená banka, resp. určená pojišťovna, včetně definované sítě poboček, které zajišťují plošné pokrytí území státu základními finančními službami pro případ vzniku krizové situace. Základní finanční službou se rozumí poskytování bankovních služeb, zejména peněžního oběhu a platebního styku, pro fyzické a právnické osoby, u pojišťoven pak poskytování plnění pojistných událostí již v průběhu krizové situace. Subjekty splňují určitá kritéria, např. jejich postavení vyplývá z legislativních předpisů, existuje vztah k veřejným financím, významně se podílí na zajištění finančních služeb a produktů s celostátní i regionální působností. Subjekty kritické infrastruktury finančního trhu zpracovávají plán krizové připravenosti.

Kritický stav jaderného reaktoru

jaderná bezpečnost

Kritickým stavem jaderného reaktoru se pro účely této vyhlášky rozumí stav, kdy v aktivní zóně jaderného reaktoru probíhá štěpná řetězová reakce, při které je vyrovnaná bilance neutronů v aktivní zóně jaderného reaktoru a efektivní multiplikační faktor neutronů se rovná jedné.

(Vyhláška č. 106/1998 Sb., § 2, odst. 1)

AJ - critical condition of the nuclear reactor

FR - La condition critique du réacteur (m) nucléaire

Krise psychická

krizové řízení

Narušení nebo ztráta duševní rovnováhy, která nastává, pokud se člověk střetne s překážkou, kterou není schopen vlastními silami zvládnout v přijatelném čase a navyklym způsobem. Psychologie rozlišuje krizi akutní (vzniká náhle, např. vlivem neočekávané ztráty) a chronickou (působí pozvolna, je dlouhodobě zatěžující). S psychickou krizí se jedinec vyrovná tím, že ji sám nebo s pomocí druhých vyřeší, někdy krize sama spontánně odezní, jindy může vést k psychosomatickým potížím nebo k psychické poruše. Duševní krize může nastat po mimořádné události v souvislosti s traumatizujícími zážitky nebo po obdržení nepříznivé zprávy.

AJ- psychological crisis

FJ- (*f*) *crise de la psychique*

Krizová atribuce

krizové řízení

Připisování příčin a důvodů vzniku mimořádné události jedincem, mnohdy je v rozporu se skutečným stavem věcí.

AJ- crisis attribution

FJ

Krizová intervence

krizové řízení

Specializovaná okamžitá pomoc lidem, kteří se ocitli v krizi. Jejím cílem je vrátit jedinci psychickou rovnováhu, která byla narušena kritickou životní událostí. Krizová intervence je komplexní, prakticky zaměřená pomoc, která může zahrnovat pomoc psychologickou (zaměřuje se na problém, který krizi vyvolal, kdy je jedinec s krizí konfrontován a dochází k jejímu řešení), lékařskou pomoc (psychiatrická intervence, medikace, hospitalizace), sociální pomoc (sociální intervence) a právní pomoc.

AJ-

FJ-

Krizová komunikace

krizové řízení

Krizovou komunikací se pro účely tohoto zákona rozumí přenos informací mezi státními orgány, územními samosprávnými orgány a mezi složkami integrovaného záchranného systému za využití prostředků hlasového a datového přenosu informací veřejné telekomunikační sítě i vybrané části neveřejných telekomunikačních sítí.

(Zákon č. 239/2000 Sb., § 18, odst. 1)

AJ - crisis communication

FR – la communication (*f*) de crise

Krizová opatření

krizové řízení

Opatření určená k řešení krizových situací a dále též činnosti ke zmírnění nebo odstranění následků způsobených krizovou situací. K jejich realizaci lze omezit některá práva a svobody a uložit konkrétní povinnosti.

AJ – emergency measures

FJ – mesures (*f, pl*) de crise

Krizová situace

krizové řízení, plánování obrany státu

Mimořádná událost, v jejímž důsledku se vyhláší stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Jsou při ní ohroženy důležité hodnoty, zájmy či statky státu a jeho občanů a hrozící nebezpečí nelze odvrátit a způsobené škody odstranit běžnou činností orgánů veřejné moci, ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních a jiných služeb a právnických a fyzických osob. → *mimořádná služba, mimořádná událost, nestandardní operace, vojenská krizová situace.*

(ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

AJ – emergency/crisis situation

FJ – situation (*f*) de crise

Krizové plánování

krizové řízení

Ucelený soubor postupů, metod a opatření, které věcně příslušné orgány a určené subjekty užívají při předcházení, přípravě a odezvě na činnosti v krizových situacích. Srovnej: *krizový plán*

AJ – contingency planning/crisis planning

FJ – planification (*f*) de crise

Krizové riziko

krizové řízení

Konkrétní riziko vyhodnocené na základě analýzy rizik. Zpracovatel krizového plánu uvádí výčet a hodnocení možných krizových rizik v náležitostech krizového plánu dle nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). (Metodika zpracování krizových plánů dle § 15 a § 16 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

Krizové řízení

krizové řízení

Souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a řešením krizové situace. Na krizové řízení je možno pohlížet z hlediska užšího nebo širšího významu tohoto pojmu. V širším významu se realizují opatření v oblasti obnovy a prevence, v užším významu se realizují opatření v oblasti přípravy (zejména krizové plánování), řešení krizové situace a likvidačních prací.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

plánování obrany státu

Koordinovaná činnost prováděná za účelem utlumení krize, předejití její eskalace do ozbrojeného konfliktu a zastavení nepřátelství, které by mělo být jejím výsledkem.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP6: 2008)

AJ – crisis management, emergency management (*AmE*)

FJ – gestion (*f*) des crises

Pozn.: pod pojmem „crisis management— se např. v pojetí Evropské unie a NATO rozumí zcela jiná problematika než v ČR. Tímto pojmem je označováno uspořádávání sporů a zajišťování bezpečnosti v postkonfliktních oblastech, jakož i prevence konfliktů – např. vysílání vojáků nebo policistů do zahraničních mírových misí apod., i řešení nejzávažnějších situací politickou cestou.

Přesný převod významu anglických slov „crisis— a „emergency— je nesnadný. V materiálech NATO je například rozlišováno mezi „crisis emergency— a „conflict emergency—, Pod prvním pojmem je myšlena krizová situace vzniklá v důsledku přírodní pohromy, průmyslové havárie apod., kdežto druhý pojem se vztahuje ke krizovým situacím vzniklým následkem konfliktu, zejména ozbrojeného. V amerických publikacích se pro český výraz „krizové řízení používá spíše označení „emergency management.

Srovnej AJ: *krizový plán, krizové plánování.*

Krizové vyjednávání

krizové řízení

Metoda řešení incidentů a krizí pomocí komunikace policie s pachateli a dalšími zúčastněnými osobami, která je důležitou součástí zvládnání některých typů krizových situací. Využívá se v těch případech, kdy by použití síly znamenalo pro nevinné účastníky události příliš velké riziko zranění nebo smrti. Krizové vyjednávání využívá poznatky sociální, forenzní a klinické psychologie, ale i znalosti informačních a komunikačních technologií a speciálních policejních postupů. Jeho cílem je nejen přesvědčit jedince, aby zanechal nebezpečného jednání, často má především zklidnit situaci a vytvořit časový a sociální prostor pro řešení krize jinými než silovými prostředky.

AJ- crisis negotiation

FJ-

Krizový stav

krizové řízení

Stav, který vyhláší hejtman kraje nebo primátor hl. m. Prahy (stav nebezpečí), vláda ČR, popř. předseda vlády ČR (nouzový stav) nebo Parlament ČR (stav ohrožení státu a válečný stav) v případě hrozby nebo vzniku krizové situace a v přímé závislosti na jejím charakteru a rozsahu.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

AJ – state of crisis/crisis state

FJ – état (*m*) de crise

Krizový stav v silniční nákladní dopravě

doprava

Stav v silniční nákladní dopravě, který vyhláší vláda ČR nařízením, pokud převyšuje vývoj nabídky kapacit v silniční nákladní dopravě nejméně po dobu tří měsíců po sobě jdoucích vývoj poptávky nebo způsobuje intenzita silniční nákladní dopravy neprůjezdnost pozemních komunikací. V nařízení vláda ČR stanoví dočasný zákaz vydávání koncesí k provozování silniční nákladní dopravy, dočasný zákaz změn koncesí k provozování silniční nákladní dopravy, spočívající v rozšíření počtu vozidel, která dopravce používal přede dnem nabytí účinnosti nařízení vlády ČR k provozování silniční nákladní dopravy, a podmínky provádění těchto zákazů.

(Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě)

AJ – crisis state in the road freight transport

FJ – état de crise dans le transport routier des marchandises

Krizový štáb České národní banky

krizové řízení, ekonomická bezpečnost

Řídící a koordinační orgán České národní banky svolávaný za účelem řešení krizové situace v oblasti měnové politiky a bankovníctví, nebo za účelem řešení mimořádné události v České národní bance. Česká národní banka zřizuje krizový štáb na základě § 13 odst. 1 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.

Krizový štáb finančního trhu

krizové řízení, ekonomická bezpečnost

Koordinační orgán subjektů kritické infrastruktury finančního trhu v gesci České národní banky, svolávaný za účelem řešení krizových situací v oblasti finančního trhu ČR. Zjišťuje vzájemnou informovanost a koordinaci výkonných složek kritické infrastruktury finančního trhu a spolupracuje s orgány státní správy, samosprávy, orgány krizového řízení a s orgány zapojenými v integrovaném záchranném systému.

Krizový štáb kraje

krizové řízení

Krizový štáb kraje zřizuje hejtman kraje, v Praze primátor hlavního města Prahy jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

Krizový štáb ministerstev a jiných správních úřadů

krizové řízení

Ministerstva a jiné správní úřady zřizují krizový štáb jako pracovní orgán k řešení krizových situací. Jeho složení a úkoly určí ministr nebo vedoucí správního úřadu.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

Krizový štáb obce

krizové řízení

Krizový štáb obce určené podle § 15 odst. 4 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, zřizuje starosta příslušné obce jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

Krizový štáb ústřední → *Ústřední krizový štáb*

Kybernetický terorismus,

Kyberterorismus

terorismus

Souhrnný název pro teroristické aktivity, jejichž cílem útoku, použitým prostředkem nebo přenašečem je tzv. „kyberprostor—, neboli jde o teroristické aktivity zaměřené proti a prováděné prostřednictvím počítačové sítě a touto sítí řízených systémů („informační elektronické síťové struktury—).

AJ – cyberterrorism

FJ – cyberterrorisme

Letecká nehoda

obecné pojmy

Leteckou nehodou je událost spojená s provozem letadla, ke které došlo od okamžiku nastoupení kterékoliv osoby do letadla za účelem letu do okamžiku vystoupení kterékoliv osoby, a při které

a) došlo ke smrtelnému nebo těžkému zranění kterékoliv osoby následkem

1. přítomnosti v letadle,
2. přímého kontaktu s kteroukoli částí letadla, včetně části, která se od letadla oddělila, nebo,
3. přímým působením proudu plynů vytvořených letadlem,

b) bylo letadlo zničeno nebo poškozeno tak, že byla nepříznivě ovlivněna pevnost konstrukce, výkon nebo letové charakteristiky letadla, a uvedené si vyžaduje větší opravu nebo výměnu zničených nebo poškozených částí, s výjimkou poruchy nebo poškození motoru, jeho krytu nebo příslušenství, nebo došlo-li k poškození okrajových částí křídel, vrtulí, antén, pneumatik, brzd, aerodynamických krytů nebo k malým vrypům do potahu letadla nebo k jeho proražení, nebo

c) letadlo je neznámé nebo je na nepřístupném místě.

(Zákon č. 49/1997 Sb., § 55, odst. 1)

AJ - aviation accidents

FR - accident (*m*) aérien

Letecký rejstřík ČR

doprava

Letecký rejstřík České republiky (dále jen "letecký rejstřík") je evidencí letadel, s výjimkou sportovních létajících zařízení, jejichž provozovatelem je fyzická osoba s trvalým pobytem nebo právnická osoba se sídlem v České republice. Letecký rejstřík je veden Úřadem.

Letecký rejstřík je veřejně přístupný seznam. Každý je oprávněn do leteckého rejstříku nahlížet a požadovat od Úřadu opis nebo výpis zapsaných údajů nebo potvrzení, že údaj v leteckém rejstříku zapsán není.

(Zákon č. 49/1997 Sb., § 4, odst. 1 a 2)

AJ - Aerial register of the Czech republic

FR – Le registre (*m*) aérienne de la République tchèque

Likvidační práce

integrováný záchranný systém

Činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí, přičemž následky se rozumí účinky (dopady) a rizika působící na osoby, zvířata, věci a životní prostředí.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – clearance, salvage operations

FJ – travaux (*m, pl*) de liquidation

Lokální ozbrojený konflikt

plánování obrany státu

Běžně užívaný název pro regionální konflikt menšího rozsahu. Válečné střetnutí (ozbrojený konflikt) mezi dvěma státy vedené v určitém omezeném prostoru. Cíle bojujících stran (agresora i strany napadené), množství zasazených ozbrojených sil, rozmach operací a boje a doba jejich trvání jsou obsahově, prostorově a časově omezeny.

(Slovník mechanizovaného vojska)

AJ – local armed conflict

FJ – conflit (*m*) local

Materiál organizací civilní obrany v ozbrojeném konfliktu

ochrana obyvatelstva

Materiál organizací civilní obrany je zařízení, zásoby a přepravní prostředky používané těmito organizacemi k plnění úkolů civilní obrany.

(Sdělení č. 168/1991 Sb., Protokol I, čl. 61, odst. 4)

AJ - Material of organization of civil defense in armed conflict

FR – Matériau (*m*) de l'organisation de la défense civile dans les conflits armés

Mezinárodní rozeznávací znak civilní obrany

ochrana obyvatelstva

Mezinárodním rozeznávacím znakem civilní obrany je, pokud se používá pro ochranu organizací civilní obrany, jejich personálu, budov a materiálu a pro civilní úkryty, modrý rovnoramenný trojúhelník na oranžovém pozadí. V době míru může být rozeznávací znak, popsany výše, použit se souhlasem příslušných státních orgánů pro účely identifikace civilní obrany.

(Sdělení č. 168/1991 Sb., Protokol I, čl. 66, odst. 4 a 7)

AJ - The international distinctive sign of civil defense

FR - Le signe (*m*) distinctif international de la protection civile

Mezní hodnota

radiační ochrana

Ukazatel nebo kritérium pro regulaci nepřijatelného ozáření z přírodních radionuklidů.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Maximum Permitted Level

Mimořádná situace

obecné pojmy

Situace vzniká v určitém prostředí v důsledku hrozby vzniku nebo důsledku působení mimořádné události, která je řešena obvyklým způsobem složkami integrovaného záchranného systému, bezpečnostního systému, systému ochrany ekonomiky, obrany apod. a příslušnými orgány za použití jejich běžných oprávnění, postupů a na úrovni běžné spolupráce bez vyhlášení krizových stavů.

V současnosti je tento pojem používán jen omezeně (např. zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Srovnej → *mimořádná událost*.

AJ – extraordinary (emergency) situation

FJ – situation (*f*) extraordinaire

Mimořádná služba

plánování obrany státu

Vojenská činná služba vykonávaná za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

(Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon))

Mimořádná událost

obecné pojmy

Událost nebo situace vzniká v určitém prostředí v důsledku živelní pohromy, havárie, nezákonnou činností, ohrožením kritické infrastruktury, nákazami, ohrožením vnitřní bezpečnosti a ekonomiky, která je řešena obvyklým způsobem orgány a složkami bezpečnostního systému podle zvláštních právních předpisů. Pod tímto pojmem je v současných právních předpisech ČR uváděna řada pojmů jako jsou např. mimořádná situace, nouzová situace, pohroma, katastrofa, havárie.

integrovaný záchranný systém

Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

radiační ochrana, jaderná bezpečnost

Událost důležitá z hlediska jaderné bezpečnosti nebo radiační ochrany, která vede nebo může vést k nepřijatelnému uvolnění radioaktivních látek nebo ionizujícího záření do životního prostředí, případně ke vzniku radiační nehody nebo radiační havárie, a tím i ke vzniku radiační mimořádné situace.

(Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 318/2002 Sb., o podrobnostech k zajištění havarijní připravenosti jaderných zařízení a pracovišť se zdroji ionizujícího záření a o požadavcích na obsah vnitřního havarijního plánu a havarijního řádu (ruší vyhlášku č. 219/1997 Sb.), ve znění vyhlášky č. 2/2004 Sb.)

AJ – extraordinary event

FJ – événement (*m*) extraordinaire

Mimořádná veterinární opatření (MVO)

veterinární bezpečnost

Opatření nařízená rozhodnutím krajské veterinární správy nebo Městské veterinární správy v Praze, popř. Státní veterinární správy, která jsou definována veterinárním zákonem.

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – emergency veterinary measures

FJ – mesures vétérinaires d'urgence

Mimořádné použití státních hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Využití státních hmotných rezerv při řešení krizové situace k jinému účelu, než pro který byly původně vytvořeny.

AJ – extraordinary (special) use of the State material reserves

FJ – utilisation (f) spéciale des réserves matérielles d'État

Mimořádný státní závěrečný účet

ekonomická bezpečnost

Vypracovává ministerstvo financí po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu.

(Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých zákonů – rozpočtová pravidla)

AJ – extraordinary state final account

FJ – compte de clôture d'État extraordinaire

Minimální limit položky hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Vládou ČR stanovené minimální množství položky hmotných rezerv v hmotnostním vyjádření, pod které nesmí zásoba dané položky klesnout bez jejího souhlasu. Výši minimálního limitu navrhuje Správa státních hmotných rezerv ve spolupráci s věcně příslušným ústředním správním úřadem.

AJ – minimum limits for national reserve stocks

FJ – limites (*f, pl*) minimales des articles (*m, pl*) des réserves (*f, pl*) nationales

Místa náhradních přemostění

doprava

Předem stanovená místa Ministerstvem obrany pro zabezpečení přednostní rychlé obnovy mostů v ose dopravní cesty (zpravidla železnice) nebo na objížďce (zpravidla silnice). K tomu jsou připravována konkrétní opatření v plánech technické ochrany.

AJ – places of provisional bridge structures

FJ – lieux d'ouvrages d'art provisoires

Místo zásahu

obecné pojmy

Koordinování záchranných a likvidačních prací v místě nasazení složek integrovaného záchranného systému a v prostoru předpokládaných účinků mimořádné události je označováno jako „místo zásahu“. Řízení součinnosti těchto složek provádí velitel zásahu, který vyhlásí podle závažnosti mimořádné události odpovídající stupeň poplachu podle příslušného poplachového plánu integrovaného záchranného systému.

(Zákon č. 239/2000 Sb., § 19, odst. 1)

AJ - Place of intervention

FR – le lieu d'intervention (*f*)

Mobilizace

obecné pojmy

— částečná mobilizace

plánování obrany státu

Mobilizace vztahující se na část vojáků v záloze nebo na část státního území.

(Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon))

AJ – partial mobilization

FJ – mobilisation (*f*) partielle

— systém hospodářské mobilizace

hospodářská opatření pro krizové stavy

Organizační, materiální, personální a jiná opatření, kterými ústřední správní úřad, kterému zvláštní právní předpis svěřuje pravomoc k řízení ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, zabezpečuje mobilizační dodávku pro potřeby ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – economic mobilization system

FJ – système (*m*) de la mobilisation (*f*) économique

— vojenská mobilizace

plánování obrany státu

Organizované hromadné povolání vojáků mimo činnou službu k mimořádné službě v ozbrojených silách ČR, doplnění stavu vojenských útvarů na válečné počty a převedení hospodářství z mírového na válečný stav.

Zpravidla se realizuje spolu s doplněním ozbrojených sil ČR věcnými prostředky z civilního sektoru a převzetím objektů pro potřebu Armády ČR. Mobilizace může být všeobecná nebo částečná a vyhláší ji prezident ČR.

(Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon))

AJ – mobilization

FJ – mobilisation (*f*)

— všeobecná mobilizace

plánování obrany státu

Mobilizace, která se vztahuje na všechny vojáky v záloze kromě těch, kteří mají dočasné úlevy ze služební povinnosti nebo kteří jsou zproštěni mimořádné služby, a na celé státní území. Viz také mobilizace, částečná mobilizace.

(Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon))

AJ – fullscale mobilization/general mobilization

FJ – mobilisation (*f*) générale

Mobilizační dodávka

hospodářská opatření pro krizové stavy

Nezbytná dodávka pro podporu ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, uskutečňovaná po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – mobilization delivery

FJ – livraison (*f*) de mobilisation "

Mobilizační rezervy

hospodářská opatření pro krizové stavy

Vybrané základní suroviny, materiály, polotovary, výrobky, stroje a jiné majetkové hodnoty, určené pro zajišťování mobilizačních dodávek.

(Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv)

AJ – mobilization reserves

FJ – réserves (*f*) de mobilisation (*f*)

Modul v mechanismu civilní ochrany Evropského společenství

mezinárodní spolupráce

Modulem se rozumí:

- soběstačné a nezávislé uspořádání předem vymezených schopností členských států, které vycházejí z úkolů a potřeb,
- nebo mobilní operační tým členských států představující soubor lidských a materiálních zdrojů, který může být popsán svou schopností pro zásah nebo úkolem či úkoly, které je schopen vykonat

Členské státy dobrovolně pracují na rozvoji modulů, zejména za účelem uspokojení prioritních potřeb zásahu nebo podpory na základě mechanismu Společenství na podporu zesílené spolupráci při asistenčních zásazích v oblasti civilní ochrany.

(Rozhodnutí Rady 2007/779/ES, Euroatom, čl. 3, odst. 5 a čl. 4, odst. 3)

AJ - The module in the Civil Protection Mechanism of the European Community

FR - Le module dans le mécanisme de protection (*f*) civile de la Communauté européenne

Náhradní přemostění

doprava

Mostní provizoria určená k překonávání přírodních překážek na určených dopravních cestách. Dělí se na plovoucí a na pevných podpěrách.

AJ – provisional bridge structure

FJ – ouvrages d'art provisoires

Náhradní ubytování

ochrana obyvatelstva

Dočasné ubytování obyvatel postižených mimořádnou událostí nebo krizovou situací a to v objektech, které jsou pro ubytování osob určené a běžně používané.

AJ – alternative (substitute) accommodation

FJ – logement (*m*) supplémentaire

Nákazová komise

veterinární bezpečnost

Určená skupina zaměstnanců veřejné správy, zřízená ředitelem krajské veterinární správy nebo Městské veterinární správy v Praze a která je jeho poradním orgánem.

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – Disease Control Commission

FJ – Commission de lutte contre des maladies

Nákazová situace

veterinární bezpečnost

Výskyt nebezpečné nákazy na určitém území nebo v určitém hospodářství.

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – animal health situation

FJ – situation zoonitaire

Nákazy na seznamu OIE

veterinární bezpečnost

Nákazy uvedené na seznamu Mezinárodního úřadu pro nákazy se sídlem v Paříži, jejichž výskyt může mít v postiženém regionu vážné hospodářské dopady.

AJ – list diseases OIE

FJ – maladies sur la liste de l'OIE

Nápravné opatření ke zmírnění dopadů ekologické újmy

environmentální bezpečnost

Nápravným opatřením se rozumí opatření přijaté ke zmírnění dopadů ekologické újmy, jehož cílem je obnovit, ozdravit nebo nahradit poškozené přírodní zdroje nebo jejich zhoršené funkce anebo poskytnout přiměřenou náhradu těchto zdrojů nebo jejich funkcí.

(Zákon č. 167/2008 Sb., § 2, písm. k)

AJ - Corrective measures to mitigate the impacts of environmental damage

FR - Des mesures (*f, p*) correctives pour atténuer les impacts de dommages environnementaux

Nárazníková zóna ochrany rostlin

roślinolékařská péče

Území, ve kterém se určitý pro rostliny škodlivý organismus nevyskytuje nebo se proti němu provádějí úřední opatření a které přiléhá k oblasti prosté určitého pro rostliny škodlivého organismu nebo ke chráněné zóně ochrany rostlin nebo k území, na které se vztahují úřední opatření z důvodu výskytu pro rostliny škodlivého organismu.

AJ – buffer zone (for plants)

FJ – zone tampon (pour végétaux)

Nárazníkové pásmo

veterinární bezpečnost

Oblast určená omezením přemísťování a pravidelnou depistáží (podle závislosti na geografických, chovatelských, meteorologických a jiných podmínkách a na charakteru dané nákazy).

AJ – buffer zone

FJ – zone de protection/zone tampon

Národní akční plán boje proti terorismu

terorismus

Materiál, který je v rámci ČR souhrnem opatření, jejichž cílem je zvýšit připravenost země na možnost teroristického útoku proti jejím zájmům doma i ve světě. Spadají zde i kroky na posílení bezpečnosti civilního letectví, kritické infrastruktury, opatření ke zvalitnění fungování Integrovaného záchranného systému nebo azylových procedur. Znění „Národního akčního plánu proti terorismu— je každoročně aktualizováno přijetím usnesení vlády ČR.

Nařízení krajské hygienické stanice

krizové řízení

Mimořádná opatření při epidemii a nebezpečí jejího vzniku a dále mimořádná opatření k ochraně zdraví fyzických osob při výskytu nebezpečných a z nebezpečnosti podezřelých výrobků a nejakostních a z porušení jakosti podezřelých vod, při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a jejich ukončení včetně uvolnění výrobků na trh nebo do oběhu lze stanovit pro správní obvod krajské hygienické stanice nebo jeho část právním předpisem krajské hygienické stanice.

Právním předpisem krajské hygienické stanice lze k ochraně veřejného zdraví nařídit též provedení velkoplošné (území obce nebo městské části) speciální ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace. Právní předpisy se označují názvem nařízení krajské hygienické stanice.

(Zákon č. 258/2000 Sb., § 85, odst. 1 a 3)

AJ - Regulation of the regional hygiene stations

FR – le règlement des stations (*f, p*) d'hygiène (*f*) régionaux

Natura 2000

mezinárodní spolupráce

Natura 2000 je celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat typy evropských stanovišť a stanoviště evropsky významných druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Na území České republiky je Natura 2000 tvořena vymezenými ptačími oblastmi a vyhlášenými evropsky významnými lokalitami.

(Zákon č. 114/1992 Sb., § 3, odst. 1, písm. r)

Návrh záplavového území

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Dokumentace záplavového území, která je předkládána vodoprávnímu úřadu.

(Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracování návrhu a stanovování záplavových území)

AJ – floodplain proposal

FJ – plan (*m*) de la zone de l'inondation

Nebezpečí povodně

vodní hospodářství

Za nebezpečí povodně se považují situace zejména při:

- a) dosažení stanoveného limitu vodního stavu nebo průtoku ve vodním toku a jeho stoupající tendenci,
- b) déle trvajících vydatných dešťových srážkách, popřípadě prognóze nebezpečí intenzivních dešťových srážek, očekávaném náhlém tání, nebezpečném chodu ledů nebo při vzniku nebezpečných ledových zácp a nápěchů, nebo
- c) vzniku mimořádné situace na vodním díle, kdy hrozí nebezpečí jeho poruchy

(Zákon č. 254/2001 Sb., § 64, odst. 3)

AJ - flood risk

FR - le risque d'inondation (*f*)

Nebezpečná chemická látka, nebezpečný přípravek

environmentální bezpečnost

Látky nebo přípravky, které za podmínek stanovených zákonem č. 356/2003 Sb. mají jednu nebo více nebezpečných vlastností, pro které jsou klasifikovány jako: výbušné, oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé,

hořlavé, vysoce toxické, toxické, zdraví škodlivé, žíravé, dráždivé, senzibilizující, karcinogenní, mutagenní, toxické pro reprodukci, nebezpečné pro životní prostředí.

(Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů)

AJ – dangerous chemical substance, dangerous chemical preparation

FJ – substance (*f*) chimique dangereuse, préparation (*f*) chimique dangereuse

Nebezpečný odpad

environmentální bezpečnost

Odpad uvedený v Seznamu nebezpečných odpadů a jakýkoliv jiný odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 zákona.

(Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů)

AJ – hazardous waste

FJ – déchet (*m*) dangereux

Nemoci a postižení cizinců ohrožující veřejný pořádek

ochrana obyvatelstva

Za nemoci a postižení, které by mohly závažným způsobem ohrozit veřejný pořádek, se považují:

a) poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním psychoaktivních látek a

b) akutní psychotické poruchy, deliria či impulzivní stavy a další nemoci spojené s chováním ohrožujícím druhé osoby, které se projevuje násilím nebo chováním projevujícím se ničením, nebo jejich důvodnou hrozbou.

(Vyhláška č. 274/2004 Sb., § 3)

AJ - Diseases and disabilities of aliens threatening public order

FR – Les maladies (*f, p*) et les handicaps (*m*) des étrangers qui menacent l'ordre public

Nemoci cizinců ohrožující veřejné zdraví

ochrana obyvatelstva

Za nemoci, které by mohly ohrozit veřejné zdraví, se považují:

a) nemoci podléhající hlášení podle Mezinárodního zdravotního řádu a další nově se vyskytující vysoce nebezpečné nákazy (např. těžký akutní respirační syndrom – SARS, pravé neštovice),

b) tuberkulóza dýchacího ústrojí v aktivním stadiu mikroskopicky nebo kultivačně pozitivní nebo s tendencí rozvinutí,

c) syfilis, nebo

d) jiné infekční nemoci, pro které příslušný správní úřad k ochraně před jejich zavlečením stanovil ochranná opatření.

(Vyhláška č. 274/2004 Sb., § 2)

AJ - Diseases of foreigners threatening public health

FR - Maladies (*f, p*) des étrangers qui menacent la santé publique

Nestandardní hraniční uzávěr (uzávěra státní hranice)

azylová a migrační politika

Takové zostření režimu na úseku státní hranice (výjimečně na celé), které ji činí nepropustnou. Realizuje se na příkaz vlády ČR silami a prostředky ministerstva vnitra a financí a zpravidla za účasti Armády ČR.

AJ – nonstandard border closure

FJ – barrage (*m*) frontière nonstandard

Nestandardní operace

plánování obrany státu

Forma neválečné operace, na které se ozbrojené síly podílí pouze vyčleněnými silami. Provádí se jako součást opatření k odvrácení války. Realizuje se zpravidla uzávěrou vybraných úseků státní hranice nebo asistencí při činnosti jiných orgánů veřejné správy.

AJ – nonstandard operation

FJ – opération (*f*) nonstandard

Nevojenská krizová situace

krizové řízení

Situace v souvislosti se vznikem mimořádné události jako např. živelní pohromy, havárie a nehody velkého rozsahu, ohrožení demokratického zřízení, chodu hospodářství nebo základních lidských práv a svobod, ohrožení veřejného pořádku, narušení státních hranic migrační vlnou velkého rozsahu nebo při jiném rozsáhlém ohrožení životů, zdraví, majetku a životního prostředí, která přímo nesouvisí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením. Při nevojenské krizové situaci se vyhláší stav nebezpečí a nouzový stav. V případě ohrožení demokratických základů státu se vyhláší stav ohrožení státu.

AJ – nonmilitary crisis situation

FJ – situation (f) de crise nonmilitaire

Nezbytná dodávka

hospodářská opatření pro krizové stavy

Nezbytná dodávka výrobků, prací a služeb, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů. Nezbytná dodávka je určena pro uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva, pro podporu činnosti ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, hasičských záchranných sborů a havarijních služeb a pro podporu výkonu státní správy, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů. Nezbytnou dodávkou se rovněž rozumí i mobilizační dodávka. Prioritně jsou nezbytné dodávky zajišťovány ze zdrojů dodavatelů nezbytných dodávek (pohotovostní zásoby, mobilizační rezervy), případně prostředky zajištěné v rámci mezinárodní spolupráce a humanitární pomoci.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – necessary (indispensable) delivery

FJ – livraison (f) indispensable

Nouzová vakcinace

veterinární bezpečnost

Nouzová vakcinace proti nebezpečné nákaze se provádí pouze výjimečně. Lze k ní přistoupit jestliže Státní veterinární správa ČR (SVS) uvědomila předtím o tomto opatření Komisi a musí být přítom brán zřetel zejména na stupeň koncentrace zvířat v určitých oblastech, na nezbytnost chránit určitá plemena zvířat a na zeměpisnou oblast, v níž se nouzové očkování zvířat provádí. SVS určí na základě kladného vyjádření Komise, že je třeba změnit, rozšířit, ukončit nouzové očkování nebo v něm pokračovat.

AJ – emergency vaccination

FJ – vaccination d'urgence

Nouzové přežití

ochrana obyvatelstva

Nouzové přežití je dočasný způsob přežití obyvatelstva postiženého následky mimořádných událostí nebo krizových situací. Zahrnuje zejména opatření k nouzovému ubytování, zásobování potravinami, pitnou vodou a energiemi a organizování humanitární pomoci.

AJ – emergency survival

FJ – survie nécessaire/survie de nécessité

Nouzové ubytování

ochrana obyvatelstva

Dočasné ubytování obyvatelstva postiženého mimořádnou událostí nebo krizovou situací v objektech, které pro ubytování osob nejsou určené a běžně používané, ale jsou pro tento účel dočasně upravené a vybavené tak, aby splňovaly základní požadavky pro spánek, odpočinek a hygienické potřeby osob.

AJ – emergency quarters

FJ – logement (*m*) provisoire

Nouzové zásobování vodou

vodní hospodářství

Způsob řešení zásobování vodou za krizových situací, jehož účelem je zabezpečení nezbytného množství vody požadované jakosti v případech, kdy stávající systém zásobování vodou je zcela nebo částečně nefunkční.

Nouzové zásobování vodou je omezováno časově na nezbytně nutnou dobu.

AJ – emergency water supply

FJ – approvisionnement de secours en eau

Nouzové zásoby ropy a ropných produktů

hospodářská opatření pro krizové stavy

Část státních hmotných rezerv vytvářená a udržovaná Správou státních hmotných rezerv v množství průměrné spotřeby za dané období vymezeném počtem dní a ve skladbě stanovenými zákonem, určená pro regulovanou spotřebu v době stavu ropné nouze vzniklého z nedostatku ropy a ropných produktů.

(Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – emergency crude oil and petroleum products stocks (emergency oil stocks)

FJ – stocks (*m, pl*) de secours du pétrole brut et des produits (*m, pl*) pétroliers (*stocks pétroliers*)

Nouzový státní rozpočet

ekonomická bezpečnost

Forma státního rozpočtu zpracovávaná v případě vyhlášení stavu ohrožení státu od doby jeho vyhlášení do konce kalendářního roku. Do 10 dní od vyhlášení stavu ohrožení státu je předkládán vládě.

(Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých zákonů – rozpočtová pravidla)

AJ – emergency state budget

FJ – budget de secours d'État

Nouzový stav

krizové řízení

Stav vyhlášený vládou ČR, popř. předsedou vlády ČR v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.

(Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky)

AJ – state of emergency

FJ – état (*m*) d'urgence

Nouzový stav v devizovém hospodářství

ekonomická bezpečnost

Nouzový stav v devizovém hospodářství vyhláší vláda ČR nařízením, jeli bezprostředně a vážně ohrožena platební schopnost vůči zahraničí, nebo, jeli bezprostředně a vážně ohrožena vnitřní měnová rovnováha ČR. V době nouzového stavu v devizovém hospodářství je zakázáno nabyvat devizové hodnoty za českou měnu, provádět veškeré úhrady z tuzemska do zahraničí, včetně převodů peněžních prostředků mezi bankami a jejich pobočkami, a ukládat peněžní prostředky na účtech v zahraničí (*ohrožení platební schopnosti vůči zahraničí*) nebo prodávat tuzemské cenné papíry cizozemcům, přijímat finanční úvěry od cizozemců, zřizovat v tuzemsku účty cizozemcům a ukládat peněžní prostředky na účty cizozemců a převádět peněžní prostředky ze zahraničí do tuzemska mezi bankami a jejich pobočkami (*ohrožení vnitřní měnové rovnováhy ČR*), neníli vydáno devizovým orgánem zvláštní povolení.

(Zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon)

Odezva

obecné pojmy

Odezvou se rozumí jakákoli akce přijatá na základě mechanismu Společenství na podporu zesílené spolupráce při asistenčních zásadách v oblasti civilní ochrany během závažné mimořádné události nebo po ní, s cílem řešit jejich přímě následky.

(Rozhodnutí Rady 2007/779/ES, Euroatom, čl. 3, odst. 2)

AJ – response

FR - la réponse (*f*)

Objednatel mobilizační dodávky

hospodářská opatření pro krizové stavy

Ústřední správní úřad, který má ve své pravomoci řízení ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů nebo odborně příslušný ústřední správní úřad, na jehož návrh byl jmenován subjektem hospodářské mobilizace i dodavatel nezbytné dodávky, který ji zajišťuje pro stav ohrožení státu a válečný stav, a to po dobu trvání jmenování takového dodavatele subjektem hospodářské mobilizace.

AJ – orderer of a mobilization delivery

FJ – ordonnateur (*m*) de la fourniture de mobilisation

Objekt kritické infrastruktury → *kritická infrastruktura*

Objekty důležité pro obranu státu

plánování obrany státu

Objektem důležitým pro obranu státu se rozumí pozemek nebo stavba umístěná ve vojenském újezdu včetně příslušenství, který má z politického, vojenského nebo hospodářského hlediska význam pro zajišťování obrany státu, zejména pro zabezpečení základních funkcí státu a zabezpečení ozbrojených sil, a dále:

- a) pozemky a stavby, k nimž výkon vlastnického práva státu a jiných majetkových práv státu vykonává ministerstvo nebo právnická osoba jím zřízená nebo založená,
- b) pozemky a stavby určené k ochraně obyvatel,
- c) pozemky, stavby a další objekty strategického významu, které určí vláda,
- d) pozemky a stavby, které za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu mohou mít strategický význam a které určí vláda.

(Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky)

Objekty možného napadení

plánování obrany státu

Pozemky a stavby, které při zajišťování obrany státu nemají strategický význam, ale na území správních obvodů krajů a obcí mají význam zásadní. Jedná se například o budovy územních samospráv, zdroje pitné vody, nemocnice, civilní letiště, mosty nebo velkosklady potravin.

(Směrnice Ministerstva obrany k výběru objektů obranné infrastruktury a zpracování dokumentace)

Obměna položky státních hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Nahrazení státních hmotných rezerv novou zásobou stejné položky s cílem zachovat její jakost a nenarušit její připravenost k použití. Obměna se provádí podle lhůt obměn stanovených Správou státních hmotných rezerv pro jednotlivé položky podle trvanlivosti a užitných vlastností skladovaných předmětů a materiálu.

AJ – rotation of a category of state material reserves

FJ – rotation (*f*) de l'article des réserves matérielles d'État

Obnovovací práce

integrovaný záchranný systém

Činnosti spočívající v revitalizaci životního prostředí a směřující k únosné obnově životního prostředí, společenského života a materiálních hodnot. Obecně jde o činnosti směřující k obnově území, které neodstraňují riziko ohrožení života a životního prostředí a nemají charakter záchranných a likvidačních prací (bezprostředních opatření).

(Metodická pomůcka Ministerstva vnitra, kterou se doporučují zásady pro jednotné rozlišování a vymezení preventivních, záchranných, likvidačních a obnovovacích (asanačních prací spojených s předcházením, řešením a odstraněním následků mimořádných událostí)

AJ – renovation works

FJ – travaux (*m, pl*) de rénovation (*f*)

Obrana státu

plánování obrany státu

Souhrn opatření k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Zahrnuje výstavbu účinného systému obrany státu, přípravu a použití odpovídajících sil státu a prostředků a účast v kolektivním obranném systému.

(Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky)

AJ – national defence

FJ – défense (*f*) de l'État/défense nationale

Obrana zázemí

plánování obrany státu

Obrana důležitých správních, hospodářských a administrativních středisek a aglomerací, obrana a střežení objektů zvláštní důležitosti a ostatních důležitých objektů na tomto území, obrana pasivních úseků státní hranice, ničení vzdušných výsadků a diverzních skupin protivníka a plnění dalších úkolů.

AJ – protection and defence of the rear area

FJ – installations (*f, pl*) défensives

Obranná operace

plánování obrany státu

Základní druh operační činnosti vojenských svazů (operačních uskupení). Představuje souhrn paleb, manévřů, úderů a dalších činností vojsk vedených ve stanoveném prostoru obrany a času, sladěných podle jednotného záměru. Je vedena s cílem vyčerpat útočné možnosti nepřítele, rozvrátit a zastavit jeho útok a udržet životně důležité prostory zabezpečující základní funkce státu.

AJ – defence operation

FJ – opération (*f*) défensive

Obranná politika

plánování obrany státu

Přirozená a trvalá součást bezpečnostního úsilí státu. Určuje a realizuje politické přístupy k poslání ozbrojených sil v souladu se zájmy ČR definovanými Bezpečnostní strategií ČR. Základní opatření obranné a vojenské politiky jsou zveřejňována a aktualizována v programových prohlášeních vlády ČR.

AJ – defence policy

FJ – politique (*f*) de défense

Obranné plánování

plánování obrany státu

Plánovací proces, jehož cílem je zajistit vojenské schopnosti nutné pro provedení operačních plánů.

AJ – defence planning

FJ – planification (*f*) défensive

Obranyschopnost státu

plánování obrany státu

Schopnost státu zajistit svoji svrchovanost, územní celistvost a ústavní zřízení před jakýmkoli vojenským ohrožením. Dosahuje se mezinárodněpolitickými, vojenskými, bezpečnostními, hospodářskými, ochrannými, technickými a dalšími opatřeními.

AJ – defence capacity of a country, national defence capability
FJ – capacité (f) défensive de l'État

Odběratel mobilizační dodávky → *objednatel mobilizační dodávky*

Odpad

environmentální bezpečnost

Každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit a přísluší do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k zákonu č. 185/2001 Sb.

(Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – waste

FJ – déchet (m)

Odpadové hospodářství

environmentální bezpečnost

Činnost zaměřená na předcházení vzniku odpadů, na nakládání s odpady a na následnou péči o místo, kde jsou odpady trvale uloženy, a kontrola těchto činností.

(Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – waste management

FJ – aménagement (m) des déchets

Ohnisko nákazy zvířat

veterinární bezpečnost

Mimořádnými veterinárními opatřeními vymezené území, chov, stáj, farma, kde byla prokázána nákaza.

AJ – centre of an animal disease outbreak (animal disease outbreak centre)

FJ – foyer de maladie des animaux

Ochrana ekonomiky

ekonomická bezpečnost

Souhrn opatření k zajištění funkčnosti hospodářské a finanční soustavy státu, zajištění zdrojů pro řešení mimořádných a krizových situací a pro zabezpečení základních materiálních potřeb obyvatelstva a státu v době krizových stavů.

AJ – protection of economy

FJ – protection de l'économie

Ochrana kritické infrastruktury → *kritická infrastruktura*

Ochrana obyvatelstva

ochrana obyvatelstva

Plnění úkolů civilní ochrany při ozbrojeném konfliktu¹⁾; mimo něj, zejména varování, vyzoomění, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku. Viz také: civilní ochrana

Výklad ochrany obyvatelstva není jednotný, v některých zemích, které nemají systém krizového řízení je termín ochrana obyvatelstva užíván v širším výkladu jako systém nevojenské ochrany – řeší např. i ochranu vnitřní bezpečnosti a ekonomiky.

¹⁾ Čl. 61 Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám ze dne 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů (Protokol I), přijatého v Ženevě dne 8. června 1977

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – protection of population

FJ – protection (f) des populations

Ochrana vnitřní bezpečnosti státu

obecné pojmy

Souhrn opatření k zabezpečení ochrany ústavního zřízení státu, zákonnosti a lidských práv a svobod proti všem druhům stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb.

AJ – protection of internal security of the state
FJ – protection (*f*) de la sécurité intérieure de l'État

Ochrana a podpora veřejného zdraví

ochrana obyvatelstva

Ochrana a podpora veřejného zdraví je souhrn činností a opatření k vytváření a ochraně zdravých životních a pracovních podmínek a zabránění šíření infekčních a hromadně se vyskytujících onemocnění, ohrožení zdraví v souvislosti s vykonávanou prací, vzniku nemocí souvisejících s prací a jiných významných poruch zdraví a dozoru nad jejich zachováním.

(Zákon č. 258/2000 Sb., § 2, odst. 2)

AJ - The protection and promotion of public health

FR - La protection et la promotion de la santé publique

Ochrana obyvatelstva ukrytím

ochrana obyvatelstva

Ochranou obyvatelstva plnění úkolů civilní ochrany, zejména:

- varování,
- evakuace,
- ukrytí,
- nouzové přežití obyvatelstva
- a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku

(Zákon č. 239/2000 Sb., § 2, písm. e)

AJ - Protecting the population by concealment

FR – La protection (*f*) de la population par des réticences

Ochranná opatření při radiační mimořádné situaci

jaderná bezpečnost

Omezování ozáření osob a životního prostředí při radiační mimořádné situaci se uskutečňuje ochrannými opatřeními, kterými jsou:

a) neodkladná ochranná opatření zahrnující ukrytí, jódovou profylaxi a evakuaci,

b) následná ochranná opatření zahrnující přesídlení, regulaci požívání radionuklidy kontaminovaných potravin a vody a regulaci používání radionuklidy kontaminovaných krmiv.

(Vyhláška č. 307/2002 Sb., § 98, odst. 1)

AJ - Protective measures during radiological emergency

FR - Mesures (*f, p*) de protection lors de situation d'urgence radiologique

Ochranné pásmo

veterinární bezpečnost

Zpravidla území o poloměru minimálně 3 km kolem ohniska nákazy zvířat.

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – protection zone in relation to animal disease

FJ – zone (*f*) de protection relative à la maladie des animaux

Ohrožení veřejného zdraví

ochrana obyvatelstva

Ohrožením veřejného zdraví je stav, při kterém jsou obyvatelstvo nebo jeho skupiny vystaveny nebezpečí, z něhož míra zátěže rizikovými faktory přírodních, životních nebo pracovních podmínek překračuje obecně přijatelnou úroveň a představuje významné riziko poškození zdraví.

(Zákon č. 258/2000 Sb., § 2, odst. 2)

AJ - Public Health Risk

FR - Risques (*m, p*) pour la santé publique

Operace na podporu míru

mezinárodní spolupráce

Operace, při kterých jsou nestranně používány diplomatické, civilní a vojenské prostředky, zpravidla podle zásad a principů Charty OSN, za účelem obnovení nebo udržení míru. Tyto operace mohou zahrnovat předcházení konfliktům, vytváření míru, prosazování míru, udržování míru, budování míru a humanitární operace. Příbuzné výrazy: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacekeeping; peacemaking. (Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP6: 2008)

AJ – peace support operation

FJ – opération (*f*) de soutien de la paix

Operace pro budování míru

mezinárodní spolupráce

Mírová operace pro řešení základních příčin konfliktu a pro dlouhodobé zabezpečení potřeb obyvatelstva, která využívá vzájemně se doplňující diplomatické civilní, a v případě nutnosti vojenské prostředky. Tato mírová operace vyžaduje závazné a dlouhodobé vynakládání úsilí a může probíhat souběžně s jinými typy mírových operací.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP6: 2008)

AJ – peacebuilding operation

FJ – opération de consolidation (*f*) de la paix

Operace pro nastolení míru

mezinárodní spolupráce

Mírová operace vedená po vzniku konfliktu s cílem dosáhnout příměří nebo mírového urovnání, k čemuž je využíváno především diplomatických aktivit, které mohou být v případě nutnosti podpořeny přímým nebo nepřímým použitím vojenských prostředků.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP6: 2008)

AJ – peacemaking operation, příbuzné termíny: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacekeeping; peace support operation

FJ – opération de rétablissement (*m*) de la paix

Operace pro udržování míru

mezinárodní spolupráce

Mírová operace, která následuje po uzavření dohody nebo po zastavení palby, čímž bylo nastoleno příznivé prostředí s vysokou mírou shody a porozumění a s nízkou mírou hrozby narušení tohoto stavu. Použití síly příslušníky mírových jednotek se zpravidla omezuje na vlastní obranu.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP6: 2008)

AJ – peacekeeping operation, příbuzné výrazy: conflict prevention; peacebuilding; peace enforcement; peacemaking; peace support operation

FJ – opération de maintien (*m*) de la paix

Operační příprava státního území

plánování obrany státu

Souhrn opatření vojenského, ekonomického a obranného charakteru, která se plánují a uskutečňují v míru, za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu s cílem vytvořit na území státu nezbytné podmínky pro splnění úkolů ozbrojených sil a zabezpečení potřeb obyvatelstva.

(Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky)

AJ – operational preparation of national territory

FJ – préparation (*f*) opérationnelle du territoire (*m*) national "

Operační uskupení

plánování obrany státu

Uskupení vojsk Armády ČR s nestálou strukturou, vytvořené s ohledem na specifickou povahu úkolu a předurčené k operační činnosti při strategické obraně ČR. Vytvoření operačního uskupení představuje vyčlenění

sil a prostředků pozemních a vzdušných sil, logistiky a ostatních složek Armády ČR.

AJ – operational task force

FJ – groupement (m) opérationnel

Optimalizace radiační ochrany

radiační ochrana

Postupy k dosažení a udržení takové úrovně radiační ochrany, aby riziko ohrožení života, zdraví osob a životního prostředí bylo tak nízké, jak lze rozumně dosáhnout při uvážení hospodářských a společenských hledisek.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Optimisation of Radiation Protection

FJ – optimisation de la protection contre la radiation

Optimalizační mez

radiační ochrana

Horní mez očekávaných dávek, kterými daný zdroj může působit na fyzické osoby a která se stanoví pro účely přípravy optimalizace radiační ochrany.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Dose Constraint

FJ – contrainte de dose

Orgán ochrany veřejného zdraví

biologická bezpečnost

Orgán, který vykonává státní správu v ochraně veřejného zdraví (Ministerstvo zdravotnictví, krajské hygienické stanice).

(Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – Public Health Authority

FJ – autorité de santé publique

Organizace civilní obrany v ozbrojeném konfliktu

ochrana obyvatelstva

Organizace civilní obrany jsou instituce a jednotky, které jsou organizovány nebo zmocněny příslušnými orgány strany v konfliktu k plnění humanitárních úkolů civilní obrany a které jsou určeny a využívány výhradně k plnění těchto úkolů.

(Sdělení č. 168/1991 Sb., Protokol I, čl. 61, odst. 2)

AJ - The organisation of civil defence in armed conflict

FR - L'organisation de la protection civile dans les conflits armés

Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE)

mezinárodní spolupráce

Organizace, která stanovuje standardy a normy chování ve všech dimenzích bezpečnosti. Je základním instrumentem v předcházení konfliktů, zvládnání krizí a postkonfliktní rehabilitaci. Opírá se o podporu jiných organizací. Je rámcem pro jednání o kontrole ozbrojení v Evropě a místem setkávání ke konzultacím o bezpečnostních otázkách.

AJ – Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE)

FJ – l'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe

Organizace Severoatlantické smlouvy

mezinárodní spolupráce

Organizace vznikla ratifikací tzv. Severoatlantické smlouvy dne 4. dubna 1949. Hlavním cílem organizace je vytvoření efektivního společenství kolektivní obrany k ochraně svobody, bezpečnosti, stability a blahobytu národů v severoatlantické oblasti. Aliance nyní sdružuje 26 států. Česká republika je členem Aliance od 12. 3. 1999.

AJ – North Atlantic Treaty Organization (NATO)

FJ – Organisation du Traité de l'Atlantique Nord (OTAN)

Orgány krizového řízení

krizové řízení

Orgány (vláda ČR, ministerstva a ostatní správní úřady, Česká národní banka, orgány krajů, obcí a určené orgány s územní působností), které ve prospěch svého zřizovatele zabezpečují analýzu a vyhodnocení možných ohrožení jeho bezpečnosti, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravnými opatřeními a řešením krizových situací.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

AJ – emergency management authorities

FJ – organes (*m, pl*) de la gestion de crise

Orgány pro řízení evakuace

krizové řízení

Evakuaci zajišťují:

a) pracovní skupina krizového štábu,

b) evakuační středisko,

c) přijímací středisko.

(Vyhláška č. 380/2002 Sb., § 14, odst. 1)

AJ - Management authorities evacuation

FR - Les autorités (*f, p*) de gestion d'évacuation

Osobní pomoc

krizové řízení, integrovaný záchranný systém

Činnost nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce. Osobní pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – individual aid

FJ – aide (*f*) individuelle, assistance (*f*) individuelle

Ostatní pomoc

integrovaný záchranný systém

Pomoc poskytnutá pro potřebu složek integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací na žádost hasičského záchranného sboru kraje, krajského úřadu nebo ministerstva vnitra. Pro poskytování ostatní pomoci mohou být využita hospodářská opatření, vojenské útvary a vojenská zařízení ozbrojených sil České republiky podle zvláštních právních předpisů. (Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – special aid

FJ – aide spéciale

Ostatní složky IZS

integrovaný záchranný systém

Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím. Ostatní složky integrovaného záchranného systému poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – special sections/other emergency services of IRS

FJ – les autres éléments du Système de sauvetage intégré

Osvědčení o jmenování subjektem hospodářské mobilizace

hospodářská opatření pro krizové stavy

Veřejná listina, vydávaná Správou státních hmotných rezerv na základě rozhodnutí jejího předsedy vybraným právníkům a podnikajícím fyzickým osobám zabezpečujícím mobilizační dodávku a ve výjimečných případech i

nezbytnou dodávku, jeli tato zabezpečována pro stav ohrožení státu a válečný stav. Osvědčením se držitel prokazuje třetím osobám při uplatnění svých práv.

AJ – certificate on the appointment of a subject of economic mobilization (of an economic mobilization subject)

FJ – certificate (*m*) de la nomination du sujet (*m*) de mobilisation économique

Ozáření

radiační ochrana

Vystavení fyzických osob a životního prostředí ionizujícímu záření.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – exposure

FJ – irradiation

Ozbrojené síly ČR

plánování obrany státu

Síly, které vytváří ČR k zajišťování své bezpečnosti. Ozbrojené síly se člení na Armádu ČR, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž. Základním úkolem ozbrojených sil je připravovat se k obraně ČR a bránit ji proti vnějšímu napadení. Ozbrojené síly ČR plní též úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků ČR o společné obraně proti napadení. Ozbrojené síly se podílejí na činnostech mezinárodních organizací ve prospěch míru účastí na mírových operacích, záchranných humanitárních akcích.

(Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky)

AJ – armed forces of the Czech Republic

FJ – forces (*f, pl*) militaires de la République tchèque/forces armées de la République tchèque

Ozbrojený bezpečnostní sbor

obecné pojmy

Ozbrojený bezpečnostní sbor plní obecné a speciální úkoly bezpečnostního charakteru, které vyplývají z bezpečnostní politiky státu, jako jsou ochrana celospolečenských zájmů a hodnot, ochrana fyzických osob, jejich životů, zdraví, lidské důstojnosti a majetku, právnických osob a jejich majetku.

Jedná se o Policii ČR, Vězeňskou službu ČR a Celní správu ČR.

AJ – armed security forces/corps

FJ – corps (*m*) armé de la sécurité

Pandemie

biologická bezpečnost

Epidemický výskyt onemocnění na území více států (kontinentů).

AJ – pandemics

FJ – pandémie

Panzootie

veterinární bezpečnost

Epizootie, resp. epizootický proces, který dosáhne nejvyššího stupeň intenzity rozšířením na velkém území (několik států, kontinent).

AJ – panzootics

FJ – panzootie

Partnerství pro mír

mezinárodní spolupráce

Program NATO, jehož cílem je zvýšit stabilitu a bezpečnost v Evropě. Zaměřuje se na spolupráci související s obranou, pomáhá zvyšovat stabilitu, snižovat ohrožení míru a budovat posílené bezpečnostní vztahy založené na praktické spolupráci a závazku dodržování demokratických zásad. Je založen na dvoustranném vztahu mezi Aliancí a každým jedním členem Partnerství pro mír.

AJ – Partnership for Peace (PfP)

FJ – Partenariat (*m*) pour la paix (PPP)

Pásmo dozoru

veterinární bezpečnost

Zpravidla území o poloměru 10 km kolem ohniska nákazy zvířat.

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – protection zone in relation to animal disease

FJ – zone (*f*) de protection en relation de maladie des animaux

Personál organizací civilní obrany v ozbrojeném konfliktu

krizové řízení

Personál organizací civilní obrany jsou osoby určené stranou v konfliktu výhradně k plnění humanitárních úkolů civilní obrany, včetně personálu určeného příslušnými orgány této strany výhradně k řízení těchto organizací.

(Sdělení č. 168/1991 Sb., Protokol I, čl. 61, odst. 3)

AJ - The staff of civil defense organizations in armed conflict

FR - Le personnel des organismes de protection (*f*) civile dans les conflits armés

Plán

obecné pojmy

Předem stanovený soubor úkonů a postupů v určité činnosti, která má být prováděna, zajišťující dosažení vytyčeného cíle.

AJ – plan

FJ – plan

— dílčí plán obrany

plánování obrany státu

Dílčí plán obrany je plánovací dokument, který popisuje činnost ministerstev, dalších ústředních správních úřadů, České národní banky a krajských úřadů při zajišťování obrany České republiky, v závislosti na oblasti působnosti a na úkolech jim stanovených v Plánu obrany České republiky a zvláštním právním předpisem.

— evakuační plán

ochrana obyvatelstva

Soubor opatření k zabezpečení přemístění osob, zvířat, předmětů, kulturní hodnoty, technického zařízení příp. strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst zasažených nebo ohrožených mimořádnou událostí vyžadující vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu.

(Zákon č. 237/2000 Sb., o požární ochraně, ve znění zákona č. 67/2001 Sb., a § 13 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva)

AJ – evacuation plan

FJ – plan (*m*) d' évacuation (*f*)

— havarijní plán

radiační ochrana, jaderná bezpečnost

Soubor plánovaných opatření k likvidaci radiační nehody nebo radiační havárie a k omezení jejich následků, který se zpracovává pro

a) prostory jaderného zařízení nebo pracoviště, kde se vykonávají radiační činnosti (*vnitřní havarijní plán*),

AJ – onsite emergency plan

b) přepravu jaderných materiálů nebo zdrojů ionizujícího záření (*havarijní plán*),

AJ – emergency rule

c) oblast v okolí jaderného zařízení nebo pracoviště, kde se nachází zdroj ionizujícího záření, v níž se na základě výsledků rozborů možných následků radiační havárie uplatňují požadavky z hlediska havarijního plánování, která se nazývá zóna havarijního plánování (*vnější havarijní plán*).

AJ – offsite emergency plan

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

krizové řízení, integrovaný záchranný systém

Dokument, v němž jsou uvedeny popisy činností a opatření prováděných při vzniku závažné havárie vedoucí ke zmírnění jejich dopadů

a) uvnitř objektu nebo u zařízení – *vnitřní havarijní plán*

AJ – internal emergency plan

FJ – plan (*m*) d'accident interne

b) v okolí objektu nebo zařízení – *vnější havarijní plán*.

AJ – external emergency plan

FJ – plan (*m*) d'accident externe

(Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)

AJ – emergency plan

FJ – plan (*m*) d'accident

— havarijní plán kraje

integrovaný záchranný systém, krizové řízení

Soubor plánovaných opatření k provádění záchranných a likvidačních prací a dalších opatření na území kraje.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, příloha č. 1

vyhlášky MV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS)

AJ – emergency plan of the region

FJ – plan (*m*) d'accident de la région

— krizový plán

krizové řízení

Je soubor dokumentů obsahující popis a analýzu hrozeb a souhrn krizových opatření a postupů, které ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy zpracovávají k zajištění připravenosti na řešení krizových situací v dané působnosti dle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.

AJ – contingency plan, response plan, crisis plan

FJ – plan (*m*) de crise

— operační plán

krizové řízení

Přílohová část krizového plánu nezbytná ke zvládnutí krizové situace, která pro konkrétní druh krizové situace na daném území stanoví postupy, zásady, opatření, síly a prostředky pro její řešení, plány jejich nasazení a zabezpečení. Je to v podstatě rozpracování typových plánů a dalších dokumentů pro daný správní úřad, území, složky nebo objekt.

(Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

AJ – operational plan

FJ – plan (*m*) opérationnel

— plán akceschopnosti zpracovatele krizového plánu

krizové řízení

Přílohová část krizového plánu nezbytná ke zvládnutí krizové situace, která stanoví postupy a termíny zabezpečení připravenosti k plnění úkolů při krizových situacích a opatření k zajištění vlastní ochrany před následky krizových situací.

(Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

AJ – readiness plan for action

FJ – plan (*m*) de capacité (*f*) d'agir

— plán hospodářské mobilizace

hospodářská opatření pro krizové stavy

Samostatná součást krizové dokumentace zpracovaná ústředním správním úřadem (objednatel mobilizační dodávky), do jehož působnosti patří řízení ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, v systému hospodářské mobilizace. Obsahuje přehled mobilizačních dodávek a jejich dodavatelů a je určen pro využití za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – economic mobilization plan

FJ – plan (*m*) de la mobilisation économique

— plán krizové připravenosti

krizové řízení

Plán, ve kterém je v návaznosti na zajišťování plnění opatření vyplývajících z krizového plánu, upravena příprava příslušné právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby k řešení krizových situací.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

— plán nezbytných dodávek

hospodářská opatření pro krizové stavy

Samostatná část krizového plánu zpracovaná správním úřadem v systému nouzového hospodářství. Obsahuje přehled nezbytných dodávek a přehled jejich dodavatelů.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – necessary (indispensable) delivery plan (schedule)

FJ – plan (*m*) des livraisons (*f, pl*) indispensables

— plán obrany

plánování obrany státu

Základní plánovací dokument pro řízení a organizaci zajišťování obrany státu.

(Nařízení vlády č. 51/2004 Sb., o plánování obrany státu)

— plán opatření hospodářské mobilizace

hospodářská opatření pro krizové stavy

Samostatná část plánu krizové připravenosti zpracovaná dodavatelem mobilizační dodávky v systému hospodářské mobilizace. Obsahuje organizační, materiální a jiné zajištění mobilizační dodávky; vybrané údaje tohoto plánu předává dodavatel mobilizační dodávky objednateli mobilizační dodávky, odborně příslušnému ústřednímu správnímu úřadu, Správě státních hmotných rezerv a územně příslušnému krajskému úřadu. Předané údaje je povinen aktualizovat

- a) v době, kdy není vyhlášen žádný z krizových stavů, nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy nastala jejich změna,
- b) v době po vyhlášení krizových stavů neprodleně.

Obsah a postup zpracování plánu opatření hospodářské mobilizace je upraven vyhláškou Správy státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – plan of economic mobilization measures

FJ – plan (*m*) de mesures (*f, pl*) de la mobilisation économique

— plán vytváření civilních zdrojů k zajištění bezpečnosti ČR

hospodářská opatření pro krizové stavy

Racionalizovaná a podle důležitosti uspořádaná sestava požadavků ústředních správních úřadů na vytvoření civilních zdrojů potřebných k zabezpečení nezbytných a mobilizačních dodávek, které nelze zajistit běžným způsobem a prostředky existujících civilních zdrojů. Plán zpracovává Správa státních hmotných rezerv.

AJ – plan of civil resources provision for the security of the Czech Republic

FJ – plan (*m*) des ressources (*f, pl*) civiles pour la sécurité de la République tchèque

— Pohotovostní plán Státní veterinární správy ČR

veterinární bezpečnost

Dokument vypracovaný pro případ výskytu nebezpečných nálezů vyjmenovaných v zákoně o veterinární péči, jakož i pro případ vzniku mimořádné situace.

AJ – Contingency Plan of the SVA CR

— **poplachový plán IZS kraje**

integrováný záchranný systém

Dokument vydaný formou nařízení kraje pro povolávání pomoci vybraných sil a prostředků složek IZS a při strategické koordinaci záchranných a likvidačních prací na úrovni kraje.

(Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému)

AJ – regional alert plan of the integrated rescue system (IRS)

FJ – plan (*m*) d'alerte de Systéme de sauvetage intégré de la région

— **povodňový plán**

vodní hospodářství, environmentální bezpečnost

Dokumenty, jež obsahují způsob zajištění včasných a spolehlivých informací o vývoji povodně, možnosti ovlivnění odtokového režimu, organizaci a přípravu zabezpečovacích prací; obsahují způsob zajištění včasné aktivizace povodňových orgánů, zabezpečení hlásné a hlídkové služby a ochrany objektů, přípravy a organizace záchranných prací a zajištění povodní narušených základních funkcí v objektech a v území a stanovené směrodatné limity stupňů povodňové aktivity.

(Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

AJ – flood plan

FJ – plan (*m*) d'inondation

— **typový plán**

krizové řízení

Přílohová část krizového plánu nezbytná ke zvládnutí krizové situace, kterou ústřední správní úřad podle své působnosti stanoví pro jednotlivé druhy krizových situací doporučené typové postupy, zásady a opatření pro jejich řešení.

(Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

AJ – model action plan

FJ – plan (*m*) type

— **ústřední poplachový plán IZS**

integrováný záchranný systém

Dokument schválený ministrem vnitra pro povolávání vybraných sil a prostředků složek IZS při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací.

(Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému)

AJ – central alert plan of the integrated rescue system

FJ – plan (*m*) d'alerte central de Systéme de sauvetage intégré

Plánovací výbor pro civilní letectví → *Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování*

Plánovací výbor pro námořní dopravu → *Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování*

Plánovací výbor pro vnitrozemskou povrchovou dopravu → *Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování*

Plánovaná pomoc na vyžádání

integrováný záchranný systém

Předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci ostatními složkami integrovaného záchranného systému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, krajskému úřadu, Ministerstvu vnitra nebo základním složkám integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací.

(Zákon 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – planned aid to be granted on request

FJ – l'assistance planifiée sur demande

Plánování civilních zdrojů

hospodářská opatření pro krizové stavy

Činnost správních úřadů při přípravě hospodářských opatření pro řešení krizových stavů, směřující k zajištění nezbytných dodávek v systémech nouzového hospodářství a hospodářské mobilizace podle potřeb vyplývajících z krizových plánů a spočívající v efektivním využití existujících civilních zdrojů v okruhu své působnosti.

AJ – civilian resources planning

FJ – planification (f) des ressources civiles

Plánování evakuace

krizové řízení

Evakuací se zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí.

Evakuace se provádí z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro věci uskladnění.

Evakuace se vztahuje na všechny osoby v místech ohrožených mimořádnou událostí s výjimkou osob, které se budou podílet na záchranných pracích, na řízení evakuace nebo budou vykonávat jinou neodkladnou činnost; přednostně se plánuje pro následující skupiny obyvatelstva:

- a) děti do 15 let,
- b) pacienty ve zdravotnických zařízeních,
- c) osoby umístěné v sociálních zařízeních,
- d) osoby zdravotně postižené,
- e) doprovod osob uvedených v písmenech a) až d).

(Vyhláška č. 380/2002 Sb., § 12, odst. 1-3)

AJ - evacuation planning

FR - planification (f) d'évacuation (f)

Plánování obrany státu

plánování obrany státu

Soubor plánovaných opatření, vzájemně se ovlivňujících, k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením a ke splnění všech požadavků na zajišťování obrany státu, zabezpečení mezinárodních smluvních závazků o společné obraně, včetně podílu ozbrojených sil na činnostech mezinárodních organizací ve prospěch míru, účasti na mírových operacích a podílu záchranných prací a při plnění humanitárních úkolů.

(Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky ve znění zákona č. 320/2002 Sb.)

AJ – state defence planning

FJ – planification de la défense d'État

Poddodavatel mobilizační dodávky

hospodářská opatření pro krizové stavy

Dodavatel výrobku nebo služby, kterou je podmíněna kompletace předmětu mobilizační dodávky. Materiální a finanční požadavky poddodavatele mobilizační dodávky související s plněním dodávky výrobku nebo služby jsou uplatňovány cestou dodavatele finální mobilizační dodávky u odběratele mobilizační dodávky.

AJ – subcontractor of a mobilization delivery

FJ – fournisseur (m) de chaine de la fourniture de mobilisation

Podzemní objekty podléhající dozoru státní báňské správy

ochrana obyvatelstva

Podzemní prostory vytvořené ražením:

- a) tunely a štoly, pokud jejich délka přesáhne 50 m, a tunely a štoly metra,
- b) kolektory, včetně jejich hloubených částí a spojovacích šachet,
- c) jiné prostory o objemu větším než 1000 m³ zpřístupněné veřejnosti nebo využívané k podnikatelské činnosti,
- d) stavby pro účely ochrany obyvatelstva,
- e) kanalizační stoky o světlém průřezu větším než 2 m², pokud jejich délka přesahuje 50 m,
- f) odvodňovací a vodovodní štoly o světlém průřezu větším než 2 m², pokud jejich délka přesahuje 50 m,
- g) stará nebo opuštěná důlní díla zpřístupněná veřejnosti.

(Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – underground object
FJ – construction souterraine

Podzemní vody

vodní hospodářství

Vody přirozeně se vyskytující pod zemským povrchem v pásmu nasycení v přímém styku s horninami; za podzemní vody se považují též vody protékající drenážními systémy a vody ve studních.

(Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

AJ – groundwater
FJ – eaux (*f, pl*) souterraines

Pohotovostní plán Státní veterinární správy ČR → plán

Pohotovostní zásoby

hospodářská opatření pro krizové stavy

Vybrané základní materiály a výrobky určené k zajištění nezbytných dodávek pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních služeb a hasičských záchranných sborů po vyhlášení krizových stavů, v systému nouzového hospodářství, které nelze zajistit obvyklým způsobem. Vytvářejí se na základě požadavků vyplývajících z krizových plánů ústředních správních úřadů.

(Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv)

AJ – emergency reserves
FJ – réserves (*f, pl*) d'urgence

Policejní pracovní skupina k terorismu

mezinárodní spolupráce

Organizace sdružující odborníky na oblast boje proti terorismu ze zemí EU, Norska a Švýcarska, která není institucionálně nijak spojena se strukturami EU.

AJ – Police Working Group on Terrorism (PWGT)
FJ – Groupe de Travail sur le Terrorisme

Policie ČR – organizace

obecné pojmy

Policii tvoří útvary, jimiž jsou

- a) Policejní prezidium České republiky v čele s policejním prezidentem,
- b) útvary policie s celostátní působností,
- c) krajská ředitelství policie,
- d) útvary zřízené v rámci krajského ředitelství.

(Zákon č. 273/2008 Sb., § 6, odst. 1)

AJ - Organisation of the Police of the Czech Republic
FR – l'Organisation (*f*) de la Police de la République tchèque

Politika vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku

obecné pojmy

Soubor cílů, úkolů a prostředků směřujících k všestrannému zabezpečení preventivní a represivní činnosti v oblasti kriminality, úsilí zaručit individuální svobody a práva občanů a ochranu demokratického ústavního zřízení. Formuluje doktrinální principy, zásady, metody a systém bezpečnostní policejní činnosti, jakož i součinnost s ostatními orgány činnými v trestním řízení v ČR s analogickými složkami sousedních států a mezinárodními organizacemi (Interpol, Europol).

AJ – policy of interior policy and public order
FJ – politique (*f*) de l'ordre public et la sécurité intérieure

Položka hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy Jednotlivý materiál, zařazený do hmotných rezerv na základě požadavku vyplývajícího z krizového plánu odborně příslušného ústředního správního úřadu, s výjimkou nouzových zásob ropy, jejichž výše je dána zákonem č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy. Zařazení

položky do seznamu položek hmotných rezerv schvaluje vláda ČR na návrh Správy státních hmotných rezerv s přihlédnutím k technickým a ekonomickým hlediskům.

AJ – item of material reserves

FJ – catégorie (*f*) des réserves (*f, pl*) matérielles

Pomoc v oblasti civilní ochrany

ochrana obyvatelstva

Pomoc v oblasti civilní ochrany označuje týmy, odborníky nebo jednotky civilní ochrany s jejich zařízením a dále materiál nebo zásoby pro pomoc nutnou ke zmírnění okamžitých následků mimořádné události.

(Rozhodnutí Komise 2007/606/ES, Euroatom, čl. 2, písm. e)

AJ - Assistance in the field of civil Protection

FR – l'assistance (*f*) dans le domaine de la protection civile

Pořizování hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Zabezpečení (nákup, převod, atd.) jednotlivých položek hmotných rezerv v rámci vládou ČR schválených minimálních limitů a orientačních cílových stavů.

AJ – provision / aquisition of material reserves

FJ – aquisition (*f*) des réserves matérielles

Poskytování a přijímání humanitní pomoci

krizové řízení

Humanitární pomoc lze poskytovat a přijímat k uspokojování základních životních potřeb obyvatelstva a k obnově území postižených mimořádnou událostí formou věcných nebo finančních prostředků, služeb nebo speciálních prací.

Humanitární pomoc je poskytována bezplatně orgány státní správy a orgány územních samosprávných celků, právníky osobami, podnikajícími fyzickými osobami, nevládními organizacemi, neziskovými organizacemi a sdruženími občanů, skupinami osob a jednotlivci na základě výzev nebo z vlastní iniciativy formou nabídek.

(Předpis č. 463/2000 Sb., § 5, odst. 1 a 2)

AJ - Giving and receiving humanitarian aid

FR - Donner et recevoir de l'aide (*f*) humanitaire

Poškození životního prostředí

environmentální bezpečnost

Poškození životního prostředí je zhoršování jeho stavu znečištěváním nebo jinou lidskou činností nad míru stanovenou zvláštními předpisy.

(Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – environmental damage

FJ – les atteintes (*f, pl*) à l'environnement

Povodeň

vodní hospodářství

Povodeň je přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje území mimo koryto vodního toku. Přechodné výrazné stoupnutí vodní hladiny konkrétního vodního toku, při kterém se voda z koryta vylévá, způsobuje následné zaplavení bezprostředního i blízkého okolí vodního toku, ohrožuje životy a majetek, devastuje životní prostředí a působí značné materiální škody. Povodeň je i stav, kdy voda může způsobit škody tím, že z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod. Povodeň může být způsobena přírodními jevy, zejména táním, dešťovými srážkami či chodem ledů (přirozená povodeň), nebo jinými vlivy, zejména poruchou vodního díla, která může vést až k jeho havárii (protržení) nebo nouzovým řešením kritické situace na vodním díle (zvláštní povodeň). Povodňové stupně aktivity: I. stupeň – stav bdělosti, II. stupeň – stav pohotovosti, III. stupeň – stav ohrožení. (Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

AJ – flood

FJ – inondation (*f*)

Povodí

vodní hospodářství

Povodí je území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká sítí vodních toků k určitému místu vodního toku (obvykle soutok s jiným vodním tokem nebo vyústění vodního toku do jiného vodního útvaru). Povodí je ohraničeno rozvodnicí, kterou je myšlená hranice geomorfologického rozhraní mezi sousedními povodími.

Plocha povodí zahrnuje také plochy povrchových vodních útvarů v povodí.

(Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

AJ – basin

FJ – bassin (*m*)

Povrchové vody

vodní hospodářství

Vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu; tento charakter neztrácejí, protékají přechodně zakrytými úseky, přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo v nadzemních vedeních.

(Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

AJ – surface water

FJ – eaux (*f, pl*) de surface

Požární evakuační plán

integrováný záchranný sbor

Požární evakuační plán upravuje postup při evakuaci osob, zvířat a materiálu z objektů zasažených nebo ohrožených požárem.

Požární evakuační plán obsahuje

- a) určení osoby, která bude organizovat evakuaci, a místo, ze kterého bude evakuace řízena,
- b) určení osob a prostředků, s jejichž pomocí bude evakuace prováděna,
- c) určení cest a způsobu evakuace, místa, kde se evakuované osoby, popřípadě zvířata budou soustřeďovat, a určení zaměstnance, který provede kontrolu počtu evakuovaných osob,
- d) způsob zajištění první pomoci postiženým osobám,
- e) určení místa, na kterém se bude soustřeďovat evakuovaný materiál, a určení způsobu jeho střežení,
- f) grafické znázornění směru únikových cest v jednotlivých podlažích.

Požární evakuační plán se zpracovává pro objekty a prostory, ve kterých jsou složité podmínky pro zásah nebo kde se provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím a v případě, že tak stanoví dokumentace požární ochrany zpracovaná na základě stanovení podmínek požární bezpečnosti, i pro další provozované činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím.

(Vyhláška č. 246/2001 Sb., § 33, odst. 1-3)

AJ - Fire Evacuation Plan

FR - le plan d'évacuation (*f*) d'incendie (*m*)

Požární poplachové směrnice

integrováný záchranný sbor

Požární poplachové směrnice vymezují činnosti zaměstnanců, popřípadě dalších osob při vzniku požáru.

Požární poplachové směrnice obsahují

- a) postup osoby, která zpozoruje požár, způsob a místo ohlášení požáru,
- b) způsob vyhlášení požárního poplachu pro zaměstnance, popřípadě jednotku hasičského záchranného sboru podniku nebo jednotku sboru dobrovolných hasičů podniku,
- c) postup osob při vyhlášení požárního poplachu (evakuace, pomoc při zdolávání požáru),
- d) telefonní číslo ohlašovacího požárů,
- e) telefonní čísla tísňového volání,
- f) telefonní čísla pohotovostních a havarijních služeb dodavatelů elektrické energie, plynu a vody.

(Vyhláška č. 246/2001 Sb., §32, odst. 1 a 2)

AJ - Fire alarm directive ?

FR - réglementation (*f*) l'alarme (*f*) incendie

Pracoviště krizového řízení

krizové řízení

Pracoviště (pracovník, organizační celek) pověřené statutárním orgánem koordinací krizového řízení, zajištěním připravenosti na řešení úkolů za krizových stavů a jejich plnění.

AJ – crisis/emergency management bureau

FJ – bureau (*m*) de gestion de crise

Pracovní povinnost

krizové řízení

Povinnost fyzických osob vykonávat po nezbytně nutnou dobu určené práce, které jsou nutné pro řešení krizové situace a které jsou tyto osoby povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení, a podle potřeb pro řešení krizové situace i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech. (Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, a zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky)

AJ – work obligation

FJ – obligation (*f*) à travailler

Pracovní výpomoc

krizové řízení, plánování obrany státu

Povinnost fyzických osob vykonávat jednorázové a mimořádné úkoly nezbytné pro řešení krizové situace, které jsou povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení, a podle potřeb pro řešení krizové situace i nad rámec pracovní doby stanovené v pracovněprávních předpisech.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, a zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky)

AJ – temporary help

FJ – aide (*f*) / assistance (*f*) du travail (*m*)

Právo na sebeobranu

obecné pojmy

Přirozené právo každého státu použít ozbrojené síly na individuální nebo kolektivní sebeobranu proti ozbrojenému útoku

(Článek 51 Charty OSN)

AJ – right to selfdefence

FJ – droit (*m*) à la riposte légitime

Prevence

obecné pojmy

Soubor opatření, jejichž cílem je předcházení mimořádným událostem a krizovým situacím popř. předcházení škodlivým činnostem. Opatření jsou pasivní [technická (např. výstavba různých ochranných systémů), organizační a výchova obyvatel] a aktivní (výstavba systémů, které snižují vznik mimořádné situace apod.).

AJ – prevention

FJ – prévention (*f*)

Preventivní opatření

obecné pojmy

Preventivním opatřením se rozumí opatření přijaté v důsledku události, jednání nebo opomenutí vedoucího k bezprostřední hrozbě ekologické újmy, jehož cílem je předejít takové újmě nebo ji minimalizovat.

(Zákon č. 167/2008 Sb., § 2, písm. j)

AJ – preventive measures

FR – les mesures (*f, p*) préventives

Preventivní práce

integrováný záchranný systém

Činnosti a opatření materiálního, plánovacího, organizačního a vzdělávacího charakteru, které mají za účel předejít možnosti vzniku mimořádné události, snížit pravděpodobnost jejího vzniku nebo snížit škodlivé působení mimořádné události po jejím případném vzniku. (Metodická pomůcka Ministerstva vnitra, kterou se

doporučují zásady pro jednotné rozlišování a vymezení preventivních, záchranných, likvidačních a obnovovacích (asanačních prací spojených s předcházením, řešením a odstraněním následků mimořádných událostí)

AJ – preventive work

FJ – travaux (*m, pl*) préventifs

První stupeň povodňové aktivity

vodní hospodářství

První stupeň (stav bdělosti) nastává při nebezpečí přirozené povodně a zaniká, pominou-li příčiny takového nebezpečí.

Tento stav nastává rovněž vydáním výstražné informace předpovědní povodňové služby; vyžaduje věnovat zvýšenou pozornost vodnímu toku nebo jinému zdroji povodňového nebezpečí, zahajuje činnost hlásná a hlídková služba.

Na vodních dílech nastává tento stav při dosažení mezních hodnot sledovaných jevů a skutečností z hlediska bezpečnosti díla nebo při zjištění mimořádných okolností, jež by mohly vést ke vzniku zvláštní povodně.

(Zákon č. 254/2001 Sb., § 70, odst. 2, písm. a)

AJ – First level of flood activity

FR - Le premier degré d'activité (*f*) d'inondation

Preventivní požární hlídka

integrovaný záchranný sbor

Právníké osoby a podnikající fyzické osoby zřizují preventivní požární hlídky:

a) v prostorách s nejméně třemi zaměstnanci, ve kterých provozují činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím nebo s vysokým požárním nebezpečím,

b) v případech, kdy tak stanoví nařízení kraje nebo obecně závazná vyhláška obce.

Úkolem preventivní požární hlídky je dohlížet na dodržování předpisů o požární ochraně a v případě vzniku požáru provést nutná opatření k záchraně ohrožených osob, přivolat jednotku požární ochrany a zúčastnit se likvidace požáru.

(Zákon č. 133/1985 Sb., § 13, odst. 1 a 2)

AJ - Preventive fire guard

FR - Préventive garde (*f*) d'incendie

Prostředky improvizované ochrany

ochrana obyvatelstva

Prostředky improvizované ochrany jsou jednoduché pomůcky, které si občané připravují svépomocí a které omezeným způsobem nahrazují prostředky individuální ochrany.

(Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva)

AJ – improvised protective equipment

FJ – moyens de protection improvisés

Prostředky individuální ochrany

ochrana obyvatelstva

Prostředky k ochraně jednotlivce, sloužící k ochraně očí, dýchacích cest i celého povrchu těla před působením nebezpečných chemických, biologických látek a ionizujícího záření. Jedná se o ochranné masky, dětské ochranné vaky, dětské ochranné kazajky, ochranné oděvy a ochranné filtry pro ochranu dýchacích cest a povrchu těla.

AJ – individual protective equipment

FJ – moyens de protection individuels

Protiepidemická opatření

biologická bezpečnost

Cílená opatření k předcházení vzniku nebo potlačení již vzniklých nálezů. Mají charakter preventivní nebo represivní a jsou zaměřena buď na eliminaci zdroje nákazy, přerušení cest přenosu nebo zvýšení specifické i nespecifické imunity vnímavých jedinců.

AJ – epidemiological measures

FJ – mesures épidémiologiques

Protiteroristická činnost

terorismus

Činnost zahrnující použití pasivních prostředků i aktivní nasazení silových prostředků proti terorismu.

AJ – counterterrorism activity

FJ – activité de la lutte contre le terrorisme

Protiteroristický koordinátor EU

mezinárodní spolupráce, terorismus

Funkce zřízená v Sekretariátu Rady EU v souvislosti s přijetím Deklarace Rady EU proti terorismu ve dnech 25.–26. 3. 2004. Jeho úkolem je identifikovat slabiny jednotlivých členských zemí EU a Unie jako celku v oblasti boje proti terorismu a předkládat návrhy pro jejich překlenování.

AJ – EU CounterTerrorism Coordinator

FJ – Coordinateur de la lutte contre le Terrorisme de l'Union Européenne

Protiteroristický výbor Organizace spojených národů

mezinárodní spolupráce, terorismus

Výbor Rady bezpečnosti OSN ustavený po útocích na USA z 11. září 2001 resolucí Rady bezpečnosti č. 1373 z 28. září 2001. Jeho posláním je prevence terorismu ve všech jeho formách a monitorování schopnosti členských států OSN v oblasti boje proti terorismu.

AJ – CounterTerrorism Committee (CTC) (of the United Nations)

FJ – Comité du contre-terrorisme (de l'Organisation des Nations Unies)

Provozovatel zdroje znečišťování ovzduší

environmentální bezpečnost

Právníká osoba nebo fyzická osoba, která zdroj znečišťování ovzduší skutečně provozuje; není taková osoba, považuje se za provozovatele vlastník zdroje znečišťování.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – air pollution source operator

FJ – opérateur de la source de pollution de l'atmosphère

Přenos původce nákazy

biologická bezpečnost

Jakýkoliv způsob, kterým je přenášeno infekční agens ze zdroje nákazy na vnímavého hostitele. V přenosu se uplatňují v zásadě následné mechanismy:

ingesce – požití infekčního agens v kontaminované vodě, mléce a v jiných potravinách

inhalace – vdechnutí infekčního agens

inokulace – proniknutí infekčního agens sliznicí nebo kůží vnímavého jedince. Dochází k němu zejména při použití nesterilních jehel a stříkaček. zvláštním případem inokulace se rozumí přenos infekce prostřednictvím vektoru.

AJ – transmission (spread) of infectious agent

FJ – transmission de l'agent contagieux

Přijímací středisko při evakuaci

krizové řízení

Přijímacím střediskem se rozumí zařízení zřetelně označené nápisem, případně mezinárodně platným rozeznávacím znakem civilní ochrany, které zajišťuje:

a) příjem evakuovaných osob,

b) přerozdělení evakuovaných osob do předurčených cílových míst přemístění a míst nouzového ubytování,

c) první zdravotnickou pomoc a případný odvoz nemocných do vyčleněných zdravotnických zařízení,

d) informování orgánů podle odstavce 1 o průběhu evakuace,

e) informování evakuovaných osob, zejména o místě nouzového ubytování a stravování,

f) informování orgánů veřejné správy, dotčených evakuačními opatřeními, o počtech a potřebách evakuovaných osob.

(Vyhláška č. 380/2002 Sb., § 14, odst. 4)

AJ - The reception center during evacuation

FR - Le centre d'accueil pendant l'évacuation (f)

Připravenost

obecné pojmy

Připraveností se rozumí stav pohotovosti a schopnosti lidských a materiálních prostředků, dosažený v důsledku předem přijaté akce, umožňující jim zajistit účinnou a rychlou odezvu na mimořádnou událost.

(Rozhodnutí rady 2007/779/ES, Euroatom, čl. 3, odst. 3)

AJ – preparedness

FR – l'état (*m*) de préparation

Příprava mobilizační dodávky

hospodářská opatření pro krizové stavy

Souhrn činností vykonávaných dodavatelem mobilizační dodávky při zajišťování organizačních, materiálních, personálních a jiných opatření v systému hospodářské mobilizace k zabezpečení mobilizační dodávky, realizovaných v období od uzavření smlouvy o mobilizační dodávce do zahájení jejího plnění po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu.

AJ – preparation of mobilization delivery

FJ – préparation (*f*) des fournitures de mobilisation

Příprava občanů k obraně státu

plánování obrany státu

Dobrovolná pokud zákon nestanoví jinak. Zahrnuje zejména zdravotnickou přípravu, přípravu k ochraně obyvatelstva, zájmovou činnost s technickým a sportovním zaměřením, přípravu obyvatelstva k sebeobraně a vzájemné pomoci a další činnosti spojené s branností.

Příprava státu k obraně

plánování obrany státu

Souhrn opatření a činností k vytvoření podmínek pro obranu státu před vnějším vojenským ohrožením a k zabezpečení mezinárodních závazků.

AJ – defence preparations of the state

FJ – préparations (*f*) de l'État à la défense (préparation défensive (de défense))

Psychosociální krizová pomoc

krizové řízení

Emoční, praktická a duchovní pomoc, která sytí psychosociální potřeby lidí, vzniklé v souvislosti s mimořádnou událostí. Jejím základním východiskem je, že reagování lidí při mimořádné události a po ní je normální reakcí člověka na nenormální situaci. Opírá se o přirozené zvládací mechanismy člověka a komunitní podporu. Vychází z psychologických poznatků, které integruje s poznatky sociální práce, krizového řízení a dalších disciplín.

AJ- psycho-social help/support/care/assistance

FJ-

Psychosociální krizové potřeby

krizové řízení

Specifické potřeby, které u lidí vznikají v souvislosti s mimořádnou událostí nebo krizovou situací. Tyto potřeby jsou rozmanité a mají různé trvání v čase. Platí, že nejprve musí být naplněny základní fyziologické potřeby a potřeba bezpečí, aby bylo možné naplňovat i potřeby další, jako je potřeba blízkosti a akceptace, potřeba úcty a potřeba transcendence (přesahu). V urgentní fázi po mimořádné události jde o ošetření zranění, tišení, evakuaci do bezpečí, zajištění pitné vody, léků a osobní hygieny, dodávání základních informací, zajištění spojení a komunikace s rodinami, dále ochrana zasažených osob před novináři a přihlížejícími apod. Další potřeby vznikají později a jsou spojeny s dalšími fázemi vyrovnávání se s událostí (např. potřeby informací ohledně příčin nehody, právních nároků, pohřbu, truchlení, vzpomínkových pietních rituálů, zapojení se do svépomocných aktivit, hledání smyslu apod.). Některé psychosociální potřeby jsou individuální, jiné mají komunitní povahu.

AJ- psychosocial needs

FJ-

Půjčka státních hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Přenechání, zpravidla úplatné, dohodnutého množství položky hmotných rezerv, na sjednanou dobu.

AJ – loan of state material reserves

FJ – prêt (*m*) des réserves matérielles d'État

Původce nákazy

biologická bezpečnost

Jakýkoliv organismus, který je schopen vyvolat nákazu člověka nebo zvířete. Patří sem mikroorganismy (viry, rickettsie, bakterie, houby, protozoa), dále helminti (červi) a členovci.

AJ – infectious agent

FJ – agent contagieux

Původce odpadů

environmentální bezpečnost

Právnícká osoba, při jejíž činnosti vznikají odpady, nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, při jejíž podnikatelské činnosti vznikají odpady. Pro komunální odpady vznikající na území obce, které mají původ v činnosti fyzických osob, na něž se nevztahují povinnosti původce, se za původce odpadů považuje obec. Obec se stává původcem

komunálních odpadů v okamžiku, kdy fyzická osoba odpady odloží na místě k tomu určeném; obec se současně stane vlastníkem těchto odpadů.

(Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – waste producer

FJ – producteur (*m*) du déchet

Rada bezpečnosti Organizace spojených národů

mezinárodní spolupráce

Rada bezpečnosti OSN má patnáct členů, z nichž pět je stálých a deset je voleno Valným shromážděním na období dvou let, a disponuje specifickými kompetencemi. Na této organizaci leží hlavní odpovědnost za udržení míru a bezpečnosti a má proto rozhodovací pravomoc. Jako taková může vyzvat zúčastněné strany k tomu, aby akceptovaly provizorní opatření, která považuje za nezbytná, a může dále členským státům uložit provést opatření bez použití ozbrojených sil nebo rozhodnout o vojenské akci k udržení či znovunastolení mezinárodního míru a bezpečnosti.

(Francouzskočeškoanglický sborník vojenských pojmů a definic, Strategickopolitická část)

AJ – United Nations Security Council

FJ – Conseil de sécurité de l'ONU

Rada euroatlantického partnerství

mezinárodní spolupráce

Multilaterální fórum umožňující pravidelné konzultace a spolupráci mezi všemi členskými zeměmi NATO a dalšími účastnickými státy. Aktivita Rady pro euroatlantické partnerství se řídí dvouletým Plánem činnosti, který se zaměřuje na spolupráci v oblasti velké škály politických otázek vztahujících se k bezpečnosti. Ty se mohou dotýkat obzvláště problémů regionálních, kontroly zbrojení, mezinárodního terorismu, udržování míru, ekonomických otázek v rámci obrany, pohotovostního civilního plánování, příprav na možné katastrofy, vědy a životního prostředí.

(Francouzskočeškoanglický sborník vojenských pojmů a definic, Strategickopolitická část)

AJ – EuroAtlantic Partnership Council (EAPC)

FJ – Conseil de partenariat euroatlantique

Radiační havárie

radiační ochrana

Radiační nehoda, jejíž následky vyžadují naléhavá opatření na ochranu obyvatelstva a životního prostředí.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – radiation accident
FJ – accident d'irradiation

Radiační mimořádná situace

radiační ochrana

Situace, která následuje po radiační havárii nebo po takové radiační nehodě nebo po takovém zjištění zvýšené úrovně radioaktivity nebo ozáření, které vyžadují naléhavá opatření na ochranu fyzických osob.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – radiological emergency

Radiační nehoda

radiační ochrana

Událost, která má za následek nepřípustné uvolnění radioaktivních látek nebo ionizujícího záření nebo nepřípustné ozáření fyzických osob.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – radiation incident

FJ – incident radiologique

Radiační ochrana

radiační ochrana

Systém organizačních a technických opatření k omezení ozáření osob ionizujícím zářením a k zabránění radioaktivní kontaminace. K zabezpečení cílů radiační ochrany je nutné, aby každé nezbytné ozáření (např. při rentgenovém vyšetření apod.) bylo tak nízké, jak jen je možné, a aby dávkové ekvivalenty u ozařovaných osob nepřesáhly stanovená omezení uvedená v závazných dokumentech.

(AAP21; Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – radiation protection

FJ – protection contre les radiations

Radioaktivní látka

radiační ochrana

Jakákoliv látka, která obsahuje jeden nebo více radionuklidů a jejíž aktivita nebo hmotnostní aktivita je z hledisek radiační ochrany nezanedbatelná.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – radioactive substance

FJ – substance radioactive

Radioaktivní odpad

jaderná bezpečnost

Látky, předměty nebo zařízení, které obsahují radionuklidy nebo jsou jimi kontaminované, pro něž se nepředpokládá další využití. Mezi radioaktivní odpad může patřit i voda a další látky a materiály, s jejichž pomocí se z kontaminovaných povrchů odstraňovaly radioaktivní látky.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – radioactive waste

FJ – déchets radioactifs

Radionuklid

jaderná bezpečnost

Druh atomů, které mají stejný počet protonů, stejný počet neutronů, stejný energetický stav a které podléhají samovolné změně ve složení nebo stavu atomových jader.

(Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně)

AJ – radionuclide

FJ – radionuclide

Radionuklidový zářič

radiační ochrana

Zdroj ionizujícího záření obsahující radioaktivní látky, kde součet podílů aktivit radionuklidů a zprošřtovacích úrovní aktivit pro tyto radionuklidy je větší než 1 a současně součet podílů hmotnostních aktivit radionuklidů a zprošřtovacích úrovní hmotnostních aktivit pro tyto radionuklidy je větší než 1.

(Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně)

AJ – radionuclide source

FJ – source de radionuclide

— otevřený

radiační ochrana

Radionuklidový zářič, který není uzavřeným radionuklidovým zářičem.

AJ – unsealed radionuclide source

— uzavřený

radiační ochrana

Radionuklidový zářič, jehož úprava, například zapouzdřením nebo ochranným překryvem, zabezpečuje zkouškami ověřenou těsnost a vylučuje tak, za předvídatelných podmínek použití a opotřebování, únik radionuklidů ze zářiče.

AJ – sealed radionuclide source

Referenční úroveň

radiační ochrana

Ukazatel nebo kritérium, při jehož překročení nebo nesplnění se provádí opatření v radiační ochraně.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – reference level

FJ – niveau de référence

Ranění a nemocní v ozbrojeném konfliktu

ochrana obyvatelstva

Ranění a nemocní jsou vojenské nebo civilní osoby, které pro zranění, nemoc nebo jiné fyzické nebo duševní poruchy nebo neschopnost potřebují lékařskou pomoc nebo péči a které se zdržují jakékoliv nepřátelské činnosti.

Tyto pojmy se také vztahují na rodičky, novorozěata a jiné osoby, které by mohly potřebovat okamžitou lékařskou pomoc nebo péči, jako choré osoby nebo těhotné ženy, a které se zdržují jakékoliv nepřátelské činnosti

(Sdělení č. 168/1991 Sb., Protokol I, čl. 8, písm. a)

AJ – Wounded and sick in armed conflict

FR - Les blessés (*m, p*) et malades (*m, p*) dans les conflits (*m, p*) armés

Regionální ozbrojený konflikt

plánování obrany státu

Střetnutí několika států nebo skupin států (koalic) – např. vojenské, jehož cílem může být snaha vyřešit rozpory mezi jeho účastníky ovládnutím území jednoho ze států nebo regionu se zapojením větší části zdrojů státu (koalice) pro jeho dosažení. Podle možností soupeřících stran může mít rozhodný a dlouhodobý charakter.

Ukončen může být návratem do mírového stavu nebo za určitých podmínek může přerůst v globální konflikt.

Srovnej: *globální ozbrojený konflikt*.

AJ – regional armed conflict

FJ – conflit (*m*) régional

Regulační opatření

hospodářská opatření pro krizové stavy

Opatření, která slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin, výrobků a energií nebo usměrnění spotřeby těchto komodit v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – regulatory measures

FJ – mesures (*f, pl*) de régulation (*f*)

Ripple efekt

krizové řízení

Sociální jev popisovaný v teorii krizové komunikace, kdy původní hrozba nebo riziko působí na své okolí tak, že v něm způsobí změny, jejichž dopady se objeví v jiném čase a na jiném místě (tento „efekt vlnění“ je analogií vlnění, které vznikne na vodní hladině po vhození kamene a které může mít pozdější fyzikální vliv na vzdálenější předměty).

AJ- ripple effect

FJ-

Riziko

obecné pojmy

Možnost, že s určitou pravděpodobností vznikne událost, kterou považujeme z bezpečnostního hlediska za nežádoucí. Riziko je vždy odvoditelné a odvozené z konkrétní hrozby. Míru rizika, tedy pravděpodobnost škodlivých následků vyplývajících z hrozby a ze zranitelnosti zájmu, je možno posoudit na základě analýzy rizik, která vychází i z posouzení naší připravenosti hrozbám čelit.

(Bezpečnostní strategie ČR, 2003)

AJ – risk

FJ – risque (*m*)

Ropná bezpečnost

hospodářská opatření pro krizové stavy

Souhrn zásad, opatření a způsobů vytváření, udržování a použití nouzových strategických zásob ropy a ropných produktů, určených pro zmírnění nebo překonání stavů nouze vzniklých z jejich nedostatku a připravených postupů a opatření pro řešení takových stavů nouze.

(Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – oil emergency preparedness (oil security)

FJ – préparation pour les crises pétrolières

Scénář – v systému prevence závažných havárií

obecné pojmy

Scénářem se v systému prevence závažných havárií rozumí variantní popis rozvoje závažné havárie, popis rozvoje příčinných a následných na sebe navazujících a vedle sebe i posoupně probíhajících událostí, a to buď spontánně probíhajících anebo probíhajících jako činnosti lidí, které mají za účel zvládnout průběh závažné havárie.

(Zákon č. 59/2006 Sb., § 2, písm. l)

AJ - Accidents Script

FR - le Script de l'accident (*m*)

Severoatlantická rada

mezinárodní spolupráce

Nejvyšší orgán pro formulování politiky NATO a pro přijímání nejdůležitějších rozhodnutí, který tvoří základ spolupráce ve všech oblastech činnosti Aliance. Všechny vlády členských zemí se zúčastňují formulování politiky v této Radě nebo pod jejím řízením, a také přijímání řešení na základě konsensu. Rada sehrává důležitou úlohu ve veřejném mínění, vydává prohlášení a sdělení, která vysvětlují politiku a rozhodnutí Aliance veřejnosti a vládám zemí, které nejsou členy NATO.

AJ – North Atlantic Council (NAC)
FJ – Conseil de l'Atlantique Nord

Shromažďování odpadů

environmentální bezpečnost

Krátkodobé soustředování odpadů do shromažďovacích prostředků v místě jejich vzniku před dalším nakládáním s odpady.

(Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – waste collection (waste gathering)

FJ – collecte (f) des déchets

Schengenská dohoda

azylová a migrační politika, mezinárodní spolupráce

Dohoda mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (podepsaná v Schengenu v Lucemburském velkovévodství dne 14. června 1985). Úmluva k provedení dohody podepsané dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (podepsaná dne 19. června 1990 v Schengenu).

AJ – Schengen Agreement

FJ – Accord de Schengen

Schengenský informační systém

azylová a migrační politika, mezinárodní spolupráce

Schengenský informační systém je zřízen a společně udržován smluvními stranami Schengenské prováděcí úmluvy. Je tvořen vnitrostátní součástí každé ze smluvních stran a technickou podpůrnou jednotkou.

Schengenský informační systém pomocí automatizovaného vyhledávacího postupu zajišťuje orgánům, které smluvní strany určily, přístup k záznamům o osobách a věcech při provádění hraničních kontrol a ověřování a jiných policejních a celních kontrol ve vnitrozemí v souladu s vnitrostátními právními předpisy, a pro kategorie záznamů podle článku 96 Schengenské prováděcí úmluvy zajišťuje přístup k těmto záznamům pro účely řízení a udělování víz, vydávání povolení k pobytu a řízení s cizinci při uplatňování této úmluvy v oblasti pohybu osob.

AJ – Schengen Information System (SIS)

FJ – Système d'information Schengen (SIS)

Skladování radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva

radiační ochrana, jaderná bezpečnost

Předem časově omezené umístění radioaktivních odpadů nebo vyhořelého, případně ozářeného jaderného paliva do určených prostorů, objektů nebo zařízení.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Radioactive Waste and Spent Fuel Storage

Sledované pásmo

radiační ochrana

Prostory, které podléhají soustavnému dohledu pro účely radiační ochrany.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – supervised area

FJ – zone surveillée

Služba pro nouzové zásobování vodou

vodní hospodářství

Systém určený k zásobování obyvatelstva vodou za krizových stavů, který vytváří podmínky pro zajištění hospodářské činnosti, provádění oprav a obnovy na vodohospodářských zařízeních, likvidaci havarijních úniků závadných látek do vod a půdy, včetně získávání nových zdrojů pitné vody z podzemních vod.

AJ – emergency water supply system/service

FJ – système de l'approvisionnement de secours en eau

Směrná hodnota

radiační ochrana

Ukazatel nebo kritérium pro posouzení úrovně radiační ochrany, které se použije v případě, kdy nejsou dostupné podrobné údaje o vykonávané činnosti vedoucí k ozáření nebo o prováděném zásahu, které by umožňovaly zhodnotit optimalizaci radiační ochrany pro jednotlivý případ.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – guidance level

FJ-

Sociální amplifikace rizika

krizové řízení

Rozšíření a zesílení informace v sociálních interakcích, které probíhá automaticky a může být i řízeno; při řízení krizové komunikaci máme na mysli jev, kdy informačně ovlivníme určitou skupinu osob a budeme zároveň počítat s tím, že tyto osoby informaci přenesou do svého sociálního prostředí. Jevem sociální amplifikace při komunikaci rizika se výzkumně zabývali například Pidgeon, Kaspersen a Slocic.

AJ-

FJ-

Společný komunikační a informační systém pro mimořádné události

mezinárodní spolupráce

Společný komunikační a informační systém pro případy mimořádných událostí (CECIS – Common Emergency Communication and Information System) je jedním z prvků mechanismu Evropského společenství na podporu zesílené spolupráce mezi Společenstvím a členskými státy při asistenčních zásazích v oblasti civilní ochrany. Cílem CECIS je umožnit komunikaci a sdílet informace mezi Monitorovacím a informačním střediskem (MIC) a operačními kontaktními místy členských států. (Rozhodnutí Rady 2007/779/ES, Euroatom, čl. 2, odst. 6)

AJ - CECIS – Common Emergency Communication and Information System

FR - le système commun de communication et d'information d'urgence

Správní úřad

krizové řízení

Správními úřady podílejícími se na krizovém řízení a plánování ve smyslu zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů jsou: ústřední správní úřad, krajský úřad, obecní úřad s rozšířenou působností a příslušný orgán obce, které hasičský záchranný sbor kraje podle zvláštního právního předpisu uložil povinnost rozpracovat vybrané úkoly krizového plánu kraje, a správní úřad, podřízený ústřednímu správnímu úřadu, který má působnost v rámci určeného územního obvodu.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

AJ – administrative authority

FJ – autorités (*f, pl*) administratives

STANAG – standardizační dohoda NATO

mezinárodní spolupráce

Normativní dokument, zaznamenávající dohodu mezi několika nebo mezi všemi členskými státy NATO, ke které přistoupil oprávněný orgán na národní úrovni, aby zavedl standard jako celek nebo jen jeho část, a to s výhradami nebo bez výhrad. STANAG – z angl. „standardizační dohoda—.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP6: 2008)

AJ – NATO Standardization Agreement

FJ – accord de normalisation OTAN – STANAG

Standardizace

plánování obrany státu

Tvorba a zavádění koncepcí, doktrín, postupů a modelů k dosažení a udržení slučitelnosti, zaměnitelnosti a shodnosti, které jsou nezbytné k dosažení požadované úrovně interoperability nebo pro optimalizaci využívání zdrojů, a to v oblastech operační, výzbrojné technické a administrativní.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP6: 2008)

AJ – standardization, příbuzné výrazy: commonality; compatibility; interchangeability; interoperability
FJ – normalisation

Stálá pracovní skupina krizového štábu kraje a určené obce

plánování obrany státu

Členy stálé pracovní skupiny jsou:

- a) tajemník krizového štábu,
- b) pracovníci krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) zástupci základních složek integrovaného záchranného systému a odborníci s ohledem na druh řešené mimořádné události nebo krizové situace.

(Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. § 13, odst. 2)

AJ – standing working group of the crisis staff

FR – le groupe de travail permanent de la cellule de crise

Státní hmotné rezervy

hospodářská opatření pro krizové stavy

Státem vytvořené zásoby důležitých surovin, materiálů, polotovarů a výrobků určených pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu, zajišťování nezbytných dodávek v systému nouzového hospodářství a hospodářské mobilizace, humanitární pomoc a pro odstraňování následků krizových situací. Člení se na hmotné rezervy, mobilizační rezervy, pohotovostní zásoby a zásoby pro humanitární pomoc.

(Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv)

AJ – state material reserves

FJ – réserves (*f, pl*) matérielles d'État

Státní svrchovanost

obecné pojmy

Nezávislost státní moci na jakékoli jiné moci. Stát je navenek i uvnitř omezen pouze svrchovaností (suverenitou) jiných států, obecným mezinárodním právem a svobodně převzatými mezinárodními závazky.

AJ – national sovereignty

FJ – souveraineté (*f*) nationale

Stav nebezpečí

krizové řízení

Stav nebezpečí se jako bezodkladné opatření může vyhlásit, jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu, a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému. Stav nebezpečí může být vyhlášen hejtmanem kraje, v Praze primátorem hl. m. Prahy. Stav nebezpečí lze vyhlásit na dobu nejvýše 30 dnů. Tuto dobu může hejtman prodloužit jen se souhlasem vlády.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

AJ – state of danger

FJ – état (*m*) de danger (*m*)

Stav nouze v elektroenergetice

průmyslová bezpečnost

Je omezení nebo přerušení dodávek elektřiny na celém území ČR nebo její části v důsledku:

- a) živelních událostí,
- b) opatření státních orgánů za nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu,
- c) havárií na zařízeních pro výrobu, přenos a distribuci elektřiny,
- d) smogové situace podle zvláštních předpisů,
- e) teroristického činu,
- f) ohrožení celistvosti elektrizační soustavy, její bezpečnosti, spolehlivosti provozu a jeli ohrožena fyzická bezpečnost nebo ochrana osob.

Stav nouze pro celé území státu vyhláší provozovatel přenosové soustavy (právnícká osoba, která je držitelem licence na přenos elektřiny) v hromadných sdělovacích prostředcích a prostřednictvím prostředků

dispečerského řízení. Stav nouze na určité části území státu vyhláší v regionálních sdělovacích prostředcích a prostřednictvím prostředků dispečerského řízení příslušní provozovatelé distribučních soustav (fyzická nebo právnická osoba, která je držitelem licence na distribuci elektřiny).

(Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů)

AJ – Emergency state in the electricity industry

FJ – Situation (f) d'urgence dans les unités de production d'énergie électrique

Stav nouze v plynárenství

průmyslová bezpečnost

Je omezení nebo přerušování dodávek plynu na celém území ČR nebo její části v důsledku:

- a) živelních událostí,
- b) opatření státních orgánů za nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu,
- c) havárií na zařízeních pro výrobu, přepravu, distribuci a uskladňování plynu,
- d) dlouhodobého nedostatku zdrojů plynu,
- e) teroristického činu,
- f) ohrožení celistvosti plynárenské soustavy, její bezpečnosti a spolehlivosti.

Stav nouze pro celé území státu vyhláší provozovatel přenosové soustavy (právnická osoba, která je držitelem licence na přenos plynu) v hromadných sdělovacích prostředcích a prostřednictvím prostředků dispečerského řízení. Stav nouze na určité části území státu vyhláší v regionálních sdělovacích prostředcích a prostřednictvím prostředků dispečerského řízení příslušní provozovatelé distribučních soustav (fyzická nebo právnická osoba, která je držitelem licence na distribuci plynu).

(Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů)

AJ – Emergency state in the – gas sector

FJ – Situation (f) d'urgence dans les industries du gas

Stav nouze v teplárenství

průmyslová bezpečnost

Je omezení nebo přerušování dodávek tepelné energie na celém území státu nebo jeho části v důsledku:

- a) živelní události,
- b) opatření státních orgánů za nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu,
- c) havárií na výrobních či rozvodných zařízeních,
- d) dlouhodobého nedostatku základních zdrojů, kterými jsou paliva, elektřina, voda,
- e) smogové situace podle zvláštních předpisů,
- f) teroristického činu.

Stav nouze a jeho ukončení pro celé území státu vyhláší Ministerstvo průmyslu a obchodu, pro jeho část správní úřad, vykonávající státní správu v dotčeném území prostřednictvím sdělovacích prostředků nebo jiným účinným způsobem.

(Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů)

AJ – Emergency state in the heat production industry

FJ – Situation (f) d'urgence dans les unités de production d'énergie thermique

Stav ohrožení státu

krizové řízení, plánování obrany státu

Stav ohrožení státu může na návrh vlády vyhlásit Parlament, jeli bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. K přijetí usnesení o vyhlášení stavu ohrožení státu je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a souhlasu nadpoloviční většiny všech senátorů.

(Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky)

AJ – state of peril to the country/state of threat to the state

Stav ropné nouze

hospodářská opatření pro krizové stavy

Stav vyhlášený nařízením vlády ČR v důsledku nedostatku ropy a ropných produktů v případech, kdy průměrný měsíční dovoz ropy a ropných produktů do ČR je natolik snížen oproti průměrnému měsíčnímu dovozu v předcházejícím kalendářním roce nebo lze důvodně očekávat takové jeho snížení, že nepříznivé následky z toho plynoucí nelze odstranit bez přijetí regulačních opatření jejich spotřeby a výdeje nouzových zásob.

(Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – oil emergency

FJ – crise (f) pétrolière

Strategické zájmy ČR

obecné pojmy

Naplnění strategických zájmů slouží k ochraně životních zájmů. Zároveň slouží k zajištění společenského rozvoje a prosperity ČR. K jejich prosazování jsou voleny přístupy a prostředky přiměřené situaci. Strategické zájmy ČR jsou zejména: bezpečnost a stabilita – především v euroatlantickém prostoru, zachování globální stabilizační role a zvýšení efektivnosti OSN, pevná transatlantická vazba v rámci NATO a budování strategického partnerství mezi NATO a EU, komplementární rozvíjení obranných schopností NATO a EU, rozvíjení role OBSE v oblasti prevence ozbrojených konfliktů, stabilizace a demokratizace, potírání mezinárodního terorismu, snižování rizika šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů, eliminace organizovaného zločinu a nelegální migrace, snížení rizika napadení území ČR zbraněmi hromadného ničení – pomocí raket či jiných prostředků, podpora regionální spolupráce, zajištění ekonomické bezpečnosti ČR prostřednictvím posilování globální ekonomické stability, diverzifikací zdrojů strategických surovin, výrobků, služeb, zdrojů a forem kapitálových toků a ochrany strategických infrastruktur, posilování konkurenceschopnosti domácího obranného průmyslu a zajištění adekvátní úrovně strategických rezerv a podpora šíření svobody a demokracie a principů právního státu. (Bezpečnostní strategie ČR: 2003)

AJ – strategic interests of the Czech Republic

FJ – intérêts (m, pl) stratégiques de la République tchèque

Strategické zájmy státu

obecné pojmy

Zájmy státu vyjadřující orientaci obrany a ochrany pro zabezpečení životních zájmů státu. Prostředky k prosazování strategických zájmů státu jsou: vlastní obranné síly, bezproblémové vztahy k sousedním státům, angažovanost k zachování míru zejména v Evropě, plnění mezinárodních smluvních závazků o společné obraně, účast v mírových operacích, úsilí o přijetí do bezpečnostních struktur na základě splnění potřebných podmínek politické, vojenské, ekonomické a právní kompatibility. Strategickým zájmem státu je jeho svrchovanost, územní celistvost, ekonomické zájmy a zachování jeho základních funkcí.

AJ – strategic interests of the state

FJ – intérêts (m, pl) stratégiques de l'État (m)

Strategické zásoby

hospodářská opatření pro krizové stavy

Část hmotných rezerv, která představuje zásoby životně důležitých surovin, materiálů, výrobků a potravinových položek pro materiální zajištění obranyschopnosti a obrany státu, pro odstraňování následků krizových situací a pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu.

AJ – strategic reserves

FJ – réserves (f, pl) stratégiques

Stupeň poplachu IZS

integrováný záchranný systém Předurčení potřeby sil a prostředků pro záchranné a likvidační práce v závislosti na rozsahu a druhu mimořádné události a úrovni koordinace složek při společném zásahu.

Stupně povodňové aktivity

vodní hospodářství

Stupni povodňové aktivity se pro účely tohoto zákona rozumí míra povodňového nebezpečí vázaná na směrodatné limity, jimiž jsou zpravidla vodní stavy nebo průtoky v hlásných profilech na vodních tocích,

popřípadě na mezní nebo kritické hodnoty jiného jevu uvedené v příslušném povodňovém plánu. Rozsah operativních opatření prováděných pro ochranu před konkrétní povodní se řídí nebezpečím nebo vývojem povodňové situace, která se vyjadřuje třemi stupni povodňové aktivity, kterými jsou:

a) první stupeň (stav bdělosti)

b) druhý stupeň (stav pohotovosti)

c) třetí stupeň (stav ohrožení)

(Zákon č. 254/2001 Sb., § 70, odst. 1 a 2)

AJ - Levels of flood activity

FR - les degrés (*m, p*) d'activité l'inondations

Styčný bezpečnostní úředník

mezinárodní spolupráce

Styčný bezpečnostní úředník je kontaktním místem pro záležitosti související s bezpečností mezi vlastníky/provozovateli evropské kritické infrastruktury a příslušným orgánem členského státu.

(Směrnice Rady 2008/114/ES, čl. 6, odst. 1)

AJ - Security Liaison Officer

FR - la liaison de sécurité

Subjekt hospodářské mobilizace

hospodářská opatření pro krizové stavy

Dodavatel/poddodavatel mobilizační (v odůvodněných případech i nezbytné) dodávky splňující kritéria pro výběr subjektu hospodářské mobilizace a který je na návrh příslušného ústředního správního úřadu jmenován předsedou Správy státních hmotných rezerv subjektem hospodářské mobilizace postupem podle zvláštního právního předpisu.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

Podnikatel, který se zavázal za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu dodávat výrobky, práce nebo služby nezbytné pro zajištění ozbrojených sil a ozbrojených sborů, a byl jím jmenován.

(Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky)

AJ – economic mobilization subject

FJ – sujet (*m*) de la mobilisation économique

subjekt kritické infrastruktury → *kritická infrastruktura*

subjekty kritické infrastruktury finančního trhu → *kritická infrastruktura*

systém hospodářské mobilizace → *mobilizace*

Systém nouzového hospodářství

hospodářská opatření pro krizové stavy

Součást hospodářských opatření pro krizové stavy zabezpečující nezbytné dodávky pro uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva, pro podporu činnosti hasičských záchranných sborů a havarijních služeb a pro podporu výkonu státní správy a to tak, aby tyto dodávky probíhaly způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – emergency economy system

FJ – système (*m*) de l'économie d'urgence

Systém nouzového zásobování vodou

vodní hospodářství

Souhrn orgánů, materiálních a technických prostředků organizací zajišťujících zásobování vodou a Služby nouzového zásobování vodou, prostředků uložených v zásobách Státních hmotných rezerv a prostředků dalších organizací uvedených v krizovém plánu příslušného správního úřadu a soubor přijatých organizačních opatření pro sladění jejich činnosti při zásobování pitnou vodou v krizové situaci, kdy běžný systém zásobování je částečně nebo zcela nefunkční.

AJ – emergency water supply system

FJ – système d'urgence d'approvisionnement en eau

Systém priorit a alokace zdrojů

hospodářská opatření pro krizové stavy

Soubor pravidel a opatření doporučených Aliancí pro budování národních systémů k zabezpečení zdrojů pro splnění rozhodujících a naléhavých požadavků obrany a řešení krizových situací tak, aby jednotlivé národní systémy mohly navzájem v maximální míře kooperovat a tím zajišťovat v rámci Aliance co největší efektivitu při plánování a poskytování těchto zdrojů.

AJ – system of priorities and resource allocation

FJ – système (m) des priorités (f, pl) et allocation (f) des ressources

Štáb velitele zásahu

integrováný záchranný systém

Velitel zásahu je při provádění záchranných a likvidačních prací oprávněn zřídit štáb velitele zásahu jako svůj výkonný orgán a určit náčelníka a členy štábu.

Členy štábu jsou zejména velitelé a vedoucí složek integrovaného záchranného systému. Členy tohoto štábu mohou být dále fyzické osoby a zástupci právnických osob, se kterými složky integrovaného záchranného systému spolupracují nebo které poskytují osobní nebo věcnou pomoc.

(Zákon č. 239/2000 Sb., § 19, odst. 3, písm. d))

AJ - The crew of the commander intervention

FR - Le commandant de l'équipage de l'intervention (f)

Technická ochrana pozemních komunikací a železnic

doprava

Souhrn opatření v míru, za stavu ohrožení státu a za válečného stavu ke zvýšení odolnosti silniční a železniční sítě a k zabezpečení rychlé obnovy silniční a železniční sítě v zájmu obrany ČR s důrazem na zabezpečení hospodářských a vojenských přepravních potřeb na teritoriu ČR.

AJ – technical protection of surface roads and railroads

FJ – protection technique des routes et voies ferrées

Teror

terorismus

Používání násilí, nebo hrozba násilí obecně, kde absentují politické, náboženské či ideologické cíle a zaměření na konkrétní osoby. Teror je v oblasti terorismu používán jako základní metoda činnosti a prostředek nátlaku.

AJ – terror

FJ – terreur (f)

Terorismus

terorismus

Organizované použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím mají být splněny politické, náboženské nebo ideologické požadavky jak ve vnitrostátním, tak v mezinárodním měřítku.

AJ – terrorism

FJ – terrorisme (m)

Tísňové volání

integrováný záchranný systém

Tísňovým voláním se rozumí bezplatná volba čísel, která jsou stanovena v číslovacím plánu a uvedena v telefonních seznamech a která je nutno pro záchranu lidských životů, zdraví nebo majetku zpřístupnit.

(Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů)

Čísla tísňového volání jsou stanovena takto:

150 – Hasičský záchranný sbor ČR

155 – Zdravotní záchranná služba

158 – Policie České republiky

156 – Městská policie

112 – Jednotné evropské číslo tísňového volání (Hasičský záchranný sbor ČR)

AJ – emergency call

FJ – l'appel d'urgence (m)

Toxiny

biologická bezpečnost

Toxinem se rozumí látka vzniklá z jakýchkoliv organismů včetně mikroorganismů, zvířat nebo rostlin, jakéhokoliv způsobu výroby, přírodní nebo modifikovaná, nebo látka chemicky syntetizovaná, která může způsobit smrt, nemoc nebo jinak ublížit lidem, zvířatům nebo rostlinám.

Vysoce rizikovými biologickými agens a toxiny taková biologická agens a toxiny, která mají takové vlastnosti nebo schopnosti, že mohou být aplikována jako zbraň, a jejichž seznam je stanoven vyhláškou.

Rizikovými biologickými agens a toxiny biologická agens a toxiny, se kterými je za určitých podmínek možné nakládat a jejichž seznam je stanoven vyhláškou.

(Zákon č. 281/2002 Sb., § 2, písm. c – e)

AJ – toxins

FR - les toxines (*f*)

Typová činnost složek IZS

integrovaný záchranný systém

Doporučující metodická norma o postupu složek IZS při záchranných a likvidačních pracích s ohledem na druh a charakter mimořádné události, na kterou navazují závazné interní předpisy jednotlivých složek IZS.

AJ – model action activity

Uchování výrobních schopností

hospodářská opatření pro krizové stavy

Uchování speciálních technologických zařízení ve vlastnictví dodavatele mobilizační dodávky, určených k zahájení nebo rozšíření výroby předmětů mobilizační dodávky, trvale udržovaných v provozuschopném stavu, nevyužívaných pro mírovou výrobní činnost.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů)

AJ – preservation of productive capacity

FJ – maintien de capacités de production

Ukládání radioaktivních odpadů

jaderná bezpečnost

Trvalé umístění radioaktivních odpadů do prostorů, objektů nebo zařízení bez úmyslu jejich dalšího přemístění.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a

doplnění některých zákonů)

AJ – radioactive waste storage

FJ – stock des déchets radioactifs

Ukrytí obyvatelstva

ochrana obyvatelstva

Ukrytí obyvatelstva je využití úkrytů a jiných vhodných prostorů k ochraně obyvatelstva před účinky světelného a tepelného záření, pronikavé radiace, kontaminace radioaktivním prachem, chemickými nebo biologickými látkami a proti tlakovým účinkům zbraní hromadného ničení. K tomuto účelu se využívají improvizované a stálé úkryty.

AJ – sheltering in buildings

FJ – cachette pour la population

Úložiště radioaktivních odpadů

radiační ochrana, jaderná bezpečnost

Prostor, objekt nebo zařízení na povrchu či v podzemí sloužící k ukládání radioaktivních odpadů.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Radioactive Waste Repository

Umístění nebezpečné látky

environmentální bezpečnost

Projektované množství nebezpečné látky, která je nebo bude vyráběna, zpracovávána, používána, přepravována nebo skladována v objektu nebo zařízení nebo která se může nahromadit v objektu nebo zařízení při ztrátě kontroly průběhu průmyslového chemického procesu nebo při vzniku závažné havárie.

Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)

AJ – location of dangerous substance

FJ – placement de la substance dangereuse

Únosné zatížení území

obecné pojmy

Únosné zatížení území je takové zatížení území lidskou činností, při kterém nedochází k poškozování životního prostředí, zejména jeho složek, funkcí ekosystémů nebo ekologické stability.

(Zákon č. 17/1992 Sb., § 5)

AJ - Bearable load of the area

FR - Charge (*f*) de la zone supportable

Určená dopravní cesta

doprava, plánování obrany státu

Přesně specifikovaná dopravní cesta (směrem, parametry apod.) na základě požadavku Armády ČR. Je součástí určené sítě dopravních cest.

AJ – determined transportation route (road and rail)/Line of Communication

FJ – réseau (*m*) (routier, ferroviaire) préétabli

Určená dopravní síť

plánování obrany státu, doprava

Souhrn vybraných a provoznětechnicky zabezpečených dopravních cest (pozemních komunikací, železničních drah, vodních a letových cest) předurčených k zajištění přesunů ozbrojených sil, spojeneckých ozbrojených sil, jejich zásobování, odsunu raněných a nemocných, neupotřebitelného materiálu, a osob a materiálu pro zabezpečení chodu válečného hospodářství a zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva. Zahrnuje určenou silniční síť, určenou železniční síť, určenou síť říční dopravy a určené letecké koridory.

AJ – determined transportation network

FJ – réseau (*m*) de transport (*m*) préétabli

Úroveň znečištění ovzduší

environmentální bezpečnost

Hmotnostní koncentrace znečišťujících látek v ovzduší nebo jejich depozice z ovzduší na jednotku plochy zemského povrchu za jednotku času.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – air pollution level

FJ – niveau (*m*) de pollution de l'atmosphère

Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek

mezinárodní spolupráce

Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek byl ustaven na základě rozhodnutí generálního tajemníka. V souladu s ustanoveními rezoluce Valného shromáždění OSN č. 46/182 se činnost tohoto úřadu zaměřuje především na tyto oblasti:

a) politický vývoj a koordinace podpory činností generálního tajemníka,

b) zabezpečení, že všechny sporné humanitární otázky, včetně těch, které se týkají nedostatků v dosavadních mandátech agentur jako ochrana a pomoc osobám bez pobytu, jsou postoupeny jejich zástupcům při řešení sporných humanitárních otázek s vládními orgány,

c) koordinace nepředvídatelných humanitárních reakcí a zabezpečení ustavení vhodného mechanismu reakce.
AJ – United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA)
FJ – Bureau de la Coordination des Affaires Humanitaires (de l'Organisation des Nations Unies)

Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

mezinárodní spolupráce

Autonomní orgán poskytující mezinárodní ochranu uprchlíkům, který působí pod pravomocí Valného shromáždění OSN, a jeho činnost, která má nepolitický charakter, směřuje do humanitární a sociální oblasti.

AJ – Office of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)

FJ – Haut Commissaire des Nations unies pour les Réfugiés

Ústřední krizový štáb (ÚKŠ)

krizové řízení

Pracovní orgán vlády ČR k řešení krizových situací, zařazený vládou ČR do systému BRS. ÚKŠ připravuje návrhy na řešení krizových situací BRS nebo v případě nebezpečí z prodlení přímo vládě ČR. Podle charakteru krizové situace jmenuje předseda vlády ČR a BRS, který rozhoduje o aktivaci ÚKŠ, předsedou ÚKŠ ministra vnitra nebo ministra obrany.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, usnesení vlády ČR č. 1500 ze dne 24. listopadu 2008)

AJ – Central Crisis Staff

FJ – État (*m*) major de crise

Ústřední nákazová komise (ÚNK)

veterinární bezpečnost

Určená skupina pracovníků, kterou zřizuje ministr zemědělství v dohodě s ústředními orgány státní správy, jimž přísluší některé úkoly související s předcházením vzniku a šíření nebezpečných nákaz zvířat, jako trvalý poradní orgán ministra zemědělství.

(Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – Central Disease Control Commission

FJ – Commission centrale de (controle de) contamination (contagion)

Ústřední povodňová komise (ÚPK)

vodní hospodářství, krizové řízení

Povodňový orgán, který řídí, kontroluje, koordinuje a v případě potřeby ukládá v celém rozsahu řízení ochrany před povodněmi v době povodně ohrožující rozsáhlá území, pokud povodňové komise ucelených povodí vlastními silami a prostředky nestačí činit potřebná opatření.

(Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů)

AJ – Flood Central Staff

FJ – Commission centrale pour les inondations

Ústřední správní úřad (ÚSÚ)

obecné pojmy

Ministerstvo nebo jiný ústřední orgán státní správy.

(Zákon ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – central administrative authority

FJ – autorité (*f*) administrative centrale

Uvádění jaderného zařízení do provozu

jaderná bezpečnost

Uvádění jaderného zařízení do provozu je proces, během kterého se ověřuje, zda jsou veškerá zařízení a systémy jaderného zařízení realizovány a schopny provozu v souladu s projektem a zda splňují požadavky na jadernou bezpečnost v souladu se zvláštním předpisem a s předběžnou a předprovozní bezpečnostní zprávou. Jednotlivé etapy uvádění jaderného zařízení do provozu jsou:

a) etapa neaktivního vyzkoušení jaderného zařízení,

b) etapa aktivního vyzkoušení,

Pro jaderná zařízení, jejichž součástí je jaderný reaktor, se etapa aktivního vyzkoušení dále člení na:

1. fyzikální spouštění jaderného zařízení,
2. energetické spouštění jaderného zařízení,
3. zkušební provoz jaderného zařízení.

(Vyhláška č. 106/1998 Sb., § 2, odst. 3 a 4)

AJ - Commissioning of nuclear Facilities

FR - Mise en service des installations (*f, p*) nucléaires

Uvolnění státních hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Fyzický prodej či likvidace položky státních hmotných rezerv (nebo její části), která již neslouží nebo nebude sloužit svému účelu.

(Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv)

AJ – release of state material reserves

FJ – débloccage (*m*) des réserves (*f, pl*) matérielles d'État

Uvolňovací úroveň

radiační ochrana

Hodnota hmotnostní aktivity nebo celková aktivita, při jejichž nepřekročení mohou být radioaktivní odpady, radioaktivní látky a předměty nebo zařízení obsahující radionuklidy nebo jimi kontaminované uváděny do životního prostředí bez povolení Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – clearance level

FJ-

Územní plánování

obecné pojmy

Cílem územního plánování je vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích.

Územní plánování zajišťuje předpoklady pro udržitelný rozvoj území soustavným a komplexním řešením účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území. Za tím účelem sleduje společenský a hospodářský potenciál rozvoje.

(Zákon č. 183/2006 Sb., § 18, odst. 1 a 2)

AJ - spatial planning

FR – l'aménagement (*m*) du territoire

Válečná výroba

hospodářská opatření pro krizové stavy

Výroba materiálu všeho druhu k úhradě jeho spotřeby a ztrát u ozbrojených sil v rámci činnosti hospodářství v době války.

AJ – wartime production

FJ – production (*f*) de guerre

Válečné hospodářství

hospodářská opatření pro krizové stavy

Rozhodující část výrobních kapacit a služeb hospodářství státu, která pracuje ve prospěch zabezpečení činnosti ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva a zachování základních funkcí státu. Vzniká transformací mírového hospodářství. Zahrnuje novou formulaci cílů, změnu výrobních programů, přeměnu průmyslu, evakuaci lidí, kapacit a materiálu, alokaci zdrojů a změnu v řízení.

AJ – wartime economy
FJ – économie (f) de guerre

Válečný státní rozpočet

ekonomická bezpečnost

Forma státního rozpočtu zpracovávaná v případě vyhlášení válečného stavu od doby jeho vyhlášení do konce kalendářního roku. Do 10 dní od vyhlášení válečného stavu je předkládán vládě.

(Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých zákonů – rozpočtová pravidla)

AJ – wartime state budget
FJ – budget (m) de guerre d' État

Válečný stav

plánování obrany státu

Stav vzniklý mezi nepřátelými stranami (státy nebo jinými subjekty mezinárodního práva) vypuknutím ozbrojeného konfliktu, a to bez ohledu na to zda byla vypovězena válka. Ústava ČR jej definuje jako situaci, kdy je ČR napadena, nebo jeli třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Válečný stav vyhláší Parlament České republiky.

(Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR)

AJ – state of war
FJ – état (m) de guerre

Válka

obecné pojmy

Otevřený ozbrojený konflikt vyhlášený mezi dvěma státy nebo společenskými komunitami, který se projevuje přerušením normálních politických a diplomatických aktivit mezi oběma stranami, případně mobilizací všech jejich dostupných zdrojů. V oblasti, kde ke střetu dochází, může vyústit ve vyhlášení válečného stavu nebo válečné situace.

(Francouzskočeskoanglický sborník vojenských pojmů a definic, Strategickopolitická část)

AJ – war
FJ – guerre (f)

Varování

ochrana obyvatelstva

Souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné upozornění obyvatelstva orgány veřejné správy na hrozící nebo nastalou mimořádnou událost, vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva a majetku. Zahrnuje zejména varovný signál, po jehož provedení je neprodleně realizováno informování obyvatelstva o povaze nebezpečí a o opatřeních k ochraně života, zdraví a majetku.

AJ – warning
FJ – avertissement (m)

Včasně varování

obecné pojmy

Včasným varováním se rozumí včasné a účinné poskytnutí informací, jež umožňují přijmout akci s cílem zabránit rizikům nebo je snížit a zajistit připravenost na účinnou odezvu.

(Rozhodnutí Rady 2007/779/ES, Euroatom, čl. 3, odst. 4)

AJ - early warning
FR - L'alerte (f) précoce

Veřejná infrastruktura

obecné pojmy

Veřejnou infrastrukturou se rozumí pozemky, stavby, zařízení, a to:

1. dopravní infrastruktura, například stavby pozemních komunikací, drah, vodních cest, letišť a s nimi souvisejících zařízení;
2. technická infrastruktura, kterou jsou vedení a stavby a s nimi provozně související zařízení technického vybavení, například vodovody, vodojemy, kanalizace, čistírny odpadních vod, stavby ke snižování ohrožení

území živelními nebo jinými pohromami, stavby a zařízení pro nakládání s odpady, trafostanice, energetické vedení, komunikační vedení veřejné komunikační sítě a elektronické komunikační zařízení veřejné komunikační sítě, produktovody;

3. občanské vybavení, kterým jsou stavby, zařízení a pozemky sloužící například pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodiny, zdravotní služby, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva;

4. veřejné prostranství zřizované nebo užívané ve veřejném zájmu,

(Zákon č. 183/2006 Sb., § 2, odst. 1, písm. k)

AJ - public infrastructure

FR - L'infrastructure (f) publique

Věcná pomoc

integrováný záchranný systém

Poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce. Věcnou pomocí se rozumí též pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce. Srovnej: *osobní pomoc*.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – material aid

FJ – aide (f) matérielle, assistance (f) matérielle

Věcný prostředek

hospodářská opatření pro krizové stavy

Movité a nemovité věci ve vlastnictví státu, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob nebo jimi poskytované služby, které lze využít při řešení mimořádné události a krizové situace a v zájmu zajišťování obrany státu.

(Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů)

AJ – material means

FJ – moyens (m, pl) matériels

Veřejný pořádek

obecné pojmy

Souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných. Jsou upraveny právními i neprávními normativními systémy a jejich zachování je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti.

AJ – public order

FJ – ordre (m) public

vnější bezpečnost státu → *bezpečnost*

vnitřní bezpečnost státu → *bezpečnost*

Veterinární asanační činnost

veterinární bezpečnost

Veterinárními asanačními činnostmi jsou:

a) shromažďování (sběr), přeprava (svoz), neškodné odstraňování a další zpracovávání vedlejších živočišných produktů,

b) dezinfekce, deratizace, dezinfekce, popřípadě i dezodorizace,

c) odchyt toulavých a opuštěných zvířat a jejich umístování do karantény nebo izolace.

(Zákon č. 166/1999 Sb., § 39, odst. 1)

AJ - Veterinary decontamination activities

FR – l'activités de décontamination (f) vétérinaires

Vnější havarijní plán

průmyslová bezpečnost

Vnější havarijní plán se zpracovává pro objekty, které jsou zařazené do skupiny B nebo pro jaderná zařízení nebo pracoviště s velmi významným zdrojem ionizujícího záření, dle vyhlášky č. 328/2001 Sb.

Podkladem pro vypracování vnějšího havarijního plánu jsou zejména

- a) vymezená zóna havarijního plánování,
- b) podklady vypracované provozovatelem objektu nebo zařízení zařazeného do skupiny B, zejména bezpečnostní zpráva a písemné podklady provozovatele,
- c) dílčí podklady poskytnuté dotčenými orgány veřejné správy a
- d) vyjádření veřejnosti, dotčených orgánů veřejné správy a dotčených obcí k jeho návrhu.

(Předpis č. 103/2006 Sb., příloha č. 2)

AJ - External emergency plan

FR – le plan provincial d'intervention en cas d'urgence

Vnímání rizika

Krizové řízení

Zahrnuje vnímání a hodnocení (interpretaci) rizika jedincem. Důležitou úlohu zde sehrávají: pozorovatelnost jevů, hodnocení úrovně ohrožení, dostupné informace, způsob jejich podání a vlastní zkušenost jedince s daným rizikem.

AJ- risk perception

FJ-

Vnitřní havarijní plán

průmyslová bezpečnost

Provozovatel je povinen zpracovat vnitřní havarijní plán v součinnosti se zaměstnanci objektu nebo zařízení zařazeného do skupiny B a stanovit v něm opatření uvnitř objektu nebo zařízení při vzniku závažné havárie vedoucí ke zmírnění jejích dopadů.

Vnitřní havarijní plán obsahuje:

- a) jména, příjmení a funkční zařazení fyzických osob, které mají pověření provozovatele realizovat preventivní bezpečnostní opatření,
- b) scénáře možných havárií, scénáře odezvy na možné havárie, scénáře řízení odezvy na možné havárie a matice odpovědnosti za jednotlivé fáze odezvy na možné havárie,
- c) popis možných dopadů závažné havárie,
- d) popis činností nutných ke zmírnění dopadů závažné havárie,
- e) přehled ochranných zásahových prostředků, se kterými disponuje provozovatel,
- f) způsob vyzoomění dotčených orgánů veřejné správy a varování osob,
- g) opatření pro výcvik a plán havarijních cvičení,
- h) opatření k podpoře zmírnění dopadů závažné havárie mimo objekt a spolupráci se složkami integrovaného záchranného systému.

(Zákon č. 59/2006 Sb., § 17, odst. 1)

AJ – internal emergency plan

FR – le plan interministériel de coordination en cas d'urgence

Vnitřní organizace jednotky požární ochrany

integrováný záchranný systém

Jednotku tvoří požární technika a věcné prostředky požární ochrany a velitelem jednotky stanovený počet

- a) příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky, jde-li o jednotku hasičského záchranného sboru kraje,
- b) zaměstnanců podniku, jde-li o jednotku hasičského záchranného sboru podniku,
- c) členů jednotky sboru dobrovolných hasičů obce nebo členů jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku a osob vykonávajících službu v jednotce sboru dobrovolných hasičů obce nebo jednotce sboru dobrovolných hasičů podniku jako svoje zaměstnání.

(Vyhláška č. 247/2001 Sb., § 4, odst. 1)

AJ - The internal organization of the fire brigade

FR - L'organisation (f) interne de la brigade d'incendie

Vodní díla podléhající dohledu

vodní hospodářství

Dohledu podléhají:

- a) přehrady, hráze a jezy, s výjimkou příčných staveb v korytech vodních toků a přilehlých územích, jejichž výška od paty hráze po korunu je nižší než 1 metr a celkový objem vzduché vody nepřesahuje 1000 m³, nebo pevných a nepohyblivých příčných vzdouvacích staveb, v korytech vodních toků, jejichž pevná přelivná hrana je převyšena

nade dnem v podjezí méně než 1,5 m,

b) stavby na ochranu před povodněmi,

c) stavby odkališť,

d) hydrotechnické štoly a tunely,

e) stavby, které se k plavebním účelům zřizují v korytech vodních toků nebo na jejich březích,

f) stavby k využití energetického potenciálu povrchových vod, pokud vzdouvají nebo zadržují vodu, s výjimkou příčných staveb uvedených v písmenu a),

g) jiné stavby sloužící ke vzdouvání nebo zadržování vody, s výjimkou nádrží zcela zahloubených v zemi bez vzdouvacího prvku, tůní, lagun, slepých ramen, vodovodních řadů a vodojemů, kanalizačních sítí a rekreačních bazénů.

(Vyhláška č. 471/2001 Sb., § 3)

AJ - Water works under the supervision

FR - Eau travailles (*m, p*) sous la supervision

Vojenská činná služba

plánování obrany státu

Vojenskou činnou službou mimo stav ohrožení státu nebo mimo válečný stav je služba vojáka z povolání ve služebním poměru podle zvláštního právního předpisu, vojenské cvičení nebo výjimečné vojenské cvičení.

Vojenskou činnou službou za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu je mimořádná služba.

(Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon) a zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání)

AJ – active military service

Vojenská krizová situace

plánování obrany státu

Situace, která vzniká v souvislosti s vnějším vojenským ohrožením státu nebo plněním mezinárodních závazků o společné obraně.

AJ – military crisis situation

FJ – situation (*f*) de crise militaire

Vojenská obranná infrastruktura

plánování obrany státu

Soubor objektů, staveb, pozemků a zařízení včetně nezbytných služeb a systémů potřebných k zajištění jejich provozu nezbytných pro přípravu a řízení obrany státu, rozvinutí a činnost ozbrojených sil a spojeneckých ozbrojených sil.

AJ – military defence infrastructure

FJ – infrastructure (*f*) militaire defensive

Vojenská politika

plánování obrany státu

Souhrn názorů na zajištění bezpečnosti státu, jež určují a realizují politické přístupy k řešení vojenských problémů, zejména výstavbu a použití ozbrojených sil ČR i jiných nástrojů bezpečnosti státu. Vychází z historických, geografických, ekonomických, politických a kulturních zvláštností státu a vyjadřuje především dlouhodobé národní zájmy.

AJ – military policy

FJ – politique (*f*) militaire

Vojenská strategie

plánování obrany státu

a) Součást národní nebo mezinárodní strategie, která představuje způsob, kterým je možné rozvinout vojenskou sílu a použít ji k dosažení cílů dané země nebo skupiny zemí.

Terminologický slovník pojmů a definic NATO: AAP6:2008

b) 2. Komplex doktrinálních zásad souvisejících se zajištěním národní i mezinárodní bezpečnosti státu, s odvrácením vojenské hrozby nebo vojenského napadení země. Vyjadřuje teoretická a praktická východiska a opatření, související s přípravou státu a jeho ozbrojených sil na válku.

(Vybrané pojmy vojenského umění, Praha 1996)

AJ – military strategy

FJ – stratégie (*f*) militaire

Vojenská strategie ČR

plánování obrany státu

Vojenská strategie České republiky (ČR) představuje soubor základních principů zajišťování obrany státu a výstavby ozbrojených sil ČR. Vojenská strategie je východiskem pro zpracování navazujících strategií a koncepcí v oblasti zajišťování obrany a impulsem pro provedení případných legislativních změn. Vojenská strategie vychází z hodnocení současného stavu a předpokládaného vývoje globálního bezpečnostního prostředí, z bezpečnostních zájmů a z principů obranné politiky obsažených v Bezpečnostní strategii ČR a ze zahraničněpolitické orientace ČR. Opírá se o základní principy Strategické koncepce NATO, na ni navazující Souhrnnou politickou směrnicí NATO a Evropskou bezpečnostní strategií Evropské unie.

(Vojenská strategie ČR, 2008)

AJ – The Military Strategy of the Czech Republic

FJ – Stratégie militaire de la République Tchèque

Vojenský konflikt s omezeným cílem

plánování obrany státu

Vojenské střetnutí nízké, nebo střední intenzity (lokálního nebo regionálního rozsahu) mezi dvěma státy nebo skupinami v rámci státu s omezeným cílem.

AJ – limited objective conflict

FJ – conflit (*m*) à objectif limité

Vojenský správní úřad

plánování obrany státu

Vojenskými správními úřady jsou krajská vojenská velitelství, která vykonávají státní správu podle zákona a dalších zvláštních právních předpisů a současně plní úkoly obrany státu.

(Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)).

AJ – military territorial administrative authorities

FJ – administration (*f*) territorial militaire

Vojenský záchranný útvar

plánování obrany státu, ochrana obyvatelstva

Samostatná součást armády, která je určena k plnění humanitárních úkolů civilní ochrany a která se připravuje k plnění úkolů civilní ochrany pro dobu válečného stavu v souladu s I. Dodatkovým protokolem z roku 1977 k Ženevským úmlouvám o ochraně obětí ozbrojených konfliktů z roku 1949. V čele vojenského záchranného útvaru je velitel.

(Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR)

všeobecná mobilizace → *mobilizace*

Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování

mezinárodní spolupráce

Výbor pověřený celkovou koordinací aktivit souvisejících s civilním nouzovým plánováním v rámci Aliance.

AJ – Senior Civil Emergency Planning Committee (SCEPC)

FJ – Haut Comité pour l'étude des plans d'urgence dans le domaine civil

— Plánovací výbor pro civilní letectví

mezinárodní spolupráce

Plánovací výbor NATO pro civilní letectví stanoví hlavní a výhledové cíle civilního nouzového plánování civilního letectví v NATO. Tyto cíle mají v maximální míře zabezpečit dostupnost zdrojů civilního letectví členských států v období krize nebo války a optimalizovat alianční zdroje civilního letectví na podporu vojenských operací a základních civilních požadavků.

AJ – Civil Aviation Planning Committee (CAPC)

FJ – Comité (*m*) d'étude de l'aviation civile

— Plánovací výbor pro námořní dopravu

mezinárodní spolupráce

Plánovací výbor NATO pro námořní dopravu stanoví hlavní a výhledové cíle plánování civilního nouzového plánování námořní dopravy v NATO. Tyto cíle mají v maximální míře zabezpečit dostupnost námořních zdrojů členských států v období krize nebo války a optimalizovat alianční námořní zdroje na podporu vojenských operací a základních civilních požadavků.

AJ – Planning Board for Ocean Shipping (PBOS)

FJ – Bureau d'étude des transports océaniques

— Plánovací výbor pro vnitrozemskou povrchovou dopravu

mezinárodní spolupráce

Plánovací výbor NATO pro vnitrozemskou povrchovou dopravu je odpovědný za koordinaci a monitorování opatření civilního nouzového plánování a krizového řízení v období míru, krize nebo války. Odpovědnost se týká civilních zdrojů v silniční, železniční a vnitrozemské vodní dopravě, včetně odpovídající dopravní infrastruktury a dále námořních přístavů.

AJ – Planning Board for Inland Surface Transport (PBIST)

FJ – Bureau d'étude des transports intérieurs de surface

Výbor pro civilní ochranu

mezinárodní spolupráce

Výbor pro civilní ochranu NATO zabezpečuje v rámci hlavních cílů civilního nouzového plánování mezinárodní spolupráci v souvislosti s ochrannou obyvatelstva a zmírněním katastrof. Působí jako středisko pro všechny členské státy NATO a partnerské země z hlediska plánování připravenosti na katastrofy a provádí analýzy vzniklých katastrof.

AJ – Civil Protection Committee (CPC)

FJ – Comité de la protection civile

Výbor pro obranné plánování

mezinárodní spolupráce

Hlavní rozhodovací orgán v záležitostech souvisejících s integrovanou vojenskou strukturou NATO. Schází se na úrovni stálých představitelů a ministrů obrany členských států, které jsou součástí integrované vojenské struktury NATO (tj. všechny členské státy Aliance s výjimkou Francie). Srovnej: *Výbor pro obranné plánování (Bezpečnostní rada států)*.

AJ – Defence Planning Committee (DPC)

FJ – Comité (m) des plans de défense

Výbor pro plánování civilních komunikací

mezinárodní spolupráce

Specializovaný výbor zodpovědný za plánování civilní komunikace (včetně poštovní). Je podřízen Výboru na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování (SCEPC).

AJ – Civil Communications Planning Committee (CCPC)

FJ – Comité d'étude des télécommunications civiles

Výbor Rady pro operace a cvičení

mezinárodní spolupráce

Základní výbor NATO, který je hlavním fórem pro konzultace a koordinaci plánů krizového řízení, postupů a prostředků, včetně otázek z oblasti komunikace. Výbor se schází na úrovni politických a vojenských představitelů z národních delegací, zapojených do krizového řízení a cvičení.

AJ – Council Operations and Exercise Committee (COEC)

FJ – Comité des opérations du Conseil et des exercices

Výbor pro civilní ochranu → *Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování*

Výbor pro civilní nouzové plánování → *Bezpečnostní rada států*

Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky → *Bezpečnostní rada států*

Výbor pro obranné plánování → *Bezpečnostní rada státu*

Výbor pro obranné plánování → *Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování*

Výbor pro plánování civilních komunikací → *Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování*

Výbor pro zpravodajskou činnost → *Bezpečnostní rada státu*

Výbor Rady pro operace a cvičení → *Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování*

Vybrané zařízení

jaderná bezpečnost

Součásti nebo systémy jaderných zařízení důležité z hlediska jaderné bezpečnosti, zařazené do bezpečnostních tříd podle svého významu pro bezpečnost provozu jaderných zařízení, podle bezpečnostní funkce systému, jehož jsou součástí, a podle závažnosti jejich případné poruchy.

AJ – Classified Equipment

Vyrozumění

ochrana obyvatelstva, krizové řízení

Souhrn technických a organizačních opatření zabezpečujících včasné předávání informací o hrozící nebo nastalé mimořádné události orgánům krizového řízení, právníkům osobám a podnikajícím fyzickým osobám podle havarijních plánů nebo krizových plánů.

AJ – notification

FJ – avertissement (*m*)

Vzdušný prostor ČR

doprava

Vzdušným prostorem České republiky je prostor nad územím České republiky do výšky, kterou lze využít pro letecký provoz.

(Zákon č. 49/1997 Sb., § 2, odst. 6)

AJ - Aerospace of the Czech Republic

FR - domaine (*m*) aérien en république tchèque

Zabezpečení evakuace

ochrana obyvatelstva

- Pořádkové zabezpečení evakuace zahrnuje zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti v průběhu celé evakuace,
- Dopravní zabezpečení evakuace,
- Zdravotnické zabezpečení evakuace, zahrnuje zabezpečení poskytování předlékařské zdravotnické pomoci, převozu do zdravotnických zařízení a zabezpečení hygienicko-epidemiologických opatření,
- Zabezpečení ubytování, zásobování a distribuce zásob zahrnuje v první řadě zabezpečení nouzového stravování a zásobování pitnou vodou, potravinami a nouzovými příděly předmětů nezbytných k přežití.

Zpracovatel evakuačního plánu zajišťuje mediální zabezpečení evakuace, které zahrnuje zejména zabezpečení varování obyvatelstva, vydání návodů pro chování obyvatelstva a následné předání potřebných tísňových informací.

(Vyhláška 380/2002 Sb., § 13, odst. 1-5)

AJ - security of the evacuation

FR - la sécurité de l'évacuation (*f*)

Záchranné práce

integrováný záchranný systém

Činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin.

(Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – rescue operations

FJ – travaux (*m, pl*) de sauvetage

Záchranný sbor

integrováný záchranný systém

Jednotně organizovaný sbor k provádění a řízení záchranných prací při mimořádných událostech a krizových situacích (např. Báňská záchranná služba, Hasičský záchranný sbor ČR, Horská služba atd.).

AJ – rescue corps

FJ – corps (*m*) de sauvetage (*m*)

Základní funkce státu

obecné pojmy

Činnosti státních orgánů, které jsou nutné k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, demokratických základů a mezinárodních závazků státu, práv a svobod občanů, jejich životů a zdraví, vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, majetkových hodnot a životního prostředí.

AJ – fundamental functions of the state

FJ – principales (élémentaires) fondamentales de l'État

Základní složky IZS

integrováný záchranný systém

Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen "hasičský záchranný sbor"), jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky

(Zákon 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů)

AJ – emergency services of IRS

FJ – les éléments du Système de sauvetage intégré

Základní zájmy státu

obecné pojmy

Cíle státu, které jsou prioritně ochraňovány (obvykle životy a zdraví lidí, majetek, životní prostředí apod.)

AJ – fundamental state interests

FJ – intérêts (*m,pl*) fondamentaux de l'État

Záložní krizové pracoviště

krizové řízení

— **chráněné**

Náhradní pracoviště pro řízení příslušného orgánu státní správy. Je předurčeno pro určený řídicí orgán státní správy při zabezpečování základních funkcí státu, především pro řízení činnosti při nejvážnějších vojenských krizových situacích. Za určitých podmínek je využitelné i při řešení nevojenských krizových situací. Jedná se o speciální utajované, komplexně chráněné a zabezpečené pracoviště, umístěné zpravidla v podzemí, s možností autonomního provozu, hermeticky uzavíratelné, s vlastním zdrojem vody a energie, se zásobou stlačeného vzduchu, odolné vůči zbraním hromadného ničení, umožňující dlouhodobý pobyt a řídicí činnost určených funkcionářů, s předem vybudovaným komunikačním systémem.

— **nechráněné**

Náhradní pracoviště pro řízení příslušného orgánu státní správy. Je umístěno mimo prostor dislokace hlavního krizového pracoviště. Slouží k převzetí krizového řízení, dojde-li k vyřazení hlavního krizového pracoviště nebo k podstatnému omezení činnosti na něm. Ochrana osob na těchto záložních pracovištích je většinou zabezpečena vhodnou odloučenou dislokací objektů mimo prostory předpokládaného ohrožení (menší obce, rekreační objekty, apod.). Na záložní krizové pracoviště se v případě jeho zaujetí vyváží potřebná dokumentace a zabezpečuje potřebné spojení.

Záměna položky státních hmotných rezerv

hospodářská opatření pro krizové stavy

Nahrazení položky státních hmotných rezerv jinou položkou, která lépe a vhodněji zabezpečí splnění účelu.

AJ – substitution of an item of state material reserves/stocks

FJ – remplacement (*m*) d'un article (*m*) des réserves nationales d'État

Záplavová čára

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Křivka odpovídající průsečnici hladiny vody se zemským povrchem při zaplavení území povodní.

(Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území)

AJ – flowage line (flood outline)

FJ – ligne (*f*) de l'inondation

Záplavové území

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Území vymezené záplavovou čarou.

(Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území)

AJ – floodland

FJ – zone (*f*) de l'inondation

Záplavové území nejvyšší zaznamenané přirozené povodně

environmentální bezpečnost, vodní hospodářství

Území, které je vymezeno záplavovou čarou odpovídající nejvyšší historicky zaznamenané a dokumentované hladině vody při přirozené povodni.

(Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území)

AJ – floodland of the highest recorded natural flood

FJ – zone (*f*) de l'inondation la plus haute marquée

Záření – v systému prevence závažných havárií

obecné pojmy

Zařízením se rozumí technická nebo technologická jednotka, ve které je nebezpečná látka vyráběna, zpracovávána, používána, přepravována nebo skladována a která zahrnuje také všechny části nezbytné pro provoz, například stavební objekty, potrubí, skladovací tankoviště, stroje, průmyslové dráhy a nákladové prostory.

(Zákon č. 59/2006 Sb., § 2, písm. b)

AJ – radiation

FJ - la radiation

Zařízení civilní ochrany

ochrana obyvatelstva

Zařízením civilní ochrany bez právní subjektivity součástí právnické osoby nebo obce určené k ochraně obyvatelstva; tvoří je zaměstnanci nebo jiné osoby na základě dohody a věcné prostředky.

(Zákon č. 239/2000 Sb., § 2, písm. f)

AJ - equipment of a civil Protection

FJ – l'équipement (m) de la protection civile

Zařízení civilní ochrany

ochrana obyvatelstva

Zařízením civilní ochrany bez právní subjektivity součástí právnické osoby nebo obce určené k ochraně obyvatelstva; tvoří je zaměstnanci nebo jiné osoby na základě dohody a věcné prostředky. (Zákon č. 239/2000 Sb., § 2, písm. f)

AJ - equipment of a civil Protection

FJ – l'équipement (m) de la protection civile

Zásah

obecné pojmy

Zásahem – provádění opatření vedoucích k:

1. omezení příčin vzniku mimořádné události,
2. zamezení a omezení rozvoje mimořádné události,
3. zamezení a omezení úniku radioaktivních látek,
4. získání kontroly nad zdrojem ionizujícího záření.

(Vyhláška č. 318/2002 Sb., § 2, písm. b)

AJ – intervention

FJ - l'intervention (f)

Zasažení lidí

krizové řízení

Mezi lidi, kteří jsou zasaženi mimořádnou událostí nebo krizovou situací, patří například zasahující členové IZS, pracovníci krizového řízení, zranění a nezranění občané, jejich rodiny a kolegové, pozůstalí, přihlížející, pracovníci pomáhajících organizací nebo dobrovolníci. Zasažení mimořádnou nebo krizovou situací nejsou pouze jednotlivci, ale i jejich sociální okolí, v závislosti na rozsahu neštěstí i komunita, případně celá společnost. Na jednoho člověka, který je takovou situací přímo zasažen, připadá okolo deseti sekundárně zasažených osob z jeho okolí. Jako synonymum bývá používáno také spojení „lidi dotčení událostí“. (V minulosti se v této souvislosti hovořilo o „primárních a sekundárních obětech neštěstí“, pojem „oběť“ však sugeruje slabost a pasivitu subjektu a jako jejich možná vlastní role nebývá akceptován záchranáři.)

AJ-

FJ-

Zásoby pro humanitární pomoc poskytované v systému HOPKS

hospodářská opatření pro krizové stavy

Součástí státních hmotných rezerv tvořená vybranými základními materiály a výrobky určenými po vyhlášení krizových stavů k bezplatnému poskytnutí fyzické osobě vážně materiálně postižené krizovou situací.

(Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv)

AJ – humanitarian aid reserves

FJ – réserves (*f, pl*) pour l'aide (*f*) humanitaire

Závažná havárie

environmentální bezpečnost

Mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost, například závažný únik, požár nebo výbuch, která vznikla nebo jejíž vznik bezprostředně hrozí v souvislosti s užíváním objektu nebo zařízení, v němž je nebezpečná látka vyráběna, zpracovávána, používána, přepravována nebo skladována, a vedoucí k vážnému ohrožení nebo k vážnému dopadu na životy a zdraví lidí, hospodářských zvířat a životní prostředí nebo k újmě na majetku.

(Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií))

AJ – major accident

FJ – accident (*f*) grave

Závažná mimořádná událost

obecné pojmy

Závažnou mimořádnou událostí se rozumí jakákoli situace, která má či může mít nepříznivý dopad na obyvatelstvo, životní prostředí nebo majetek a která může vést k žádosti o poskytnutí pomoci na základě mechanismu Společenství na podporu zesílené spolupráce při asistenčních zásazích v oblasti civilní ochrany.

(Rozhodnutí Rady 2007/779/ES, Euroatom, čl. 3, odst. 1)

AJ - sudden or extraordinary emergency

FJ – l'événement (*m*) extraordinaire

Zbraně hromadného ničení (ZHN)

obecné pojmy

Zbraně s vysoce ničivými účinky, které mohou být použity k rozsáhlému ničení živé síly, infrastruktury nebo jiných zdrojů. Jde o souhrnný výraz pro jaderné, biologické a chemické zbraně.

(Terminologický slovník pojmů a definic NATO, AAP6: 2008)

AJ – weapons of mass destruction (WMD)

FJ – armes (*f, pl*) de destruction massive (ADM)

Zdravotnická přeprava v ozbrojeném konfliktu

krizové řízení

Zdravotnická přeprava je přeprava raněných, nemocných, trosečníků, zdravotnického personálu, duchovního personálu, zdravotnického zařízení a zdravotnických zásilek po zemi, vodě nebo vzduchem.

(Sdělení č. 168/1991 Sb., Protokol I, čl. 8, písm. f)

AJ - Medical transport in armed conflict

FR – le transport sanitaire dans un conflit armé

Zdravotnické jednotky v ozbrojeném konfliktu

krizové řízení

Zdravotnické jednotky jsou zařízení a jiné jednotky, vojenské nebo civilní, organizované k zdravotnickým účelům, a to k vyhledávání, sbírání, přepravě, stanovení diagnózy nebo léčení i k poskytování první pomoci raněným, nemocným a trosečníkům nebo k prevenci nemocí.

Tento termín zahrnuje mimo jiné nemocnice a jiné podobné jednotky, transfúzní střediska, střediska a ústavy lékařské prevence, zdravotnická skladiště a zdravotnické a farmaceutické sklady takových jednotek.

Zdravotnické jednotky mohou být nepohyblivé nebo pojízdné, trvalé nebo dočasné.

(Sdělení č. 168/1991 Sb., Protokol I, čl. 8, písm. e)

AJ - Medical units in armed conflict

FR - Les unités (*f*) sanitaires dans un conflit armé

Zdravotnické přepravní prostředky v ozbrojeném konfliktu

krizové řízení

Zdravotnické přepravní prostředky jsou jakékoli přepravní prostředky vojenské nebo civilní, trvalé nebo dočasné, určené výhradně pro zdravotnickou přepravu a kontrolované příslušným orgánem strany v konfliktu. (Sdělení č. 168/1991 Sb., Protokol I, čl. 8, písm. g)

AJ - Medical transport equipment in armed conflict

FR - moyen (*m*) de transport médical dans un conflit armé

Zdravotnický personál v ozbrojeném konfliktu

krizové řízení

Zdravotnický personál jsou osoby, které jsou stranou v konfliktu určeny výhradně ke zdravotnickým účelům nebo ke správě zdravotnických jednotek nebo k řízení nebo správě zdravotnických přepravních prostředků. Toto určení může být trvalé nebo dočasné. Tento termín zahrnuje:

- zdravotnický personál strany v konfliktu, vojenský či civilní, včetně personálu, který je uveden v První a Druhé úmluvě a který je přidělen k organizacím civilní obrany;
- zdravotnický personál národních společností Červeného kříže (Červeného půlměsíce, Červeného lva a slunce) a dalších národních dobrovolných organizací řádně uznaných a zmocněných stranou v konfliktu;
- zdravotnický personál zdravotnických jednotek nebo zdravotnických přepravních prostředků.

(Sdělení č. 168/1991 Sb., Protokol I, čl. 8, písm. c)

AJ - Medical personnel in armed conflict

FR - Le personnel médical dans un conflit armé

Zdroj ionizujícího záření

jaderná bezpečnost

Látka, přístroj nebo zařízení, které může vysílat ionizující záření nebo uvolňovat radioaktivní látky.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – Ionising Radiation Source

Zdroj nákazy

biologická bezpečnost

Člověk nebo zvíře přechovávající a většinou i vylučující infekční agens, které pak může být přímo i nepřímo přeneseno na vnímavého hostitele.

AJ – source of infection

Zdroj rizika

obecné pojmy

Zdrojem rizika (nebezpečím) se rozumí vlastnost nebezpečné látky nebo fyzická či fyzikální situace vyvolávající možnost vzniku závažné havárie.

(Zákon č. 59/2006 Sb., § 2, písm. f)

AJ - source of risk

FR - source (*f*) de risque

Znečišťování ovzduší

environmentální bezpečnost

Vnášení jedné nebo více znečišťujících látek do ovzduší v důsledku lidské činnosti vyjádřené v jednotkách hmotnosti za jednotku času.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – air pollution

FJ – pollution (*f*) de l`atmosphère

Znečišťování životního prostředí

environmentální bezpečnost

Vnášení takových fyzikálních, chemických nebo biologických činitelů do životního prostředí v důsledku lidské činnosti, které jsou svou podstatou nebo množstvím cizorodé pro dané prostředí.

(Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – environmental pollution

FJ – pollution (*m*) de l'environnement

Znečišťující látka

environmentální bezpečnost

Jakákoliv látka vnesená do některé ze složek životního prostředí nebo v něm druhotně vznikající, která může mít přímý, anebo po fyzikální či chemické přeměně resp. spolupůsobení s jinou látkou, nepřímý, škodlivý vliv na životní prostředí, život a zdraví lidí a zvířat, klimatický systém Země anebo na hmotný majetek.

(Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – air pollutant

FJ – matière (*f*) polluante

Zóna havarijního plánování

environmentální bezpečnost

Území v okolí objektu nebo zařízení, v němž krajský úřad, v jehož působnosti se nachází objekt nebo zařízení, uplatňuje požadavky havarijního plánování formou vnějšího havarijního plánu.

Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)

AJ – emergency planning zone

FJ – zone (*f*) de planification de l'accident

Zoonóza

veterinární bezpečnost

Onemocnění nebo infekce, které jsou přirozeně přenosné přímo nebo nepřímo mezi zvířaty a lidmi. Původcem zoonózy – virus, bakterie, houba, parazit nebo jiná biologická entita, které mohou způsobit zoonózu.

AJ – zoonoses

FJ – zoonose

Zprošťovací úroveň

jaderná bezpečnost

Hodnota hmotnostní aktivity nebo celkové aktivity, při jejichž nepřekročení se kontaminace radionuklidy zpravidla považuje za zanedbatelnou.

(Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů)

AJ – exemption level

Zveřejňování krizových opatření

krizové řízení

Rozhodnutí o krizových opatřeních se zveřejňují v hromadných informačních prostředcích a vyhláší se stejně jako zákon. Účinnosti nabývají okamžikem, který se v rozhodnutí stanoví.

Rozhodnutí o stavu nebezpečí se vyhláší ve Věstníku právních předpisů kraje. Rozhodnutí nabývá účinnosti okamžikem, který se v něm stanoví. Rozhodnutí se zveřejňuje na úřední desce krajského úřadu a na úředních deskách obecních úřadů na území, kde je stav nebezpečí vyhlášen. Krajský úřad zveřejní rozhodnutí též dalšími způsoby v místě obvyklými, zejména prostřednictvím hromadných informačních prostředků a místního

rozhlasu.

(Zákon č. 240/2000 Sb., § 8 a § 3, odst. 6)

AJ - Publication of crisis measures

FR - Publication (*f*) des mesures de crise

Zvířata podezřelá z nákazy

veterinární bezpečnost

Zvířaty podezřelými z nákazy zvířat se rozumí zvířata, u nichž se projevují klinické příznaky nebo postmortální změny vyvolávající podezření, že jde o určitou nákazu zvířat, anebo zvířata, o nichž je podle výsledků vyšetření nutno mít za to, že jsou podezřelá z určité nákazy zvířat.

(Zákon č. 166/1999 Sb., § 3, odst. 1, písm. g)

AJ - Animals suspected of being infected

FR - Animaux (*m, p*) suspects d'être infectés

Zvířata podezřelá z nakažení

veterinární bezpečnost

Zvířaty podezřelými z nakažení zvířata, u nichž se neprojevují klinické příznaky nebo postmortální změny vyvolávající podezření, že jde o určitou nákazu zvířat, o nichž však lze na základě získaných epizootologických nebo jiných informací mít za to, že přišla přímo nebo nepřímo do styku s jejím zdrojem.

(Zákon č. 166/1999 Sb., § 3, odst. 1, písm. h)

AJ - Animals suspected of infection

FR - Animaux (*m, p*) suspects d'infection

Zvládání následků

obecné pojmy

Zvládáním následků se rozumí koordinace opatření přijatých za účelem reakce a snížení dopadů události spojené s bezpečností, zejména v důsledku teroristických útoků v zájmu zajištění hladké koordinace krizového řízení a bezpečnostních opatření.

(Rozhodnutí Rady 2007/124/ES, Euroatom, čl. 2, písm. b)

AJ - Consequence Management

FR – le gestion des conséquences (*f, p*)

Zvláštní skutečnosti

krizové řízení

Informace v oblasti krizového řízení, které by v případě zneužití mohly vést k ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí nebo podnikatelského zájmu právnické osoby nebo fyzické osoby vykonávající podnikatelskou činnost podle zvláštních právních předpisů.

(Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, a nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)

AJ – special facts

FJ – faits (*m*) spéciaux

Zvláštní stupeň poplachu IZS

integrováný záchranný systém

Zvláštní stupeň poplachu je vyhlašován v případě, že:

a) mimořádná událost ohrožuje více jak 1000 osob, celé obce nebo plochy území nad 1 km²,

b) záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky včetně využití sil a prostředků z jiných krajů, popřípadě je nutno použít pomoc podle zákona nebo zahraniční pomoci,

c) je nutné složky při společném zásahu v místě zásahu koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky, nebo

d) společný zásah složek vyžaduje koordinaci na strategické úrovni podle.

(Vyhláška č. 328/2001 Sb., § 24, odst. 1)

AJ - special stage of alert of Integrated Rescue System

FR - spéciale d'alerte (*f*) du système de secours intégré

Zvláštní užívání pozemní komunikace

doprava

Užívání dálnic, silnic a místních komunikací jiným než obvyklým způsobem nebo k jiným účelům, než pro které jsou určeny, k němuž je třeba povolení příslušného silničního správního úřadu vydaného s předchozím souhlasem vlastníka dotčené pozemní komunikace, a mohli zvláštní užívání ovlivnit bezpečnost nebo plynulost silničního provozu, také s předchozím souhlasem Ministerstva vnitra, jde-li o dálnici a rychlostní silnici, v ostatních případech se souhlasem příslušného orgánu Policie ČR.

(Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích)

AJ – specific usage of surface roads

FJ – usage spécifique des voies terrestres

Zvýšený zdravotnický dozor

biologická bezpečnost

Sledování zdravotního stavu a vyšetřování osob podezřelých z nákazy včetně dočasného zákazu výkonu epidemiologicky rizikového zaměstnání, eventuálně zákazu určitých činností v době volna a odpočinku.

AJ – enhanced medical supervision

FJ-

Ženevské úmluvy (na ochranu obětí války)

mezinárodní spolupráce

Ženevské úmluvy byly sjednány a podepsány na Diplomatičké konferenci, konané roku 1949 v Ženevě. Tvoří je tyto úmluvy:

- 1.) Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli.
- 2.) Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři.
- 3.) Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci.
- 4.) Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války.

V roce 1977 k těmto úmluvám přibýly Dodatečný protokol k Ženevským úmluvám, o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů (I. Protokol) a Dodatečný protokol k Ženevským úmluvám, o ochraně obětí ozbrojených konfliktů nemajících mezinárodní povahu (II. Protokol).

AJ – The Geneva Conventions

FJ – Conventions de Genève

Životní cyklus krize

krizové řízení

Je tvořen ohraničenými časovými fázemi. Každá krize začíná fází elevace (pozvolným narůstáním úrovně nestability, výskytem varovných příznaků), následuje fáze eskalace (vznik mimořádné události, prudký nárůst úrovně nestability), fáze kulminace (krize dosahuje svého vrcholu) a fáze konsolidace (odstraňování vzniklých škod, hledání nové stability).

AJ-

FJ-

Životní prostředí

environmentální bezpečnost

Vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.

(Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů)

AJ – environment

FJ – environnement (m)

Životní zájmy ČR

obecné pojmy

Životním zájmem je zajištění existence ČR, její suverenity, územní celistvosti a politické nezávislosti; dále pak je životním zájmem obrana demokracie a právního státu a ochrana základních lidských práv a svobod obyvatel.

Ochrana životních zájmů státu a jeho občanů je základní povinností vlády ČR. Pro jejich zajištění a obranu je ČR připravena využít všech možných přístupů a použít všechny dostupné prostředky.

(Bezpečnostní strategie ČR: 2003)

AJ – vital interests of the Czech Republic

FJ – intérêts (*m, pl*) vitaux de République Tchèque

UŽITÉ PRÁVNÍ PRAMENY:

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Zákon ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky

Zákon č. 281/2002 Sb.

Zákon č. 59/2006 Sb.

Zákon č. 361/2003 Sb.

Zákon č. 127/2005 Sb.

Zákon 254/2001 Sb.

Zákon č. 78/2004 Sb.

Zákon č. 239/2000 Sb.

Zákon 254/2001 Sb.

Zákon č. 258/2000 Sb.

Zákon č. 49/1997 Sb.

Zákon č. 133/1985 Sb.

Zákon č. 183/2006 Sb.

Zákon č. 167/2008 Sb.

Zákon č. 114/1992 Sb.

Zákon č. 273/2008 Sb.

Zákon č. 59/2006 Sb.

Zákon č. 241/2000 Sb.

Zákon č. 17/1992 Sb.

Zákon č. 166/1999 Sb.

Zákon č. 240/2000 Sb.

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů
Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 168/1991 Sb.

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv

Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě

Zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon

Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích

Zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon)

Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy)

Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky

Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky

Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, úplné znění zákon č. 290/2004 Sb.

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých zákonů (rozpočtová pravidla)

Zákon č. 237/2000 Sb., o požární ochraně, ve znění zákona č. 67/2001 Sb.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon)

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů
Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)
Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)
Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů
Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
Předpis č. 463/2000 Sb.
Předpis č. 103/2006 Sb.
Nařízení vlády č. 462/2000 Sb. k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění nařízení vlády č. 36/2003 Sb.)
Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému
Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva
Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území
Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně
Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 318/2002 Sb., o podrobnostech k zajištění havarijní připravenosti jaderných zařízení a pracovišť se zdroji ionizujícího záření a o požadavcích na obsah vnitřního havarijního plánu a havarijního řádu (ruší vyhlášku č. 219/1997 Sb.), ve znění vyhlášky č. 2/2004 Sb.
Vyhláška Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. 319/2002 Sb., o funkci a organizaci celostátní radiační monitorovací sítě
Vyhláška č. 256/2006 sb.,
Vyhláška č. 328/2001 Sb.,
Vyhláška č. 380/2002 Sb.,
Vyhláška č. 106/1998 Sb.,
Vyhláška č. 274/2004 Sb.,
Vyhláška č. 307/2002 Sb.,
Vyhláška č. 246/2001 Sb.,
Vyhláška č. 247/2001 Sb.,
Vyhláška č. 471/2001 Sb.,
Vyhláška č. 318/2002 Sb.,
Usnesení vlády ČR č. 391 ze dne 10. června 1998, ve znění pozdějších usnesení
Usnesení vlády ČR č. 164 ze dne 12. února 2003
Usnesení vlády ČR č. 461 ze dne 12. května 2004
Usnesení vlády ČR č. 852 ze dne 9. července 2008
Usnesení vlády ČR č. 1500 ze dne 24. listopadu 2008
Předpis Ministerstva obrany ČR: VšeobP6
Rozhodnutí Rady 2007/779/ES
Rozhodnutí Komise 2007/606/ES, Euroatom
Rozhodnutí Rady 2007/124/ES, Euroatom
Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 168/1991 Sb.
Směrnice Rady 2008/114/ES
Směrnice pro uvádění resortu MO do vyšších stupňů bojové pohotovosti
Směrnice Ministerstva obrany k výběru objektů obranné infrastruktury a zpracování dokumentace
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex)
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES

Směrnice Rady o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu

Bezpečnostní strategie ČR

Soubor opatření k zabezpečení obrany ČR

Vojenská strategie ČR

Metodická pomůcka Ministerstva vnitra, kterou se doporučují zásady pro jednotné rozlišování a vymezení preventivních, záchranných, likvidačních a obnovovacích (asanačních) prací spojených s předcházením, řešením a odstraněním následků mimořádných událostí (Věstník vlády pro orgány krajů a orgány obcí, částka 6/2003, č.j.: PO1590/IZS2003 ze dne 30. června 2003)

Názvoslovná norma chemického vojska NN 30 0101 (2002)

Terminologický slovník pojmů a definic NATO: AAP6 (2008)

Terminologický slovník pojmů a definic NATO z oblasti ochrany proti ZHN: AAP21,

Terminologický slovník zkratk používaných v dokumentech a publikacích NATO: AAP15

Francouzskočeskoanglický sborník vojenských pojmů a definic (Strategickopolitická část)

Charta OSN

Rezoluce Valného shromáždění OSN o definici agrese: A/RES/3314/XXIX. 1974.

Úmluva k provedení dohody podepsané dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích.

UŽITÁ LITERATURA:

- Antušák, E.: Přehled základních pojmů krizového managementu. Praha 2002.
- Brzybohatý, M.: Terorismus I. Praha 1999
- Česká bezpečnostní terminologie (ed. Petr Zeman). Brno 2002.
- Friedel, H.: Dictionnaire de l'écologie et de l'environnement. Paris 1984.
- Fronek, J.: Velký česko – anglický slovník. Praha 2000.
- Göpfertová, D.: Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie, hygiena pro střední a vyšší odborné zdravotnické školy. Triton Praha 2002
- Hordé, T.: Dictionnaire des synonymem. Larousse. Paris 2001.
- Horzinková, E., Čechmánek, B.: Zákon o Policii České republiky a související předpisy, Eurounion. Praha 1999.
- Klimeš, L.: Slovník cizích slov. Praha 1981.
- Mlčoch, J.: Malá ekonomická encyklopedie, Linde Praha a.s. 1997.
- NATO Logistic handbook
- Oxford Advanced Learner's Dictionary. Oxford 2000.
- Průručka NATO/ NATO Handbook/ NATO Manuel. Brusel 2001.
- Rada EU: Schengenské acquis a rozšíření. 12148/01. ELARG 214. Brusel 2001.
- Ramade, F.: Dictionnaire encyclopédique de l'écologie et des science de l'environnement. Paris 2002.
- Slovník pojmů. Terminologický slovník z oblasti bezpečnosti. Praha 1998.
- Terminologie technické harmonizace. Chemické látky a léčivé přípravky. Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Praha 2001.
- Vlasák, V.: Francouzsko–český/Česko–francouzský slovník. Praha 2002.
- Vybrané pojmy vojenského umění, Praha 1996.
- Francouzskočeskoanglický sborník vojenských pojmů a definic, Strategickopolitická část

UŽITÉ INTERNETOVÉ ODKAZY:

- www.mvcr.cz
- www.emergency.cz
- www.nato.int
- www.interieur.gouv.fr
- www.army.cz

REJSTŘÍK POUŽITÝCH ZKRATEK

BRK – Bezpečnostní rada kraje

BRS – Bezpečnostní rada státu

CBRN – Chemické, biologické, radiologické a nukleární zbraně, prostředky nebo látky

Pozn.: zkratka je používána v oficiálních dokumentech EU a NATO a není adekvátní s vojenským pojmem ZHN (WMD, AMD)

CND – Číselník nezbytných dodávek

CAPC (AJ) – Výbor pro plánování civilního letectví

CCPC (AJ) – Výbor pro plánování civilních komunikací

COEC (AJ) – Výbor Rady pro operace a cvičení

CPC (AJ) – Výbor pro civilní ochranu

DPC (AJ) – Výbor pro obranné plánování (NATO)

EADRCC (AJ) – Euroatlantické koordinační středisko pro řešení situace při katastrofách

EAPC (AJ) – Rada euroatlantického partnerství, též CPEA (FJ)

HOPKS – Hospodářská opatření pro krizové stavy

IZS – Integrovaný záchranný systém

MVO – Mimořádná veterinární opatření

NAC (AJ) – Severoatlantická rada

NATO (AJ) – Organizace Severoatlantické smlouvy, Severoatlantická aliance, též OTAN (FJ)

OBSE – Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, též OSCE (AJ, FJ)

PfP (AJ) – Partnerství pro mír, též PPP (FJ)

PWGT (AJ) – Policejní pracovní skupina k terorismu

SCEPC (AJ) – Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování

SIS – Schengenský informační systém

STANAG – Standardizační dohoda NATO

ÚKŠ – Ústřední krizový štáb

UNHCR (AJ) – Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

ÚNK – Ústřední nálezová komise

UNOCHA (AJ) – Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek

ÚPK – Ústřední povodňová komise

ÚSÚ – Ústřední správní úřad

VCNP – Výbor pro civilní nouzové plánování

VKZBP – Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky

VOP – Výbor pro obranné plánování (pracovní výbor Bezpečnostní rady státu)

VZČ – Výbor pro zpravodajskou činnost

ZHN – Zbraně hromadného ničení, též WMD (AJ), ADM (FJ)

REJSTŘÍK POJMOVÝCH OBLASTÍ

azylová a migrační politika

azyl

cestovní doklad

cestovní průkaz totožnosti

hranice

nestandardní hraniční uzávěr (uzávěra státní hranice)

Schengenská dohoda

Schengenský informační systém

vnější hranice

vnější dočasná hranice

vnitřní hranice

zelená hranice

biologická bezpečnost

bakteriologické a toxinové zbraně

biologická agens

epidemie (epidemický výskyt)

geneticky modifikovaný mikroorganismus

geneticky modifikovaný organismus

infekční onemocnění

inkubační doba

izolace infekčně nemocných

karanténa

karanténní opatření

kontaminace mikroorganismy

orgán ochrany veřejného zdraví

pandemie

protiepidemická opatření

přenos původce nákazy

původce nákazy

toxiny

zdroj nákazy

zvýšený zdravotnický dozor

doprava

krizový stav v silniční nákladní dopravě

letecký rejstřík ČR

místa náhradních přemostění

náhradní přemostění

technická ochrana pozemních komunikací a železnic

určená dopravní cesta

určená dopravní síť

vzdušný proctor ČR

zvláštní užívání pozemní komunikace

ekonomická bezpečnost

ekonomická bezpečnost

Krizový štáb České národní banky

Krizový štáb finančního trhu

mimořádný státní závěrečný účet

nouzový státní rozpočet

nouzový stav v devizovém hospodářství

ochrana ekonomiky

subjekty kritické infrastruktury finančního trhu

válečný státní rozpočet

environmentální bezpečnost

aktivní zóna záplavového území

domino efekt

ekologická stabilita

ekologická újma

ekosystém

emise
emisní limit
environmentální bezpečnost
chemická látka
chemický přípravek
imise
imisní znečištění ovzduší
Nápravné opatření ke zmírnění dopadů ekologické újmy
návrh záplavového území
nebezpečná chemická látka, nebezpečný přípravek
nebezpečný odpad
odpad
odpadové hospodářství
povodňový plán
poškození životního prostředí
provozovatel zdroje znečišťování ovzduší
původce odpadů
shromažďování odpadů
umístění nebezpečné látky
úroveň znečištění ovzduší
záplavová čára
záplavové území
záplavové území nejvyšší zaznamenané přirozené povodně
závažná havárie
znečišťování ovzduší
znečišťování životního prostředí
znečišťující látka
zóna havarijního plánování
životní prostředí
hospodářská opatření pro krizové stavy
civilní zdroje
cyklus plánování civilních zdrojů – dvouletý
číselník nezbytných dodávek (CND)
dodavatel nezbytné dodávky
dodavatelský řetězec
finální dodavatel mobilizační dodávky
hmotné rezervy
hospodářská mobilizace
hospodářská opatření pro krizové stavy
informační systém pro plánování civilních zdrojů (ARGIS)
infrastruktura k přípravě a přijetí HOPKS
mimořádné použití státních hmotných rezerv
minimální limit položky hmotných rezerv
mobilizační dodávka
mobilizační rezervy
nezbytná dodávka
nouzové zásoby ropy a ropných produktů
objednatel mobilizační dodávky
obměna položky státních hmotných rezerv
odběratel mobilizační dodávky
osvědčení o jmenování subjektem hospodářské mobilizace
plán hospodářské mobilizace
plán nezbytných dodávek
plán opatření hospodářské mobilizace
plán vytváření civilních zdrojů k zajištění bezpečnosti ČR
plánování civilních zdrojů

poddodavatel mobilizační dodávky
pohotovostní zásoby
položka hmotných rezerv
pořizování hmotných rezerv
příprava mobilizační dodávky
půjčka státních hmotných rezerv
regulační opatření
ropná bezpečnost
státní hmotné rezervy
stav ropné nouze
strategické zásoby
subjekt hospodářské mobilizace
systém hospodářské mobilizace
systém nouzového hospodářství
systém priorit a alokace zdrojů
uchování výrobních schopností
uvolnění státních hmotných rezerv
válečná výroba
válečné hospodářství
věcný prostředek
záměna položky státních hmotných rezerv
zásoby pro humanitární pomoc poskytované v systému HOPKS

integrováný záchranný systém

bezpečnostní sbor
čísla tísňového volání
Dohoda o poskytnutí věcné nebo osobní
dokumentace IZS
Druhý stupeň poplachu IZS
pomoci při záchranných a likvidačních pracích
integrováný záchranný systém
Kategorie požárního nebezpečí
Koordinace složek IZS
likvidační práce
mimořádná událost
obnovovací práce
osobní pomoc
ostatní pomoc
ostatní složky IZS
havarijný plán
havarijný plán kraje
plánovaná pomoc na vyžádání
poplachový plán IZS kraje
Požární evakuační plán
Požární poplachové směrnice
Preventivní požární hlídka
preventivní práce
stupeň poplachu IZS
Štáb velitele zásahu
tísňové volání
typová činnost složek IZS
ústřední poplachový plán IZS
věcná pomoc
Vnitřní organizace jednotky požární ochrany
záchranné práce
záchranný sbor
základní složky IZS
Zvláštní stupeň poplachu IZS
jaderná bezpečnost

celostátní radiační monitorovací síť
fyzická ochrana
ionizující záření
jaderná bezpečnost
jaderné zařízení
Kritický stav jaderného reaktoru
mezní hodnota
mimořádná událost
havarijní plán
Ochranná opatření při radiační mimořádné situaci
radioaktivní odpad
radionuklid
skladování radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva
ukládání radioaktivních odpadů
úložiště radioaktivních odpadů
Uvádění jaderného zařízení do provozu
vybrané zařízení
zdroj ionizujícího záření
zprošťovací úroveň
krizové řízení
Analýza a hodnocení rizik závažné havárie
Analýza rizik
asistence
Bezpečnostní program prevence závažné havárie
Bezpečnostní rada kraje (BRK)
Bezpečnostní rada obce
Bezpečnostní rada státu (BRS)
Bezpečnostní strategie ČR
Bezpečnostní zpráva – prevence závažné havárie
běžný stav
dobrovolná pomoc
evropská kritická infrastruktura
fyzická ochrana kritické infrastruktury
havarijní plán
havarijní plán kraje
Hlavní hygienik ČR
chráněné objekty a prostory
informační systém krizového řízení
kritická infrastruktura
Krizová komunikace
krizová opatření
krizová situace
krizové plánování
krizové řízení
krizový plán
krizový stav
Krizový štáb České národní banky
Krizový štáb finančního trhu
krizový štáb kraje
krizový štáb ministerstev a jiných správních úřadů
krizový štáb obce
nařízení krajské hygienické stanice
nevojenská krizová situace
nouzový stav
objekt kritické infrastruktury
objekty zvláštního významu
ochrana kritické infrastruktury

operační plán
orgány krizového řízení
orgány pro řízení evakuace
osobní pomoc
plán akceschopnosti zpracovatele krizového plánu
Plánování evakuace
plán krizové připravenosti
poskytování a přijímání humanitní pomoci
pracoviště krizového řízení
pracovní povinnost
pracovní výpomoc
Přijímací středisko při evakuaci
správní úřad
stav nebezpečí
stav ohrožení státu
zdravotnická přeprava v ozbrojeném konfliktu
zdravotnické jednotky v ozbrojeném konfliktu
zdravotnické přepravní prostředky v ozbrojeném konfliktu
zdravotnický personál v ozbrojeném konfliktu
zveřejňování krizových opatření
subjekt kritické infrastruktury
typový plán
Ústřední krizový štáb (ÚKŠ)
Ústřední povodňová komise (ÚPK)
Výbor pro civilní nouzové plánování
Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky
Výbor pro obranné plánování
Výbor pro zpravodajskou činnost
vyrozumění
záložní krizové pracoviště
zvláštní skutečnosti

mezinárodní spolupráce
Euroatlantické koordinační středisko pro řešení situace při katastrofách
Evropská unie
Formy zapojování do mezinárodních záchranných operací
Kontaktní místo ochrany evropské kritické infrastruktury
Modul v mechanismu civilní ochrany Evropského společenství
Monitorovací a informační středisko Evropského společenství
Natura 2000
operace na podporu míru
operace na budování míru
operace pro nastolení míru
operace pro udržování míru
Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
Organizace Severoatlantické smlouvy
Partnerství pro mír
Plánovací výbor pro civilní letectví
Plánovací výbor pro námořní dopravu
Plánovací výbor pro vnitrozemskou povrchovou dopravu
Policejní pracovní skupina k terorismu
Protiteroristický koordinátor EU
Protiteroristický výbor OSN
Rada bezpečnosti OSN
Rada euroatlantického partnerství
Severoatlantická rada
Schengenská dohoda
Schengenský informační systém
Společný komunikační a informační systém pro mimořádné události
STANAG – standardizační dohoda NATO

Styčný bezpečnostní úředník
Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek
Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování
Výbor pro civilní ochranu
Výbor pro obranné plánování
Výbor pro plánování civilních komunikací
Výbor Rady pro operace a cvičení
Ženevské úmluvy

obecné pojmy

aliance států
armáda
bezpečnost
bezpečnostní politika státu
bezpečnostní situace
bezpečnostní systém státu
bezpečnostní výzkum
civilní nouzové plánování
Duchovní personál v ozbrojeném konfliktu
etnický konflikt
Evakuační středisko
Havárie
hrozba
Incident v letecké dopravě
konflikt
Koridor
Letecká nehoda
mimořádná situace
mimořádná událost
mobilizace
Místo zásahu
Odezva
ochrana vnitřní bezpečnosti státu
ozbrojený bezpečnostní sbor
plán
politika vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku
Policie ČR – organizace
právo na sebeobranu
prevence
Preventivní opatření
Připravenost
riziko
Scénář – v systému prevence závažných havárií
státní svrchovanost
strategické zájmy ČR
strategické zájmy státu
Únosné zatížení území
ústřední správní úřad
Územní plánování
válka
Včasné varování
Veřejná infrastruktura
vnější bezpečnost státu
vnitřní bezpečnost státu
základní funkce státu
základní zájmy státu
Záření – v systému prevence závažných havárií
Zásah

Závažná mimořádná událost
zbraně hromadného ničení
Zdroj rizika
Zvládání následků
životní zájmy ČR
ochrana obyvatelstva
Civilní obrana
civilní ochrana
evakuace
evakuační plán
evakuační zavazadlo
humanitární operace
humanitární pomoc
chemoprotylaxe
individuální ochrana
Informování právnických a fyzických osob o ohrožení a opatřeních
kolektivní ochrana
Koncové prvky varování a vyrozumění
náhradní ubytování
Materiál organizací civilní obrany v ozbrojeném konfliktu
Mezinárodní rozeznávací znak civilní obrany
Nemoci a postižení cizinců ohrožující veřejný pořádek
Nemoci cizinců ohrožující veřejné zdraví
nouzové přežití
nouzové ubytování
Ohrožení veřejného zdraví
ochrana obyvatelstva
Ochrana a podpora veřejného zdraví Ochrana obyvatelstva ukrytím
Organizace civilní obrany v ozbrojeném konfliktu
podzemní objekty podléhající dozoru státní báňské správy
Pomoc v oblasti civilní ochrany
prostředky improvizované ochrany
prostředky individuální ochrany
Ranění a nemocní v ozbrojeném konfliktu
ukrytí obyvatelstva
varování
vojenský záchranný útvar
vyrozumění
Zabezpečení evakuace
Zařízení civilní ochrany
plánování obrany státu
agrese
anexe
bojová pohotovost
branná povinnost
částečná mobilizace
dílčí plán obrany
globální ozbrojený konflikt
interoperabilita
krizová situace
krizové řízení
lokální ozbrojený konflikt
mimořádná služba
nestandardní operace
objekty důležité pro obranu státu
objekty možného napadení
obrana státu

obrana zázemí
obranná operace
obranná politika
obranné plánování
obranyschopnost státu
operační příprava státního území
operační uskupení
ozbrojené síly ČR
plán obrany
plánování obrany státu
pracovní výpomoc
příprava občanů k obraně státu
příprava státu k obraně
regionální ozbrojený konflikt
Stálá pracovní skupina krizového štábu kraje a určené obce
standardizace
stav ohrožení státu
určená dopravní cesta
určená dopravní síť
válečný stav
veřejný pořádek
vojenská činná služba
vojenská obranná infrastruktura
vojenská krizová situace
vojenská mobilizace
vojenská politika
vojenská strategie
Vojenská strategie ČR
vojenský konflikt s omezeným cílem
vojenský správní úřad
vojenský záchranný útvar
všeobecná mobilizace
průmyslová bezpečnost
Vnější havarijní plán
Vnitřní havarijní plán
stav nouze v elektroenergetice
stav nouze v plynárenství
stav nouze v teplárenství
radiační ochrana
činnosti vedoucí k ozáření
havarijní plán
havarijní připravenost
kontrolované pásmo
mezní hodnota
mimořádná událost
optimalizace radiační ochrany
optimalizační mez
ozáření
radiační havárie
radiační mimořádná situace
radiační nehoda
radiační ochrana
radioaktivní látka
radionuklidový zářič (otevřený, uzavřený)
referenční úroveň
skladování radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva
sledované pásmo
směrná hodnota
úložiště radioaktivních odpadů

uvolňovací úroveň

roślinolékařská péče

epifytie

eradikace rostlinolékařské péče

nárazníková zóna ochrany rostlin

terorismus

bioterrorismus

financování terorismu

kybernetický terorismus, kyberterorismus

Národní akční plán boje proti terorismu

protiteroristická činnost

Protiteroristický koordinátor EU

Protiteroristický výbor OSN

teror

terorismus

veterinární bezpečnost

asanace

asanační podnik (kafilérie)

enzootie

epizootie

epizootologické šetření

kadáver

kontrolované pásmo

mimořádná veterinární opatření – MVO

nákazová komise

nákazová situace

nákazy na seznamu OIE

nárazníkové pásmo

nouzová vakcinace

ohnisko nákazy zvířat

ochranné pásmo

panzootie

pásmo dozoru

Pohotovostní plán Státní veterinární správy ČR

Ústřední nákazová komise

Veterinární asanační činnost

zoonóza

Zvířata podezřelá z nákazy

Zvířata podezřelá z nakažení

vodní hospodářství

aktivní zóna záplavového území

Druhý stupeň povodňové aktivity

Hlásná povodňová služba

individuální zásobování pitnou vodou

návrh záplavového území

Nebezpečí povodně

nouzové zásobování vodou

podzemní vody

povodňový plán

povodeň

povodí

povrchové vody

První stupeň povodňové aktivity

služba pro nouzové zásobování vodou

Stupně povodňové aktivity

system nouzového zásobování vodou

Ústřední povodňová komise

Vodní díla podléhající dohledu

záplavová čára

záplavové území

záplavové území nejvyšší zaznamenané přirozené povodně

ABECEDNÍ REJSTŘÍK POJMŮ

A

agrese
aktivní zóna záplavového území
aliance států
analýza a hodnocení rizik závažné havárie
analýza rizik
anexe
armáda
asanace
asanační podnik (kafilerie)
asistence
azyl

B

bakteriologické a toxické zbraně
bezpečnost
bezpečnostní politika státu
bezpečnostní program prevence závažné havárie
Bezpečnostní rada kraje (BRK)
Bezpečnostní rada obce
Bezpečnostní rada státu (BRS)
bezpečnostní sbor
bezpečnostní situace
Bezpečnostní strategie ČR
bezpečnostní systém státu
bezpečnostní výzkum
bezpečnostní zpráva – prevence závažné havárie
běžný stav
biologická agens
bioterrorismus
bojová pohotovost
branná povinnost

C, Č

celostátní radiační monitorovací síť
cestovní doklad
cestovní průkaz totožnosti
civilní nouzové plánování
civilní obrana
civilní ochrana
civilní zdroje
cyklus plánování civilních zdrojů – dvouletý
částečná mobilizace
činnosti vedoucí k ozáření
číselník nezbytných dodávek (CND)
čísla tísňového volání

D

díličí plán obrany
dobrovolná pomoc
dodavatel nezbytné dodávky
dodavatelský řetězec
Dohoda o poskytnutí věcné nebo osobní pomoci při záchranných a likvidačních pracích
dokumentace IZS
domino efekt
druhý stupeň poplachu IZS
druhý stupeň povodňové aktivity
duchovní personál v ozbrojeném konfliktu

E

ekologická stabilita
ekologická újma
ekonomická bezpečnost
ekosystém
emise

emisní limit
environmentální bezpečnost
enzootie
epidemie (epidemický výskyt)
epifytie
epizootie
epizootologické šetření
eradikace rostlinolékařské péče
etnický konflikt
Euroatlantické koordinační středisko pro řešení situace při katastrofách
evakuace
evakuační plán
evakuační středisko
evakuační zavazadlo
evropská kritická infrastruktura
Evropská unie
F
formy zapojování do mezinárodních záchranných operací
finální dodavatel mobilizační dodávky
financování terorismu
fyzická ochrana
fyzická ochrana kritické infrastruktury
G
geneticky modifikovaný mikroorganismus
geneticky modifikovaný organismus
globální ozbrojený konflikt
H
havárie
havarijní plán
havarijní plán kraje
havarijní připravenost
hlásná povodňová služba
hlavní hygienik ČR
hmotné rezervy
hospodářská mobilizace
hospodářská opatření pro krizové stavy
hranice
hrozba
humanitární operace
humanitární pomoc
Ch
chemická látka
chemický přípravek
chemoprophylaxe
chráněné objekty a prostory
I
imise
imisní znečištění ovzduší
incident v letecké dopravě
individuální ochrana
individuální zásobování pitnou vodou
infekční onemocnění
informační systém krizového řízení
informační systém pro plánování civilních zdrojů (ARGIS)
informování právnických a fyzických osob o ohrožení a opatřeních
infrastruktura k přípravě a přijetí HOPKS
inkubační doba
integrovaný záchranný systém
interoperabilita
ionizující záření
izolace infekčně nemocných
J
jaderná bezpečnost

jaderné zařízení

K

kadáver

kategorie požárního nebezpečí

karanténa

karanténní opatření

kolektivní ochrana

koncové prvky varování a vyzoomění

konflikt

kontaktní místo ochrany evropské kritické infrastruktury

kontaminace mikroorganismy

kontrolované pásmo

koordinace složek IZS

koridor

kritická infrastruktura

kritický stav jaderného reaktoru

krizová komunikace

krizová opatření

krizová situace

krizové plánování

krizové riziko

krizové řízení

krizový plán

krizový stav

krizový stav v silniční nákladní dopravě

Krizový štáb České národní banky

Krizový štáb finančního trhu

krizový štáb kraje

krizový štáb ministerstev a jiných správních úřadů

krizový štáb obce

kybernetický terorismus, kyberterorismus

L

letecká nehoda

letecký rejstřík ČR

likvidační práce

lokální ozbrojený konflikt

M

materiál organizací civilní obrany v ozbrojeném konfliktu

mezinárodní rozeznávací znak civilní obrany

mezní hodnota

mimořádná situace

mimořádná služba

mimořádná událost

mimořádná veterinární opatření – MVO

mimořádné použití státních hmotných rezerv

mimořádný státní závěrečný účet

minimální limit položky hmotných rezerv

místa náhradních přemostění

místo zásahu

mobilizace

mobilizační dodávka

mobilizační rezervy

modul v mechanismu civilní ochrany Evropského společenství

monitorovací a informační středisko Evropského společenství

N

náhradní přemostění

náhradní ubytování

nákazová komise

nákazová situace

nákazy na seznamu OIE

nápravné opatření ke zmírnění dopadů ekologické újmy

nárazníková zóna ochrany rostlin

nárazníkové pásmo

Národní akční plán boje proti terorismu
návrh záplavového území
nařízení krajské hygienické stanice
Natura 2000
nebezpečí povodně
nebezpečná chemická látka, nebezpečný přípravek
nebezpečný odpad
nemoci a postižení cizinců ohrožující veřejný pořádek
nemoci cizinců ohrožující veřejné zdraví
nestandardní hraniční uzávěr (uzávěra státní hranice)
nestandardní operace
nevojenská krizová situace
nezbytná dodávka
nouzová vakcinace
nouzové přežití
nouzové ubytování
nouzové zásobování vodou
nouzové zásoby ropy a ropných produktů
nouzový státní rozpočet
nouzový stav
nouzový stav v devizovém hospodářství
O
odezva
objednatel mobilizační dodávky
objekt kritické infrastruktury
objekty důležité pro obranu státu
objekty možného napadení
obměna položky státních hmotných rezerv
obnovovací práce
obrana státu
obrana zázemí
obranná operace
obranná politika
obranné plánování
obranyschopnost státu
odběratel mobilizační dodávky
odpad
odpadové hospodářství
ohnisko nákazy zvířat
ohrožení veřejného zdraví
ochrana a podpora veřejného zdraví
ochrana ekonomiky
ochrana kritické infrastruktury
ochrana obyvatelstva
ochrana obyvatelstva ukrytím
ochrana vnitřní bezpečnosti státu
ochranná opatření při radiační mimořádné situaci
ochranné pásmo
operace na podporu míru
operace pro budování míru
operace pro nastolení míru
operace pro udržování míru
operační plán
operační příprava státního území
operační uskupení
optimalizace radiační ochrany
optimalizační mez
orgán ochrany veřejného zdraví
Organizace civilní obrany v ozbrojeném konfliktu
Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
Organizace Severoatlantické smlouvy
orgány krizového řízení
orgány pro řízení evakuace

osobní pomoc
ostatní pomoc
ostatní složky IZS
osvědčení o jmenování subjektem hospodářské mobilizace
ozáření
ozbrojené síly ČR
ozbrojený bezpečnostní sbor
P
pandemie
panzootie
Partnerství pro mír
pásma dozoru
personál organizací civilní obrany v ozbrojeném konfliktu
plán
plán akceschopnosti zpracovatele krizového plánu
plán hospodářské mobilizace
plán krizové připravenosti
plán nezbytných dodávek
plán obrany
plán opatření hospodářské mobilizace
plán vytváření civilních zdrojů k zajištění bezpečnosti ČR
Plánovací výbor pro civilní letectví
Plánovací výbor pro námořní dopravu
Plánovací výbor pro vnitrozemskou povrchovou dopravu
plánovaná pomoc na vyžádání
plánování civilních zdrojů
plánování evakuace
plánování obrany státu
poddodavatel mobilizační dodávky
podzemní objekty podléhající dozoru státní báňské správy
podzemní vody
Pohotovostní plán Státní veterinární správy ČR
pohotovostní zásoby
Policejní pracovní skupina k terorismu
policie ČR – organizace
politika vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku
položka hmotných rezerv
pomoc v oblasti civilní ochrany
poplachový plán IZS kraje
pořizování hmotných rezerv
poskytování a přijímání humanitní pomoci
poškození životního prostředí
povodeň
povodí
povodňový plán
povrchové vody
požární evakuační plán
požární poplachové směrnice
pracoviště krizového řízení
pracovní povinnost
pracovní výpomoc
právo na sebeobranu
prevence
preventivní opatření
preventivní požární hlídka
preventivní práce
první stupeň povodňové aktivity
přijímací středisko při evakuaci
připravenost
prostředky improvizované ochrany
prostředky individuální ochrany
protiepidemická opatření
protiteroristická činnost

Protiteroristický koordinátor EU
Protiteroristický výbor OSN
provozovatel zdroje znečištění ovzduší
přenos původce nákazy
příprava mobilizační dodávky
příprava občanů k obraně státu
příprava státu k obraně
půjčka státních hmotných rezerv
původce nákazy
původce odpadů
R
Rada bezpečnosti OSN
Rada euroatlantického partnerství
radiační havárie
radiační mimořádná situace
radiační nehoda
radiační ochrana
radioaktivní látka
radioaktivní odpad
radionuklid
radionuklidový zářič
radionuklidový zářič otevřený
radionuklidový zářič uzavřený
ranění a nemocní v ozbrojeném konfliktu
referenční úroveň
regionální ozbrojený konflikt
regulační opatření
riziko
ropná bezpečnost
S
scénář – v systému prevence závažných havárií
Severoatlantická rada
shromažďování odpadů
Schengenská dohoda
Schengenský informační systém
skladování radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva
sledované pásmo
služba pro nouzové zásobování vodou
směrná hodnota
Společný komunikační a informační systém pro mimořádné události
správní úřad
stálá pracovní skupina krizového štábu kraje a určené obce
STANAG – standardizační dohoda NATO
standardizace
státní hmotné rezervy
státní svrchovanost
stav nebezpečí
stav nouze v elektroenergetice
stav nouze v plynárenství
stav nouze v teplárenství
stav ohrožení státu
stav ropné nouze
strategické zájmy ČR
strategické zájmy státu
strategické zásoby
stupeň poplachu IZS
stupně povodňové aktivity
stýčný bezpečnostní úředník
subjekt hospodářské mobilizace
subjekt kritické infrastruktury
subjekty kritické infrastruktury finančního trhu
systém hospodářské mobilizace
systém nouzového hospodářství

system nouzového zásobování vodou
system priorit a alokace zdrojů
štáb velitele zásahu
T
technická ochrana pozemních komunikací a železnic
teror
terorismus
tísňové volání
toxiny
typová činnost složek IZS
typový plán
U
uchování výrobních schopností
ukládání radioaktivních odpadů
ukrytí obyvatelstva
úložiště radioaktivních odpadů
umístění nebezpečné látky
únosné zatížení území
určená dopravní cesta
určená dopravní síť
úroveň znečištění ovzduší
Úřad OSN pro koordinaci humanitárních otázek
Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
Ústřední krizový štáb (ÚKŠ)
Ústřední nákazová komise
ústřední poplachový plán IZS
Ústřední povodňová komise
ústřední správní úřad
uvádění jaderného zařízení do provozu
uvolnění státních hmotných rezerv
uvolňovací úroveň
územní plánování
V
válečná výroba
válečné hospodářství
válečný státní rozpočet
válečný stav
válka
varování
včasné varování
věcná pomoc
věcný prostředek
veřejná infrastruktura
veřejný pořádek
veterinární asanační činnost Veterinární asanační činnost
vnější bezpečnost státu
vnější dočasná hranice
vnější havarijní plán
vnější hranice
vnitřní bezpečnost státu
vnitřní havarijní plán
vnitřní hranice
vnitřní organizace jednotky požární ochrany
vodní díla podléhající dohledu
vojenská činná služba
vojenská krizová situace
vojenská mobilizace
vojenská obranná infrastruktura
vojenská politika
vojenská strategie
Vojenská strategie ČR
vojenský konflikt s omezeným cílem
vojenský správní úřad

vojenský záchranný útvar
všeobecná mobilizace
Výbor na nejvyšší úrovni pro civilní nouzové plánování
Výbor pro civilní nouzové plánování
Výbor pro civilní ochranu
Výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky
Výbor pro obranné plánování
Výbor pro plánování civilních komunikací
Výbor pro zpravodajskou činnost
Výbor Rady pro operace a cvičení
vybrané zařízení
vyrozumění
vzdušný prostor ČR
Z, Ž
zabezpečení evakuace
záchranné práce
záchranný sbor
základní funkce státu
základní složky IZS
základní zájmy státu
záložní krizové pracoviště
záměna položky státních hmotných rezerv
záplavová čára
záplavové území
záplavové území nejvyšší zaznamenané přirozené povodně
zásoby pro humanitární pomoc poskytované v systému HOPKS
závažná havárie
záření – v systému prevence závažných havárií
zařízení civilní ochrany
zásah
závažná mimořádná událost
zbraně hromadného ničení
zdravotnická přeprava v ozbrojeném konfliktu
zdravotnické jednotky v ozbrojeném konfliktu
zdravotnické přepravní prostředky v ozbrojeném konfliktu
zdravotnický personál v ozbrojeném konfliktu
zdroj ionizujícího záření
zdroj nákazy
zelená hranice
zdroj rizika
znečišťování ovzduší
znečišťování životního prostředí
znečišťující látka
zóna havarijního plánování
zoonóza
zprošťovací úroveň
zveřejňování krizových opatření
zvířata podezřelá z nákazy
zvířata podezřelá z nakažení
zvládnání následků
zvláštní skutečnosti
zvláštní stupeň poplachu IZS
zvláštní užívání pozemní komunikace
zvýšený zdravotnický dozor
Ženevské úmluvy
Životní prostředí
Životní zájmy ČR